Leto VI., štev. 169 | Ljubljana, četrtek 23. julija 1925 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:
Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št.
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180, Wien' Nr. 105.241.

Ljubljana, 22. julija.

Včeraj smo objavili glavne določbe novega organizacijskega štatuta in volilnega reda za dosedanjo Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani. Reorganizacija te najvažnejše javnopravne korporacije v naši ožji domovini je za ves naš gospodarski napredek odločilne važnosti in zasluži pozornost celokupne naše javnosti.

Ni temu še tako dolgo, ko smo Slovenci se gospodarsko toliko okrepili, da smo mogli priti v tedanji Trgovski in obrtni zbornici za Kranjsko (Avstrija je imela 29 takih zbornic) nacijonalno do veljave. Na Štajerskem so ostali vse do prevrata v tem oziru quantité negligeable. A tudi v ljubljanski zbornici je do burnih oktobrskih dni igral veliko ulogo nemški živelj. Vsled političnega značaja, ki so ga imele v Avstriji zbornice zaradi deželnozborskih mandatov, so si bili tudi v tej gospodarski korporaciji slovenski člani pridno v laseh. Tako je prišlo, da so prav maloštevilni nemški zbornični člani tvorili često tudi v ljubljanski zbornici ježiček na glasovalni tehtnici. V veliki gospodarski in carinski politiki države provincijalne zbornice v stari Avstriji naravno niso igrale baš velike uloge. Vodili so Dunaj, Praga, Liberce, Brno. Po prevratu je narodna vlada razširila delokrog ljubljanske zbornice tudi na celo ozemlje, ki je od bivše Štajerske in Koroške pripadlo naši mladi državi. Tistih mal je teritorijalno kakor stvarno narastel delokrog edini zbornici za Slovenijo. V novih neurejenih razmerah je dobila zbornica nove večje in težje naloge. Vsa velika in dalekosežna vprašanja trgovinske politike: carinska vprašanja, vprašanja izvoza in uvoza, vprašanja finančne in valutne politike, komplicirana vprašanja prometne politike so silila na dan in zahtevala, z neodoljivo silo živih praktičnih potreb, nujne rešitve in ureditve. Kakor našemu trgovcu in industrijalcu se je tudi njih poglavitnemu zastopstvu takorekoč čez noč obrnil svet. Priznati se mora, da so se eni kakor drugi brzo zavedli in se našli na novih tleh. Hitro so dorasli neprimerno težavnejšim razmeram. Ni šlo brez trenja in neprilik, ali šlo je in šlo je dobro.

Iz raznih vzrokov je število rednih zbornicnih članov padlo pod 24. Ker neurejene prilike po prevratu niso govorile za nove volitve in je povečani delokrog zahteval večje število članov zbornice, je vlada na predlog poklicnih organizacij pomnožila število rednih članov na 48 potom imenovanja. Tako pomnožena zbornica, ki je dobila za svoje člane tudi primerno število energičnih zastopnikov iz novega področja, je smatrala za potrebno, da se upoštevajo nove potrebe in prilike ter se času primerno izpremeni osnovni zbornični zakon, kakor tudi da se poskrbi za nov volilni red. Pri tem je zastopala zbornica v novi sestavi stvarno pravilno stališče, da je v vitalnem gospodarskem interesu cele Slovenije, da ostane varovana enotnost zbornice tako v krajevnem, kakor v stvarnem pogledu. Pač pa se je oprijela soglasno predloga zastopanega od strokovnih naših pisateljev takoj po prevratu, da se glavnim gospodarskim panogam industriji, trgovini in obrti v okviru enotne in nedeljene zbornice zagotovi samostojnost, ki je potrebna za krepko zastopanje posebnih interesov trgovine, obrti in industrije. Tako je prišlo do sklepa, da imej enotna slovenska zbornica za trgovino, obrt in industrijo tri odseke z zadostno samostojnostjo za obrt, industrijo in trgovino. Z ohranitvijo krajevne in stvarne enotnosti je zagotovljeno zbornici strokovna delazmožnost, veljavnost v zastopanju gospodarskih interesov Slovenije ter zadostnost denarnih sredstev. Važna novost, ki pomenja hvalevreden napredek, je bil sklep, da se ženam v obrti, trgovini in industriji prizna aktivna volilna pravica pri volitvah v zbornico brez preišnjega nadležnega varuštva, ki je dobilo živ izraz v takozvanih poslovodjih. Drug znamenit napredek je uvedba tajnih in neposrednih volitev namesto starih okornih pismenih in javnih volitev. Do zmage in veljave je prišla demokratična misel, ter je odpadla sleherna omejitev volilne pravice pri gospodarsko šibkejših gospodarjih, ker ima volilno pravico vsak trgovec, industrijalec in obrtnik, ki plačuje pridobnino. Število volilcev je znatno.

Dolgo časa so ležali predlogi glede preureditve ustroja in glede volilnega reda v ministrstvu. Naši gospodarski krogi so si že skoro rekli o njih, kakor Bog Mojzesu kraj potovanja: «Videl jo boš, vanjo pa ne pojdeš.» Naša stranka je že preteklo leto naskočila to mrtvilo in je po energični inicijativi drja. Žerjava prišlo potrebno postavno pooblastilo v finančni zakon. Zopet so prišle ovire in zastoj, in znova je bilo treba odločnega nastopa drja. Žerjava, da je pred kratkim ministrski svet sklenil novo uredbo glede izpremembe zbornicnega osnovnega zakona, odobril je hkrati tudi nov že obelodanjen volilni red, na podlagi katerega bo sestavljena nova «Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani».

Znamenit dogodek v našem gospodarskem življenju pomenja nova uredba za našo osredno gospodarsko korporacijo v Sloveniji. Ona je kos važnega pozitivnega dela na gospodarskem polju. Pridružujemo se želji vseh naših gospodarskih krogov, da bi naša slovenska zbornica v Ljubljani, kakor doslej tudi v svoji novi sestavi srečno in koristno delovala ter šla od uspeha do uspeha v gospodarsko dobrobit naše države in naše Slovenije.

Stjepan Radić — senzacija Beograda

Beogradska publika se je včeraj zanimala samo za Radića, ta pa je imel celo vrsto govorov. — Radićevci na grobu neznanega junaka. — Radić o dr. Korošču.

Beograd, 22. julija, rp. Danes zjutraj je dospel z ljubljanskim brzovlakom Stjepan Radić v Beograd, prvič po prevratu. Njegov namen je bil, da se sestane in osebno razgovori z g. Pašićem, zato so ga sinoči, ko se je zvedelo za Pašićev odhod na Češko, o tem brzojavno obvestili. Radić je dobil brzojavko v Sisku, a je kljub temu nadaljeval pot v Beograd. Vozil se je v salonskem vozu svojega nečaka, ministra Pavla Radića, ki je tudi potoval z njim. V vozu je bil tudi Radićev sin Vladko, minister dr. Nikić in Radićev tajnik dr. Košutić.

Za Beograd je pomenjal Radićev prihod pravo senzacijo; ne toliko politične kakor družabno, ulično. Vsi so hoteli videti moža, o katerem se je zadnja leta toliko pisalo in ki je tolikrat že razburil našo javnost s svojimi nepreračunljivimi dejanji. Pred kolodvorom se je zato zbrala velika množica radovednežev, poleg njih pa korporativno vsi radićevski poslanci in veliko število novinarjev. Tudi nekaj radikalskih poslancev je prišlo.

Ko je Radić izstopil, se je najprej poljubil s posl. Bačinićem, ki je med volilnim bojem iz strahu pred aretacijo pobegnil v inozemstvo, a se je sedaj po sklenjenem sporazumu vrnil v Beograd. Na isti način je pozdravil še nekatere druge radićevske poslance in nato tudi navzoča radikala Peleša in Dodića. Naposled je nagovoril vse skupaj: «Dosegli smo sporazuma. Sporazum je lepo delo, lepo kakor današnji dan. A ne maram manifestacij.»

Obstopili so ga novinarji in obsuli z vprašanji, na katera je radevoljno odgovarjal. Na vprašanje, kako dolgo ostane v Beogradu, je menil: «Prišel sem v Beograd, da vidim g. Pašića in se z njim pogovorim. Gospod Pašić je odpotoval. Tudi tako hvala bogu!»

S kolodvora se je odpeljal g. Radić skozi špalir radovednega občinstva v hotel Pariz, kjer se zbirajo radikalski veljaki in v zadnjem času tudi radićevski voditelji. Iz hotela se je podal v kavarno, kjer so ga kmalu zopet obstopili novinarji, ki jih je kar na lastno inicijativo obsul s kopico najrazličnejših izjav. Govoril je o arabski in indijski kulturi, o vicinalnih železnicah, o sporazumu, pri tem pa okrcal razne, njemu neljube politike. Privoščil si je zlasti dr. Korošca, ki ga je odpravil s popom. «V Avstriji je mnogo veljal njegov (Koroščev) popovski pas. Dosegel je z njim marsikako drobtino, čeprav za ceno velikega ponižanja. A to politiko nadaljuje še danes. Srečen je, ako doseže le mrvico oblasti.»

Iz kavarne se je odpeljal g. Radić v Narodno skupščino, kjer je najprej obiskal svoj klub, nato pa še radikalskega, kjer se je setal z gg. Živkoviskega, kjer se je sestal z gg. Živkovi-Gjuričičem. Po poldrugourni seji radićevskega kluba se je odpeljal naposled k obedu, poprej pa se še pustil slikati vrsti fotografov.

Kjerkoli je Radić hodil, povsod so ga čakale množice radovednežev. Gospodin Stipica je bil sploh senzacija dneva, celo skupščinska seja je bila le slabo obiskana.

Ob 4. popoldne so odšli Stjepan in Pavle Radić, dr. Nikič, dr. Šuperina, Basariček in Košutić na Avalo in položili venec na grob neznanega vojaka. Pri tej priliki je imel Stjepan Radić zopet govor, v katerem je naglašal, da je grob neznanega vojaka simbol junaštva in požrtvovalnosti srbskega naroda. Ta neznani junak je obenem tudi neznani hrvatski junak, kateremu se Radić in njegova okolica klanjajo. Svoj govor je končal z vzkliki kralju, vojski in kmetskemu narodu Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ko se je vrnil v Beograd, je imel v Novinarskem klubu predavanje novinarjem.

Stjepan Radić v novinarskem klubu

Kaj vse je Stjepan Radić povedal beograjskim novinarjem v toku četrt ure. — Nagovoril je tudi množico na cesti skozi okno novinarskega kluba.

Beograd, 22. julija, p. Ob pol 5. popoldne je Stjepan Radić najavil svoj prihod v Novinarski klub. Toliko domačih in inozemskih časnikarjev se ni na tem mestu zbralo še nikoli, bilo jih je okrog 150. Čakali so dolgo, a Stjepana Radića ni hotelo biti od nikoder. Prišel je šele ob 8. v spremstvu ministra Pavla Radića in poslancev Kovačevića in Basarička. V klub je bil prišel že poprej tudi njegov sin Vladko. V imenu novinarskega kluba je g. Ivanič pozdravil Stjepana Radića kot novinarskega kolego.

Radić je začel govoriti z vratolomno brzino o vseh mogčih stvareh. »Prišel sem«, je dejal, »z namenom, da ne govorim, ker imamo mnogo nujnih poslov. Jutri zjutraj odpotujem iz Beograda. Narodni sporazum je veliko delo. Med Srbi ima mnogo prijateljev. So pa med njimi tudi taki, ki mu ugovarjajo«. Radić je vneto govoril o krščanskih naukih in o krščanski ljubezni, ki je ustvarila civilizacijo in kulturo in preko katakomb prišla v javnost in osvobodila sužnje. Potem je prešel na kulturo pri Kitajcih in Indijancih, ki so doslej ubijali svoje vdove, tako da so imeli Angleži mnogo posla ž njimi, da so jih to odvadili.

»Zajedničarji in Spahovci — je prešel Radić zopet na sporazum — se sporazumu upirajo, ker ne vidijo v njem nič drugega kot prevzem oblasti. Toda gre za prevzem narodnih poslov po onih, ki so v to pooblaščeni in imajo za to pravico in dolžnosti. Evropa je razburkana, ker noben parlament ne deluje s pravilno večino, izvzemši Anglijo. Pokazati je treba Evropi, da smo Balkanci, baje divjaki, znali ustvariti solidno večino in da so pri nas najurejenejše razmere v Evropi. To bomo dosegli v najkrajšem času. Nočem nikogar dolžiti. Omenjam le g. Korošca, ki je bil v vladi in je delal le za svojo stranko in nekaj tudi za Slovenijo, neve pa se kaj. Tudi g. Spaho je bil v vladi. Govorilo se je o nekih milijonih, a teh milijonov niso videle sirote. V vladi je bila tudi Hrvatska zajednica. Jaz sem bil takrat zaprt, pod ključ sta me vtaknila njihov ban in podban, ker sem baje govoril proti kralju. Tem gospodom ne zamerim za takrat. Ali očitam jim, kar delajo sedaj. V vlado so hoteli vstopiti, da bi delali le zase. Tako so delali g. Korošec, g. Spaho in tako tudi ostali gospodje, pa tudi g. Davidović, da ne govorim o g. Pribićeviću.

Vi vsi ste čitali pakt g. Pribićevića z radikali. Pakt so sklenili le zato, da bi ščitili svojo stranko pred preganjanji.

Zaprt sem bil v Avstriji že tolikokrat, ali nikdar nisem hotel ničesar priznati, ker sem pač tak človek, da me nobena sila ne more k temu prisiliti. Sedaj sem prost. Moj proces je aboliran. Ker je vsa moja krivda pozabljena bi mogel sedaj reči: »Addio Mondo«! Prišel sem v Beograd, da to demantiram. Razumel sem toliko, da bi moralo priti le do krvi in revolucije, ako bi prišlo med nami do poostritve ali celo do razdora. To sem hotel preprečiti, in to je hotel tudi Pašić. On je delal kot človek, ki je eden prvih ustvariteljev naše države.

Vse te sodelavce pri tem velikem delu, ki jih je več kot je znano, naj Bog poživi! Bog živi naš kmetski narod Srbov, Hrvatov in Slovencev! Bog živi našega kralja, našega viteškega kralja, našega kmetskega viteškega kralja, ki ne brani samo svojega prestola in svojega viteštva, ampak brani tudi domovino Karagjorgjevičev! Bog živi živi tudi vas novinarje, ki pišete tako ali tako. Dobro je, ako le pišemo, in zato naj Bog živi novinarje — delavce! Lenuhi naj gredo za peč. Vi ste novinarji radiše (delavci), ker ste me čakali, zato naj Vas Bog živi. Živio Srbi, Hrvati in Slovenci! Živio naša skupna, nedeljena in nedeljiva država!«

Nato je stopil Stjepan Radić k oknu in govoril množici, ki se je zbrala zopet na ulici, ko se je razvedelo, da se mudi Radić v Novinarskem klubu.

V svojih izvajanjih je vzporejal težave kmetov, ki obdelujejo zemljo, da bi rodila sadove, z velikimi napori politikov. Žetev so tudi volitve, ko določa narod svoje zastopnike, in tako se ustvarja večina. Kdor poblja sporazum, tega bijejo po lastni glavi in te prazne glave je treba vreči kokošim. Živio narodni sporazum, živio naša skupna prestolica Beograd! Živio kmetski narod Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ukaz o aboliciji procesa proti Radiću in vodstvu HRSS.

Beograd, 22. julija. r. «Službene Novine» objavljajo oba ukaza o aboliciji procesa proti Stjepanu Radiću in vodstvu HRSS. Iz obeh ukazov je razvidno, da je bil Stjepan Radić obdolžen kaznivih dejanj po zakonu o zaščiti države, člen I., točke 1, 2, 4 in 5, ter po §§ 87 a, 87 b, 91 v in 103 srbskega kazenskega zakona; vodstvo HRSS (dr. Vladko Maček in tovariši) pa po zakonu o zaščiti države, člen I., točke 1, 2 in 5. Ukaza nosita broj 47.575 in 47.576 ter sta datirana z 18. julijem.

Sestanek Narodne skupščine

Začetek debate o vladni deklaraciji. — Slabo zanimanje za sejo

Beograd, 22. julija. r. Ob 9.40 dopoldne je bil otvorjen sestanek Narodne skupščine z dnevnim redom: Razprava o vladni deklaraciji.

Pred prehodom na dnevni red je sporočil predsednik Marko Trifković, da sta prišla poslanca HSS Marko in Rude Bačinić v Beograd in zaprosila skupščino, naj jima verificira mandate. Prošnji sta bili odkazani verifikacijskemu odboru, nakar se je takoj prešlo na dnevni red.

Prvi je dobil besedo črnogorski federalist Sekula Drljević, ki je govoril v imenu malih skupin ter kritikoval vidovdansko ustavo.

Odgovarjal je minister Nikola Uzunović, ki je napadal Drljevića ter navajal, da ne skrbi za svoj rojstni kraj, za Črnogoro. Posl. Drljević je nato zavračal ministrova izvajanja, nakar je govoril posl. Grol radi osebnega pojasnila, ker ga je minister Uzunović vpletel v svojo repliko. Posl. Grol je zaklical radikalom, da so politični ubijalci.

V imenu klerikalne stranke je govoril poslanec Sušnik, ki je v dolgem do konca seje trajajočem govoru kritikoval vladno deklaracijo. Očital je vladi, da je strankarska, da ne odgovarja željam naroda, ker niso v njej zastopani Slovenci. Naglašal je, da ostanejo klerikalci še naprej pri svoji zahtevi po reviziji ustave in po najširših samoupravah.

Seja je bila zaključena ob 1. popoldne ter je prihodnja napovedana za jutri ob 9. dopoldne.

Za deklaracijsko debato in sploh za skupščinsko sejo je bilo le malo zanimanja, ker je bila tudi pozornost parlamentarnih krogov predvsem obrnjena na bivanje Stjepana Radića v Beogradu.

Razkroj v radićevskem klubu

V včerajšnji seji so bili izgnani iz kluba HSS trije radičevski poslanci, ker so bili proti vladni deklaraciji. — Sledi jim še več poslancev.

Beograd, 22. julija. p. Nocoj je bila plenarna seja radićevskega kluba, katere so se udeležili vsi poslanci in tudi Stjepan Radić. Za predsednika kluba je bil izvoljen Karlo Kovačević, za podpredsednika dr. Šibenik, za tajnika pa Hadži Oman in dr. Banković.

Takoj potem je zahteval Radićev kum Franjo Malsić, naj se brez debate izključijo iz kluba dr. Buč, Jagatić in Uroić. Predsednik Kovačević je pozval te poslance, naj se odstranijo. Nato je izjavil poslanec Uroić, da so člani kluba HSS opustili svoj program, na katerem jih je izvolil narod. Ne gre za pravilen sporazum po volji naroda, ampak to je kapitulacija, ne pred Srbi, ampak pred radikali. Ako bi se gospodje, ki odobravajo politiko Stjepana Radića in njegove okolice še držali programa, na katerem so bili izvoljeni, bi morali spraviti to kapitulacijo, ali kakor jo imenujejo, sporazum pred strankine organizacije ad referendum in organizacije bi morale kot edini pristojni forum odločiti o postopanju in delovanju delegacije v parlamentu. Potem je zahteval besedo poslanec dr. Buč, pa sta se temu upirala Stjepan in Pavle Radić nakar sta Uroić in dr. Buč zapustila klub. Za njim je zahteval in dobil besedo poslanec Trojanović in pojasnjeval, zakaj je glasoval proti vladni deklaraciji. Prečital je več pisem, ki jih dobiva od vseh strani, ki obsojajo sedanjo politiko kluba. Tudi on je imenoval sporazum kapitulacijo pred radikali. Narod ima odločevati, kakšno stališče naj zavzame klub. Nato je tudi Trojanović zapustil dvorano.

Radićevci, ki so jih izgnali iz kluba, so zvečer izjavili novinarjem, da je treba pričakovati še večjega števila disidentov ,ki bodo izstopili iz radićevskega kluba, ali pa so to že storili. Kakor na pr. poslanec Kukelj, ki je že odšel med volilce.

Vtis Stjepana Radića na beograjsko javnost

Radikalsko «Vreme» piše, da je spravil poset Stjepana Radića v Beogradu radičevce v zelo mučno situacijo. — Konsternacija pri radičevcih, da se je g. Pašić odpeljal Radiću pred nosom.

Beograd, 22. julija. p. Beograjski listi, vladni kakor opozicijonalni, podčrtavajo komično situacijo, v katero so prišli radičevci s prihodom Stjepana Radića v Beograd. Nocojšnje «Vreme», ki stoji zelo blizu sporazumu, prinaša odlomke iz Radićevega govora. List pravi med drugim, da je Radić izjavil: «Prinesli smo sporazum in takoj smo imeli lepo vreme. Videli ste, da ni hotelo postati lepo, dokler ni bilo sporazuma.» Ko so novinarji omenili Radiću, da je sinoči odpotoval Pašić, je bil Stjepan Radić upropaščen. Potem je izjavil: «Tudi ako je šel, srečno pot in naj ostane zdrav in krepak. In krepak naj se povrne k nam. Sicer pa grem lahko jaz za njim. Grem tudi lahko v Vichy k njemu in morem, ako hočem, potovati tudi zelo hitro, veste, da sem star letalec. Ako ne bi to bil, potem to ne bi bil jaz. Imam svoj aeroplan. Veste dobro, da je treba imeti tako letalo, kot je moje t. j. zrakoplov, ki se lahko povsod obrne in da se ne razbije.»

Na drugem mestu pravi «Vreme» v brzojavki iz Zagreba, da je naglo odpotovanje g. Pašića v Karlove Vari, v času, ko je prišel Stjepan Radić nalašč zato v Beograd, da ga poseti, izzvalo pri radičevcih naravnost konsternacijo. Radičevci so izvedeli za odpotovanje Pašičevo sinoči pozno zvečer. Njihova potrtost se je še povečala z novimi vestmi, ki so prišle od seje radičevskega kluba. Izjava poslanca Uroiča, ki so se mu pridružili tudi dr. Buč, Jagatić in Trojanović, da namreč ne bodo glasovali za vladno deklaracijo, bo imela po mnenju tukajšnjih radičevcev zelo slabe posledice. «Vreme» ugotavlja v dovtipih, da je imel Stjepan Radić danes že navse zgodaj same neprijetnosti. Na kolodvoru so se mu odpele spodnjice. To je bil začetek. Potem so Radića ves dan zasledovale neprijetnosti. «Vreme» ki je tako blizu radičevcem, priznava njihovo potrtost zaradi nenadnega odpotovanja ministrskega predsednika in pravi, da je g. Pašić nalašč tako hitro odšel iz Beograda, da bi se izognil sestanku z Stjepanom Radićem v Beogradu. Nekateri člani opozicije pravijo, da je hotel Pašić s tem javno pokazati, da ni baš navdušen za koalicijo RR. Razen tega smatrajo, da je s tem hotel Pašić pokazati vsem onim, ki so želeli sporazum, da je to njihovo delo in naj nosijo sami odgovornost za morebitni neuspeh.

Nocojšnje «Novosti» napadajo Pašića, češ da ni odkritosrčen. Kajti ako je sprejel Radića sam kralj, ki ga mogel tudi ministrski predsednik. List meni, da Pašić nikoli ni odkritosrčno mislil na sporazum.

Interesantni seji skupščinskih odborov

Radikalska nezaupnica radičevcem.

Beograd 22 julija p. Popoldne je imel sejo finančni odbor, ki je definitivno sprejel uredbo o draginjskih dokladah duhovnikom, ki znašajo skupaj 19 milijonov dolarjev. Namesto samostojnega demokrata dr. Svetislava Popoviča, ki je odstopil, je predlagala opozicija radičevca dr. Neudörferja, čemer pa so se radikali uprli in določili Ljubo Nešiča za podpredsednika.

Iz prihrankov poštnega ministrstva je bil odobren znesek pol milijona dinarjev za povzdigo zasebnega letalstva.

Zvečer je imel sejo imunitetni odbor. Namesto odstopivšega podpredsednika samostojnega demokrata dr. Budisavljevića je bil izvoljen radikal Čukandžić. Odbor je odklonil vse zahteve za izročitev poslancev sodišču. V veljavi ostaja le obtožba proti dr. Žaniću.

Prometne konvencije z Madžarsko zaključene

Budimpešta, 22. julija s. Madžarsko-jugoslovenska pogajanja glede prometnih, železniških in drugih konvencij, ki se že nekaj časa vodijo v Beogradu, so bila te dni zaključena.

Komunistična zarota med poljskim vojaštvom

Varšava, 22. julija s. Komunike notranjega ministrstva poroča o odkritju daleč razširjene komunistične zarote v varšavski garniziji. Dne 19. t. m. se je posrečilo z aretacijo 30 oseb odkriti vso akcijo. Glavne vloge so bile v rokah komunista Slattava, dalje nekega Fillsteina in neke komunistinje Kuttnerjeve.

Grčija in naši manevri v Macedoniji

Atene, 22. julija s. Po semkaj dospelih vesteh namerava jugoslovenska vlada obdržati v najkrajšem času v okolici Skoplja velike vojaške manevre. Oficijelnega poročila o tem še ni, vendar pa se zdi, da je vest vsled dolgotrajnih posvetovanj, ki jih imajo vojaške oblasti resnična.

Nekateri, Jugoslovenom ne baš prijazni elementi poskušajo to poročilo izrabiti za hujskanje proti Jugoslaviji, češ da so manevri naperjeni proti Grčiji, na katero naj bi bili nekak pritisk za večjo popustljivost v solunskem vprašanju. Vendar pa se drže vsi večji listi zelo rezervirano in beležijo vesti o nameravanih manevrih v Skoplju samo suho in brez komentarjev.

Seja eksekutive SDS v Ljubljani

Službeni komunike.

V pondeljek 20. t. m. se je vršila pod predsedstvom dr. Žerjava v Ljubljani seja eksekutive ljubljanske in mariborske oblastne organizacije SDS, katere so se udeležili vsi delegati. Obsežno poročilo o političnem položaju sta podala dr. Žerjav in dr. Pivko. Njuna referata sta bila z odobravanjem vzeta na znanje. V toku obširne razprave se je ugotovila popolna enotnost nazorov na politično situacijo in nadaljno taktiko SDS.

SDS lahko s samozavestjo ugotavlja, da so ideje jugoslovenske demokracije v naši državni politiki na celi črti zmagovite. To je v velikem delu uspeh dosslednosti dosedanje politike stranke in zlasti njenega parlamentarnega kluba, ki je kot soodločilni faktor Narodnega bloka v glavnem pripomogel, da je fronta separatistov prebita in da je prišlo do formalne izločitve takozvanega hrvatskega vprašanja. SDS je želela, da se pri ustvaritvi novega političnega stanja izdejstvujejo jačje garancije, nego se jih je doseglo z medstrankarskim aranžmanom RR. Tem bolj se pa zaveda moči svoje pozicije v državi in svojih nadaljnih nalog. Sedaj ko je glavni državnopravni konflikt odstavljen z dnevnega reda, bo mogla SDS podvojeno silo posvetiti socijalnim, gospodarskim in kulturnim vprašanjem našega naroda. Slovenski del SDS bo pri tem še posebno važnost polagal na to, da stranka tudi v bodoče pri vsem svojem delu upošteva upravičene interese naše ožje domovine. V nepokolebljivem vztrajanju pri ravni črti jugoslovenske nacijonalne politike, ki edina more tudi uspešno uveljaviti slovenski del naroda v naši narodni državi in v vztrajnem delu za jugoslovensko demokratično misel, bo SDS ostala trajni mogočni faktor končne konsolidacije Jugoslavije na podlagi popolne in dejanske enakopravnosti vseh treh delov našega naroda.

SDS je vsled aranžmana RR razrešena neposredne soodgovornosti za vodstvo državnih poslov. Toda ona se ne bo nikdar podala na pot negativistične politike. Pazno motreč delovanje nove vlade mora organizirana jugoslovenska demokracija s pozitivno in objektivno kritiko sodelovati, da se onemogoči vsako popuščanje od osnovne linije one politike, ki jo je Narodni blok dovedel do tako lepih uspehov.

Potrebno pa je, da se neokrnjena sila SDS, katere avtoriteta v našem državnem življenju vsled zadnjih dogodkov ni zmanjšana, temveč nasprotno še pojačana, še dvigne in še bolj usposobi za naloge bodočnosti.

Pozivljamo vse svoje organizacije in strankine pristaše na pospešeno delo za poglobitev in razširjenje našega programa. Jugoslovenska demokracija je vršila svojo važno nalogo že pred svetovno vojno, za časa vojne in vseh šest in pol leta mladostne Jugoslavije z odločujočim vplivam. Somišljeniki! Z novim ognjem na delo, da bomo po svoji ojačani organizaciji sposobni prevzeti boj za končno zmago jugoslovenske demokratične misli. Ta čas ni več daleč, zato: borci na plan!

Iz zagrebške nove politike

Mirotvorno-vidovdanska politika Radićevega «Doma». — Tri struje. — «Hrvatove» informacije o Pašićevem odhodu. — Hrvatski klub.

r. **Zagreb, 22. julija.**

Radićev «Dom» se je z obrazovanjem vlade RR in z vsem kar je sledilo in kar se še napoveduje, znašel v hudih škripcih. Nagla izprememba fronte se ne da utajiti, dovolj težko pa je obrazložiti Radićevo novo strategijo, ki izpreminja gesla: «Faljen Isus i Marija! Živila republika!» v vzklike: «Živio sav naš seljaški narod! Živio naš seljački i narodni kralj . . .!»

Stjepan Radić skuša v današnjem «Domu» spreobrniti svoje konsternirane seljaške mase s kratkim prevejanim člankom, v katerem pripoveduje, kako so k njemu v zapor prihajali njegovi poslanci ter ga informirali o razpoloženju ljudstva za sporazum. Ti naši seljaški zastopniki — pravi Radić — so me informirali kratko toda jedrnato, da je ves hrvatski seljaški narod za sporazum kakor ga HSS sklepa z NRS, in da se v pojmovanju tega sporazuma opažajo v glavnem **tri struje:** nekateri naše ljudje sprejemajo sporazum samo s svojo **pametjo,** s svojim razumom, a duša jim je še vedno polna ogorčenja radi prestanih krivic in nasilstev. Drugi naši ljudje ga sprejemajo **s pametjo in srcem,** a tretji samo s **srcem,** to se pravi: v velikem zaupanju do svojega vodstva in v težki nevolji, ki jim na vsakem koraku govori, da je že treba enkrat odstraniti batinaške dahije, da preneha plač slabih žen in vrisk nedolžne dece . . .

Radić torej priznava, da v vrstah njegovih mirotvorcev obstojajo **v glavnem** tri struje, tri različna pojmovanja sporazuma. A on se vendar tolaži, da je ves hrvatski seljaški narod za politiko vidovdanske ustave, kar da razbira iz mnogobrojnih ustmenih, pismenih in brzojavnih pozdravov.

Citirani članek zaključuje Radić z vzklikom: «Živio sav naš seljački narod! Živio naš seljački narodni kralj!» Prav! Enkrat je treba početi. Toda začudo kratko je njegovo poročilo o avdijenci na Bledu in se kakor opravičevanje glasi stereotipna beležka: «Po avdijenci je predsednik Radić izjavil novinarjem, da tako globokega razumevanja za vse seljaške, narodne in državne potrebe ni doslej našel niti pri naši najbolj izobraženi šolani gospodi . . .!»

V nadaljnjem beleži «Dom», da bodo vladno večino podpirali tudi Nemci in četvero zemljoradnikov, kar bo po številčni moči iznašalo dve tretjini parlamenta, 210 poslancev. In še posebej javlja «Dom», da se bo naši delegaciji na medparlametarni konferenci v Washingtonu pridružil kot ekspert tudi Radićev ameriški apostol, zloglasni doktor Lujo Kežman, čigar mandat vobče še ni verificiran. To so torej poglavitne zanimivosti današnjega «Doma», prvega po sestavi vlade RR in po Radićevi avdijenci. Ne uvažajoč obligatnih nečlovečanskih in žolčljivih izpadov proti Svetozarju Pribičeviću in samostojnim demokratom, se more nova pisarija «Doma» na kratko krstiti kot: mirotvorna vidovdanska politika.

*

Radić medtem boravi v Beogradu, kjer sicer ni več našel Pašića, pač pa novo široko priliko za konfuzne intervjuve in kurijozne domislice, ki ne izgubljajo smešnosti, pa naj si jih zagrebški listi beležijo v obveznem službenem tonu (postavim: organi Tipografije) ali pa s senco ironije, kakor to zdaj ravna zajedničarski «Hrvat», ki precej žurno prehaja v direktno opozicijo proti samemu Radiću. Tako torej današnji Tipografijin «Večer» vestno doznava iz Beograda, da je Radić kar na kolodvoru poudaril napram novinarjem: «Napravili smo sporazum in takoj je nastalo lepo vreme. Videli ste, da se vreme nikakor ni hotelo razvedriti, dokler ni prišel sporazum. In veste, da lepo vreme da dobro žetev. Naša žetev nastaja . . .!» A «Hrvat» donaša istočasno dokaj interesantno informacijo, da se Pašić noče sestati s Stjepanom Radićem. Pašić se ni eksponiral za sporazum in ga tudi **ni podpisal,** niti ni radikalskemu klubu priporočal, naj sporazum sprejme. Pašić ima še vedno Pribičevića v kombinacijah in je pripravljen takoj z njim obnoviti koalicijo, čim bi nastale komplikacije z radićevci. Zbog vsega tega Pašić ni niti odgovoril na Radičev brzojav, niti ni hotel Radiča dočakati v Beogradu, marveč mu je ponoči tik pred nosom odpotoval. Tako se glasi «Hrvatova» obsežna informacija, ki naravno vzbuja v vseh zagrebških krogih obilo komentiranja. «Hrvat» sam pa se očividno čuti ojačen na osnovi sporočil, da se nekaj radićevskih poslancev priključi zajedničarjem in da se še tekom tega tedna ustanovi posebni — «Hrvatski klub».

K sporazumu z Italijo

Dr. Rybař o konvencijah. — Optimistične izjave italijanskega finančnega in gospodarskega ministra.

Rim, 21. julija.

Predsednik jugoslovenske delegacije dr. Otokar Rybař je pred svojim odhodom podal uredniku lista «Giornale d'Italia» par zanimivih izjav o važnosti sklenjenih jugoslovensko - italijanskih konvencij.

Med drugim je izjavil, da so se vršila pogajanja vzlic težkim zaprekam skoraj prisrčno, kar je v prvi vrsti zasluga predsednika italijanske delegacije gosp. Quartierija, ki je vodil pogajanja zelo objektivno.

O bodočih gospodarskih odnošajih, ki naj bi se razvili potom Reke, je izjavil dr. Rybař, da je bila Reka vedno prirodno izhodišče Hrvatske in njenega zaledja, **kakor je Trst prirodno izhodišče Slovencev.** Ker pa sta obe pristanišči sedaj izven jugoslovenske države, je naravno, da želi jugoslovenski gospodarski svet razvoj svojih domačih pristanišč. Vzlic temu bo šel del jugoslovenskega trgovinskega prometa preko Reke, kar pa je seveda odvisno od Reke same. Na urednikovo vprašanje, kako bi se najlažje izvedlo gospodarsko sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, je odgovoril dr. Rybař, da je to odvisno od kvalitete blaga, od primernih cen in od iskrenosti trgovskih odnošajev.

Promet z Zadrom je urejen že s santmargheritskimi konvencijami ter je bilo treba rešiti le podrobnosti, kljub temu pa o otale razne težkoče, ker se ne sme pozabiti, da je med Zadrom in njegovim zaledjem politično - carinska meja. Pravice italijanskih manjšin v Dalmaciji pa so sedaj natančno določene.

Končno je izjavil dr. Rybař, da bo srbsko - hrvatska koalicijska vlada brezdvomno še bolj utrdila dobre odnošaje med Italijo in Jugoslavijo.

*

Na današnji seji ministrskega sveta sta podala novi finančni minister Volpi in novi gospodarski minister Belluzzo načrte in programe za svoje delovanje.

Finančni minister je sporočil, da je položaj državnih financ ugoden, ker se državni dohodki vedno bolj množijo. Treba pa bo še nadalje prakticirati štedljivost, da se popravi predvsem trgovinska bilanca. Tudi bo treba strogo nadzorovati državne izdatke. Državni dolgovi izkazujejo znatno izboljšanje. Zlata rezerva se je pomnožila za 180 milijonov lir. Obtok bankovcev je znašal 30. junija 21.112 milijonov, to je 1269 milijonov več, in sicer radi trgovinski potreb.

Novi gospodarski minister Belluzzo je **izjavil, da je vlada ukrenila vse potrebno za povečanje žitne proizvodnje,** kar bo povzročilo zmanjšanje davkov. **Treba bo tudi še bolj izrabiti rudnike in električno energijo.**

Ministrski svet je vzel na znanje obe poročili in je preložil svojo sejo na prihodnji dan.

Opozicija proti Cankovu

Znano je, da se v Bolgariji praktcira zelo enostavna metoda, kako treba ravnati s političnimi aretiranci. Moža, ki pride policiji v roke in odpotuje **v zapor, nekega dne «zmanjka».** Stvar se pojasni, ako ne gre drugače, običajno pa niti ne. Zmanjkalo pa ga je na ta način: Mož je dobil v zaporu kratkomalo bodalo pod rebra. Oficijelno zato, ker «je hotel pobegniti», a so ga opazili in ker se ni hotel klicu pokoriti, je morala straža storiti svojo dolžnost. Tako jih je «pobegnilo» že na stotine, na tisoče od Stambolijskega dalje; vsi so šli po isti poti v smrt.

Slučaj našega podanika, Redžepa Redžepovića, Arnavta iz Prizrena, spada prav v isto vrsto. To je le en primer izmed tisočerih, eden, ki je vsled diplomatske intervencije prišel na dan bolj nego drugi. Bolgarska vlada ga je indirektno priznala in se zavezala k plačilu odškodnine zanj.

Ta slučaj meče jarko luč na delovanje sedanje bolgarske vlade. Režim Cankova se drži ves čas s takimi in podobnimi krvavimi sredstvi zoper mnogoštevilne svoje notranje nasprotnike. Saj je treba priznati, da so bile politične metode v Bolgariji že pred nastopom vlade Cankova take kakor skoroda v nobeni drugi civilizirani državi, toda bile so take po zaslugi makedonstvujuščih, ki jih je baš Cankov obdržal kot svoje pomočnike in varovance. Ali odtlej so se politične metode v Bolgariji še temeljito poslabšale in ni čuda, če so od vseh strani vstajali glasovi, svareči pred grozotami medsebojnega divjaškega pobijanja.

Opozicija proti Cankovu je bila precej močna tudi med meščanskimi sloji že koj spočetka; k njej so spadali razen pristašev radoslavovske politike tudi zelo odlični politiki iz drugih meščanskih strank, osobito pa iz vrst radikalne stranke, ki baš v poslednji dobi energičneje stopa v ospredje. Opozicijonalni demokratični elementi so že ves čas zahtevali bolj humanitarni način politične borbe in kompromis, oziroma spravljivejše odnošaje do zmernega dela zemljoradnikov z emigranti vred. To opozicijonalno stremljenje se je preneslo celo že v častniško ligo, kjer je zavzemala že zelo konkretne oblike in dala pobudo za odločen afront proti vladi Cankova. Toda večina je vztrajala na strani režima, ki je s pomočjo makedonstvujučih celo utrdil svojo pozicijo.

V najnovejši dobi se je opozicija zoper vlado Cankova zopet ojačila in množijo se napovedi, da se bo ta morala umakniti ter napraviti prostora zmernejšim možem. Toda bati se je, da so te napovedi prezgodnje. Borba v Bolgariji se vrši v znamenju ekstremnosti in ker predstavlja režim Cankova in njegovih pomočnikov izrazit ekstrem, se zdi, da ni misliti, da bi se mogel že tako brž zrušiti. Da bi se spremenilo razpoloženje v vrstah demokratskega bloka, za to vendarle še ni dovolj znakov; spremeniti bi se mogle v najboljšem slučaju osebe, ne pa duh in metode režima. Parlamentarna opozicija pa je še daleko preslaba, da bi mogla postati opasna.

Tako je podoba, da bo Bolgarija korakala po dosedanji poti dalje.

Nemški odgovor na Briandovo noto o garancijskem paktu

Pariz, 21. julija.

Nota, ki jo je včeraj izročil nemški veleposlanik v Parizu, francoskemu zunanjemu uradu kot odgovor na Briandovo noto od 16. junija v zadevi renskega garancijskega pakta ugotavlja uvodoma, da so tako zavezniki kot Nemčija pripravljeni k nadaljni izmenjavi misli. Vendar so zavezniki izrazili zahtevo po gotovih pojasnilih, predno stopijo v končna pogajanja. Nemška vlada smatra, da se more za sedaj omejiti na splošen ekspoze svojega mnenja o gotovih vprašanjih, dočim naj se posameznosti prihranijo za definitivna pogajanja.

Renski pakt in mirovna pogodba.

V svoji noti od 16. junija so zavezniki naglašali, da ureditev vprašanja varnosti ne sme izpremeniti obstoječih mirovnih pogodb. Nemška vlada pristaja na to stališče, vendar smatra, da za to ni potrebna posebna ugotovitev. Istočasno pa upa, da ne ostane za vedno izključena možnost, da se »v gotovem trenotku obstoječe pogodbe potom prijateljskega sporazuma prilagode eventualnim izpremembam, ki bi jih zahtevala nova situacija«. Isto stališče zavzema nemška vlada napram vprašanju vojaške zasedbe nemškega ozemlja, kateremu se sicer varnostni pakt ne sme podrediti, vendar bi sporazum glede varnosti francoske meje ne mogel ostati brez upliva na položaj v zasedenem ozemlju in na vprašanja, ki se tičejo okupacije.

Arbitražna pogodba s Poljsko in Češkoslovaško.

V tem vprašanju nemška nota z izbranimi besedami, vendar jasno odklanja francosko zahtevo, da bi Francija bila sodnik v slučaju kršitve arbitražne pogodbe, ki naj jo sklene Nemčija s Poljsko in Češkoslovaško.

Nemčija in Zveza narodov.

Dočim zavezniki smatrajo, da mora Nemčija prej vstopiti v Zvezo narodov, predno pride do sklepa garancijskega pakta, misli nemška vlada, da ta pogoj ni potreben za uresničenje temeljnih misli nemške spomenice od 9. februarja. Da pa ne onemogoči **sporazuma, se noče načelno protiviti** temu, da se vežeta obe vprašanji. Vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov zasluži ponoven in temeljit pretres. Nemška vlada izjavlja, da vse do trenotka, dokler je Nemčija obdana od mogočnih in jako oboroženih sosedov in dokler se ne izvede splošna razorožitev, ne more pristati na člen 16. pakta Zveze narodov, ker se boji da bi mogla postati Nemčija bodoče bojišče med narodi. Nemčija torej želi ohraniti nevtralnost v eventualnih oboroženih spopadih in ne more dovoliti prehoda oboroženim armadam skozi svoje ozemlje.

H koncu izraža nemška nota prepričanje, da bodo nadaljni razgovori privedli do pozitivnega rezultata glede varnostnega pakta.

Splošen utis, ki ga napravlja dr. Stresemannov odgovor je ta, da si Nemčija ne upa prevzeti odgovornosti za umaknitev svojih predlogov z dne 9. februarja in zato pušča možnost za nadaljna pogajanja. Ker pa je izraža željo po bodoči izpremembi mirovnih pogodb, ker odbija francosko garancijo v arbitražni pogodbi z obema sosednima slovanskima državama in ker zahteva izjemno stališče v Zvezi narodov, je upravičen dvom v iskren namen Nemčije glede garancijskega pakta.

Politične beležke

\+ Minister in uradnik. «Reč» se bavi z najnovejšimi premeščenji političnih in policijskih uradnikov na Hrvatskem, predvsem s slučajem zagrebškega policijskega ravnatelja Bedekovića. List ugotavlja, da je ravnatelj Bedeković vse, kar je storil, naredil po odredbah notranjega ministra Maksimovića. Ničesar ni izvršil samovoljno in je dobil od svojega ministra celo opomine, naj postopa ostrejše proti radićevcem ter ukore, ako je v enem ali drugem slučaju popustil. Tako je dobil dr. Bedeković na pr. oster ukor, ker je dovolil zopetno izdajanje lista «Doma», glasila Radićeve stranke. Dr. Bedeković je sedaj moral oditi, ker je izvrševal naredbe notranjega ministra, a minister je ostal.

V vladi PP je notranji minister Maksimović imenoval velike župane in srezke načelnike kot zanesljive in izpostavljati so se morali za njegovo politiko. V vladi RR je že prvi dan minister Maksimović zamenjal iste velike župane in srezke načelnike, ker so izvrševali njegove naredbe. V vladi PP je minister Maksimović proglasil Obznano, v vladi RR jo ukinja. V vladi PP je minister Maksimović podpisal nešteto aktov in naredb, ki jih sedaj v vladi RR razveljavlja. «Reč» pravi, da se sedaj politično normalen svet, ki ne pojmuje tega postavljanja na glavo, vprašuje ali je bilo tega treba ministru Maksimoviću in ali je g. Maksimović nenadomestljiv ter nima radikalna stranka nobenega drugega človeka, ki bi likvidiral staro in inauguriral novo politiko? «Reč» pravi končno, da seveda ni izključeno, da so radićevci sami zahtevali, naj g. Maksimović še nadalje ostane v vladi in da naj prekliče proti njim izdane odredbe isti minister, ki jih je izdal. Po našem mnenju bi to bilo še umljivo, ni pa umljivo, zakaj bi morali trpeti radi ministrovih dejanj podrejeni izvršilni organi.

\+ **Tudi to!** V zvezi z Radićevim odhodom v Beograd so zabeležili posamezni listi, da se v zagrebških (naravno radićevskih) političnih krogih izraža želja, da bi tudi sam Stjepan Radić aktivno sodeloval v vladi. Kako bi se to izvedlo in kakšno mesto naj bi Radić dobil v vladi, to bi se imelo rešiti na sestanku s Pašićem. In po razgovoru s Pašićem bi Radić krenil v ponovno avdijenco na Bled, izvestil kralja o svojih zaključkih s Pašićem... V zajedničarskih krogih se zatrjuje, da se g. Radiću in zlasti njegovi ožji familiji zdi za malo, da mesto njega figurira v novi vladi njegov «sinovac», ki ima po izjavah bivših prijateljev za vso «stvar» le tisto zaslugo, da je stricu služil za papagaja, in razume samo tisto, kar mu stric diktira. No, medtem se je težko bolni g. Pašić Radiću umaknil — bolje naglo, nego prepozno.

Iz demokratske stranke

Krajevna organzacija SDS v Brežicah sklicuje tem potom, brez posebnih vabil sestanek somišljenikov Narodnega bloka, ki se vrši danes dne 23. t. m. ob 20. uri v gostilni L. Stirna. Na dnevnem redu je današnji politični položaj.

Srezki odbor SDS za Maribor desni breg je imel svojo sejo 19. t. m. popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Po izčrpnem referatu o politični situaciji, ki ga je v imenu načelstva podal dr. Kodorman, se je v debati konstatiralo popolno soglasje vseh krajevnih organizacij ter je bilo na predlog predsednika izrečeno gg. Pribičeviću, Žerjavu in Pivku neomejeno zaupanje. O priložbi krajevne organizacije Studenci glede bolniško blagajne se je razvila živahna debata, v kateri se je konstatiralo naravnost škandalozno postopanje tega zavoda, ki bi moral služiti dobrobitu delavstva ter se je sklenilo, da se spravi to vprašanje na dnevni red prihodnje seje oblastnega načelstva ter da se ukrenejo energični koraki za odpravo krivic, ki se gode v tem zavodu delavstvu. Razpravljalo se je tudi o strankini politični šoli ter se je izrekla želja, naj bi se iste vršile raje v pozimskem času. Govorilo se je dalje tudi o razširjenju časopisja v srezu in se je predsedstvu naročilo, da ukrene vse potrebno v smislu izraženih želj krajevne organizacije Studenci. — Kot delegat v oblastno načelstvo je bil izvoljen dr. Jože Pučnik iz Slov. Bistrice. Tako je srezki odbor organizatorično konstituiran ter se bo lahko posvetil uspešnemu delu na gospodarskem in političnem polju. Z veseljem se je vzela na znanje ustanovitev Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast ter bo srezka organizacija tudi s svoje strani pripomogla, da se poglobi kulturno delo med narodom.

Srezki sestanek delegatov SDS v Laškem. V četrtek, dne 16. t. m., se je vršil v lovski sobi hotela Henke v Laškem srezki sestanek delegatov SDS sreza Laško. Izvolil se je sledeči odbor: predsednik G. Gnus, šolski ravnatelj v pok., podpredsednik g. Pleskovič, davčni višji upravitelj, tajnik g. Golob, posestnik v Sevcah. Odborniki: gg. dr. Roš, Laško; trgovec Pavlin in gostilničar Goropevšek, Trbovlje; Roš Miloš, učitelj v Hrastniku; Kokalj Fran, viš. nadz. v pok., Rimske toplice; Mejak Rudolf, postajenačelnik v Rimskih toplicah; Peklar Martin, rud. paznik, Rečica; Baša Alojzij, postajenačelnik v Zidanem mostu in Jančič Martin, posestnik v Sv. Lenartu. — Iz poročil krajevnih organizacij je razvidno da so storile v svojem območju napram stranki in članstvu svojo dolžnost, kar služi v dokaz lepo število na novo vstopivših članov. Pri raznoterostih se je razvila debata o raznih gospodarskih in organizacijskih vprašanjih, nakar je predsednik v najboljšem razpoloženju delegatov zaključil lepo uspeli občni zbor.

Mladinska organizacija

V nedeljo 19. t. m. je priredila ljubljanska «Edinost» v Hrastniku Nušičevo šaloigro «Navaden človek». Igra sama je imela velik moralen uspeh, le v gmotnem oziru ni donesla toliko, da bi se krilo stroške, ki jih je imelo društvo. Prepričani smo, da bo v prihodnje tudi v tem pogledu bolje. Vršil se je tudi sestanek za ustanovitev «Edinosti» v Hrastniku ter bo v kratkem sestanek pripravljalnega odbora, nato pa ustanovni občni zbor.

V petek 24. t. m. zopet redna tamburaška vaja.

Po svetu

— *Čuden političen čin slovaškega katoliškega dijaštva.* V Banjski Bistrici se je vršil te dni kongres slovaškega katoliškega dijaštva, ki so se ga udeležili razen klerikalnih poslancev tudi vsi slovaški škofje. Iz kulturnega kongresa je postal političen kongres. Poslali so pozdravne telegrame prezidentu Masaryku, papežu in nunciju Marmaggiju. V telegramu na prezidenta republike izražajo pozdrav z zagotovilom, da stoji slovaško katoliško dijaštvo neomajno na strani svete Stolice ter se istoveti s činom papeškega nuncija Marmaggija(!).

— *Nova spomenica za združitev Avstrije z Nemčijo.* Dunajska Nemškoavstrijska delovna zveza, v kateri je organiziranih veliko število pomembnih osebnosti iz raznih poklicev, je izdala obširno spomenico o avstrijskem vprašanju. Spomenica se bavi pred vsem o gospodarskih koristih politične združitve Avstrije z Nemčijo in zaključuje, da more le združitev rešiti Evropo pred avstrijskim problemom.

— *Nemške vojaške organizacije v Gdansku.* Najnevarnejše središče nemške nacionalne agitacije je sedaj v Gdansku. Nedavno so priredili gdanski Nemci svoj tradicionalni «kresni večer», ki je bil obenem revija njihovih vojaških organizacij. Revije se je udeležilo okrog tridest vojaških društev. Parada se je vršila v nekdanjem hohenzollernskem duhu.

— *Utis nemškega odgovora v Parizu.* Francosko časopisje je pričelo nemško noto presojati pesimistično. Tako piše «Matin», da je nota prikrit poskus nemške vlade, kako bi prišla do revizije temeljnih načel versailleske mirovne pogodbe. Levičarski «L' Oeure» pravi, da vsebina note ne more uzadovoljiti, da pa so nadaljna pogajanja mogoča. «Quotidien» ugotavlja, da bi morala Nemčija jasneje ganiti glede svojega vstopa v Zvezo narodov. Sploh opozarja časopisje, da mora biti francoska vlada zelo previdna napram Nemčiji.

— *Utis nemškega odgovora v Londonu.* V angleških političnih krogih smatrajo, da nemški odgovor na francosko noto ne pomeni nikakega napredka in da bo potrebno ponovno posvetovanje med Francijo, Anglijo in Belgijo glede odgovora Nemčiji. Vstop Nemčije v Zvezo narodov je še precej oddaljen.

— *Padarewski o versailleski mirovni pogodbi.* Bivši poljski ministrski predsednik Padarewski je v svojem londonskem govoru omenil, da bi morala dobiti Poljska celotno gdansko ozemlje. Mirovna konferenca tudi ni uvaževala poljskih zahtev glede zapadne meje. Sedaj živi v Nemčiji več Poljakov nego Nemcev na Poljskem. Poljska pa se bo vzlic temu uzadovoljila, ako ostane v mirovni pogodbi določeno ozemlje nedotakljivo.

— *Kriza v češkoslovaški komunistični stranki* še vedno ni končana. Po posl. Buhniku je odšel Warmbrunn, za njim Rouček, potem Kučera, Jiři Krejči, R. Kunst, v celem šest poslancev in že zopet kroži verjetna vest, da bo sedmi odpadnik poslanec K. Svetlik. Ni izključeno, da izstopi do konca parlamentarne dobe iz komunistične stranko več kot polovica poslanskega kluba. V pondeljek 20. t. m. je praška policija na podlagi zakona o zaščiti države aretirala tajnika češkoslovaške komunistične stranke Jileka in še troje komunistov.

— *Ostavki portugalske vlade.* Iz Lizabone poročajo, da je vlada min. predsednika Silve podala ostavko radi zadnjih vojaških uporov. Opozicija je izrekla vladi nezaupnico, in ker predsednik republike ni hotel razpustiti parlamenta, je morala vlada podati ostavko.

— *Bolgarska vojna odškodnina Rumuniji.* Te dni se končajo sofijska pogajanja med rumunskim poslanikom in bolgarsko vlado glede bolgarske vojne odškodnine Rumuniji. Bolgarska bo plačala 250 milijonov zlatih levov, nakar bo rumunska vlada dvignila sekvester nad imetjem bolgarskih **državljanov.**

Naši kraji in ljudje

Nekaj za nove branitelje kmečkih pravic

Ljubljanski škof zmaguje proti slovenskim kmetom

Z gornjegrajskega okraja nam pišejo:

Še ni bila konstituirana nova vlada, pa se je v ministrstvu agrarne reforme že pojavil duh reakcije in prvi so morali občutiti tega duha naši kmetje — živinorejci v gornjegrajskem okraju, ki so, združeni v pašniške zadruge, bili dolgo časa boj za svoje pašne pravice na škofovih planinah. Sledeč navodilom ministrstva za agrarno reformo je agrarni urad v Mariboru končno dne 25. januarja izdal odlok, v smislu katerega so se planinski pašniki imeli oddvojiti od škofovega veleposestva in izročiti v porabo pašniškim zadrugam v Gornjem gradu, Lučah, Ljubnem in Solčavi. **Uporaba teh planinskih pašnikov je življenskega pomena za živinorejo v tem okraju in radi tega naravno tudi ogromnega pomena za narodno gospodarstvo sploh.** V smislu odlokov ministrstva in agrarnega urada so se tudi že pričela razmerjevalna dela, in sicer na stroške zadrug, katere so te stroške v znatnem iznosu 70.000 dinarjev radevolje prevzele. Merjenje, ki se je pričelo začetkom tega meseca, je bilo že v polnem teku in ni bil več daleč trenutek, da bi naši kmetje prišli do svojega naravnega prava ter imeli zasigurano svojo eksistenco.

Edini njihov sovražnik je bil ljubljanski škof, katerega ogromno veleposestvo v gornjegrajskem okraju našemu kmetu ne da dihati. Klerikalna gospoda je za kmečke pravice, dokler ostanejo njeni protiljudski privilegiji neokrnjeni, ona je za agrarno reformo in za pravično razdelitev zemlje pod pogojem da se nikdar ne dotakne njenih latifundij, ona je za socijalno pravičnost, če gre na račun drugih in tako ni nobeno čudo, da so bili škofovi prijatelji z naravnost sveto vnemo na delu, da potom ministrstva za agrarno reformo odjedó slovenskemu kmetu košček socijalne pravice, ki si jo je bil izvojeval. Dokler je samostojna demokratska stranka pazila v vladi na interese našega malega človeka, se škofovske intrige niso obnesle. Uspele so šele zadnji dan vlade Narodnega bloka, ki je bil obenem pričetek novega režima. **Z brzojavno naredbo ministrstva za agrarno reformo z dne 17. t. m. je bilo ustavljeno vsako delo na škofovih planinah!** Škofove koristi so zaenkrat zmagale proti koristim ljudstva. Predstavljajte si ogorčenje naroda v gornjegrajskem okraju, katerega pašniške zadruge so žrtvovale tisoče za delo razdelitve in odmere pašnikov, pa sedaj vidijo, da triumfirajo nad njimi škofovi velekapitalistični interesi in da je novec ubogega kmeta propadel.

Novi minister agrarne reforme gospod Pavle Radić zatrjuje, da je s svojim stricem zastopnik čisto kmečkih interesov. Mi kmetje zahtevamo od njega samo to, da nam vrne, kar so nam izvojevali samostojni demokrati. Videli bomo ali bo pri Radiću zmagal škof ali kmet!

Propaganda za naš oddelek na pariški razstavi

Pariz, 19. julija.

Za propagando za naš oddelek na pariški razstavi dekorativnih umetnosti se do najzadnejšega časa ni storilo skoraj ničesar. Najneprijetnejše je dirnilo našo javnost, da so slovesno otvoritev našega oddelka popolnoma ignorirali vsi pariški in inozemski listi (izvzemši «Journal des Débats», ki je itak takorekoč naš list). Medtem ko se vsak najmanjši pojav na razstavi, celo otvoritev malih bufetov naznani po vseh pariških dnevnikih, se je tako važen dogodek kot je bila svečanostna otvoritev oddelka velike zavezniške države, od pariškega tiska čisto prezrl.

Stvar je vsekakor morala imeti svoje vzroke. Čudno je bilo že to, da tudi pred otvoritvijo našega oddelka pariški tisk naše soudeležbe ni prav nič omenjal, pač pa prinašal neprestano notice in fotografije o najrazličnejših drugih paviljonih. Edini «Journal des Débats» je enkrat prinesel kratko notico, ki je bila pa tako površno in slabo sestavljena, da se ji je na prvi pogled poznalo, da jo je spisal človek, ki nima niti pojma, kako je treba take stvari sestavljati.

Zaman smo tudi pričakovali, da izide za otvoritev katalog našega oddelka. To pa se ni zgodilo. Prišel je pozneje dan, ko je bil napovedan obisk predsednika republike, g. Doumerguea v našem oddelku, in navada je, da se mu o tej priliki pokloni en izvod kataloga. Toda pri nas se to ni zgodilo, ker kataloga le še ni bilo. Na vsak način je tudi to dejstvo napravilo prav neugoden utis.

Baje so se gospodje, ki so se že v zgodnji pomladi ponudili, da organizirajo propagando, oziroma sestavijo katalog, odklonili z motivacijo, da je že vse tozadevno preskrbljeno, in da za to ni denarja na razpolago.

Vsekakor se sedaj skuša kolikortoliko popraviti, ker se je grešilo. In tu imamo zaenkrat beležiti šele dva pojava, prvi je članek o naši razstavi, ki je izšel v pariškem političnem tedniku «L' Europe Nouvelle», drugi pa predavanje g. grofa Luja Vojnovića o naši umetnosti.

Trgovinsko ministrstvo je menda slednjič le uvidelo, da je dotični gospod pri komisarijatu, ki mu je bila poverjena naloga propagande, zanjo nesposoben in da obstoja vsled tega nevarnost, da ostane vsa naša razstava, ki stoji na višku vsled energičnega sodelovanja vseh prizadetih krogov po vsej kraljevini, udarec v vodo.

Zato je poverilo grofu Luju Vojnoviću, bivšemu poslaniku v Rimu, nalogo, da potom predavanj propagira po Franciji našo umetnost in kulturo.

Prvo tako predavanje se je vršilo v kongresni dvorani Velike palače na razstavnem prostoru, in sicer o jugoslovenski civilizaciji.

G. Miroslav Spalajković, naš zasluženi pariški poslanik, je otvoril sejo in predstavil govornika občinstvu.

G. Vojnović, ki je pravi mož za to nalogo in ga boljšega ne bi bilo moglo izbrati, je v francoskem jeziku, ki ga mimogrede omenjeno govori kot tak domačin, razložil razvoj jugoslovenske civilizacije.

Na predavanju, ki ga je končal z navdušenim apelom na Francijo, smo med drugimi opazili tudi g. Chlapowskega, poljskega veleposlanika in senatorja in bivšega veleposlanika Noulensa.

V interesu stvari bi bilo, da ministrstvo organizira propagando na čisto sistematičen način kot to delajo druge države, tudi potom člankov in fotografij, ne samo po francoskem, temveč tudi po ostalem evropskem in velikem ameriškem časopisju.

Kolonisti v Južni Srbiji

Beograjsko časopisje poroča, da je v nekaterih krajih Južne Srbije položaj naših kolonistov zelo težak. Glavni in skoro edini vzrok tega stanja je nezadostna državna pomoč. Kredit v znesku 4 milijonov Din, ki je bil odobren za koloniste že meseca maja, še do danes ni izplačan. V osmih mesecih je bil nakazan za potrebe kolonistov le milijon dinarjev, ki se je seveda zelo naglo porabil. Okoli 2000 naseljeniških hiš stoji nedovršenih in je izpostavljenih propadu, kajti od nakazane podpore je za dobo 8 mesecev dobila vsaka rodbina le zelo skromne podpore.

Vsa započeta dela v selu Srbici na Kosovem so ustavljena, ker ni zadostnih kreditov. Naseljeniške rodbine na Ovčjem polju in v raznih drugih krajih so se v znatni meri izselile. V največji koloniji v Južni Srbiji v Novi Batanji je od 160 rodbin ostalo na svojih mestih le še 60 rodbin. Naseljenci so se izselili večinoma radi razsajanja malarije, radi pomanjkanja vode in velike suše, ki je uničila skoro vse poljske pridelke. Kolonisti so se preselili večinoma v Vojvodino, Slavonijo ali pa so odpotovali na svoje stare domačije. Država bi morala nujno nakazati vsaj 15 milijonov dinarjev, da se ugodno reši težak položaj naših kolonistov v Južni Srbiji.

Savez agrarnih zajednic namerava predlagati ministrstvu, da se na Ovčjem polju nasele oni naši rojaki, ki prihajajo iz Grčije, ker so navajeni na to podnebje in tudi na teren. Treba pa je poprej ukreniti tudi primerne korake, da se prepreči širjenje malarije. Zahtevalo se bo tudi, da se odobreni krediti takoj izplačajo in da pride čimprej do sklepa o novi kolonizaciji Ovčjega polja.

S kraške meje

Planina pri Rakeku, 21. julija.

Poredkoma se oglasimo iz našega kota. Skoro ne občutimo potrebe k temu, kajti novega se pripeti le malo, starih stvari pa nočemo premlevati.

Razmejitev se je izvršila seveda na naš račun in to po zaslugi nekaterih klerikalnih veljakov dednemu sovražniku v korist. Škoda je teh lepih krajev, pokritih z mračnimi pragozdi, ki so mogoče najbolj veličastni v Sloveniji po svoji resnosti. Tu pri nas prehajajo slikoviti kraški motivi, znani po svoji južnjaški lahkoživnosti, v mrki sever, v Alpe. Divni naš grad Hašperk — kje dobite slično pokrajinsko lepoto — last dr. Windischgrätza, čegar vladanje smo občutili stoletja, je prešel kot glasnik najkrivičnejše izmed vseh razmejitev, pod Italijo. Ni nam žal tega! Le sram nas je pred tujci, ki bodo enkrat motrili mejo, kakor tudi pred našimi južnimi brati, ki si bodo tu nekdaj skupno z nami ustvarili kot vojaki začasno drugi dom pred poletom na Sočo. Naši bratje se bodo gotovo čudili, da jim ni nikdo predočil nedostatkov in nikdo vzbujal zanimanja za te kraje. Šele takrat bomo spoznali in občutili nekdanjo brezbrižnost, ko bo morala nastopiti naša nada — naša mladina.

V nedeljo smo imeli krasen praznik. Nebo nam je bilo naklonjeno in niso se izpolnile želje onih, ki so nam želeli mokrih darov. V zgodnji jutranji uri nas je prebudila godba Sokola I. iz Ljubljane. Opoldne smo razvijali prapor našega Sokola, popoldne pa je bila telovadba in nato veselična zabava. Opazili smo mnogo tujcev in tudi naših ljudi od «onkraj» ni manjkalo. Naravno, da se na vsaki taki proslavi odigravajo tudi humoristični prizori, dokaj mučni za prizadete. To pot so za to skrbeli naši klerikalci, ki so z velikim zanimanjem zasledovali potek popoldanske telovadbe — kot zastonjkarji. Med njimi so bili tudi mati županja. Privabila so jo očividno krepka mišičasta telesa naših Sokolov, kakršnih v njej dostopnem krogu ni videti. Hotela si jih je ogledati prav od blizu. Kaj je bolj enostavno, kakor skok čez ograjo in smuk med narod! Pri tem se prihrani na vstopnini 5 Din, katere se bolj koristno naloži recimo pri čaši piva ali pri plesu. Sklenjeno, storjeno! Toda budno oko reditelja je drzni skok opazilo in takoj reagiralo. Gospa županja se je z vso energijo potegovala za svoje pravice, pridobljene z drznim skokom in se ni dala prepričati o čem boljšem. Naš zvesti čuvaj reda na prostoru pa se je očividno držal starega gesla «Pametnejši odneha» in nato gospo županjo prepustil nadalini zabavi. Mogoče drugič zopet kaj. Zdravo!

Naš kovani drobiž in cekini

Nikljasti naš denar že prihaja. 5. avgusta prispe prva partija, obstoječa iz 10 vagonov dvodinarskih niklastih novcev, na Sušak, odkoder bo odpravljena takoj v Narodno banko v Beograd. Najkasneje koncem avgusta, kakor se splošno pričakuje, bo ta denar že v prometu. Takoj po tej pošiljki pride druga, obstoječa iz 10 vagonov in za tem po vrsti še 80 vagonov nikljastega denarja po 2 Din, 1 Din in pol dinarja. To bo vsaj za prvo silo zadostna množina. Na ta način se bomo, hvala Bogu, v nekaj mesecih rešili zamazanih, strganih in nehigijenskih sedanjih novčanic po 1 in pol dinarja, ki izginejo iz prometa.

Kar pa je še najbolj interesantno, je dejstvo, da je z nastopom stabilizacije dinarja in urejene ekonomske in politične periode naše države, finančni minister dr. Stojadinović, kakor smo že poročali, stavil vladi predlog, naj se stari avstrijski cekini prekujejo v naše zlatnike. V torek je dr. Stojadinović izjavil beograjskim novinarjem, da bodo novi jugoslovenski cekini izkovani še letos, in sicer v francoskih kovnicah. Imeli bodo sliko kralja Aleksandra. Za prvo potrebo bo izkovanih milijon zlatnikov, ki se bodo regulirali napram švicarskim frankom in bodo vredni vedno nekoliko manj, kakor 20 švicarskih frankov.

Tako bomo imeli v doglednem času v našem javnem življenju zveneč novec, ki nas bo vsaj malo spominjal na prejšnje čase. Nabaviti pa si bomo morali zato zopet nove denarnice, kajti prejšnje leže mastne in raztrgane ter popolnoma pozabljene po predalih. Že v najbližjem času bo po naših žepih žvenketal denar in cekini se ne bodo več videli samo na starih filmih, temveč tudi po javnih lokalih. Zlata doba bo zasijala že koncem letošnjega leta. Samo, da bi vse čim bolj obsijala!

Orkan nad Hrvatskim Zagorjem

Katastrofalen požar v Oroslavju.

Pondeljek, dan sv. Elije gromovnika, je bil za Hrvatsko Zagorje dan nesreče in žalosti. Letos Hrvatsko Zagorje že tako še ni doživelo lepega dne, sv. Elija pa je postal zanj naravnost katastrofalen. Strašen orkan je namreč uničil seljakom še ono malo letine, ki se nahaja med zelenimi goricami.

Središče neurja je bil eden najsimpatičnejših delov hrvatske Švice, kraj Oroslavje. Že dopoldne so se zbirali nad bregovi temni oblaki, ki so napovedovali Zagorju nevihto. Okoli 6. zvečer pa je nastala silno gosta tema in votlo bobnenje, kar je pričalo, da se bliža huda ura. Čez klance in vinske gorice je nenadoma zabesnel vihar in to s tako silo, da je porušil pred seboj vse, kar mu je bilo napoti: vinske trte, brzojavne droge, telefonske žice itd. Bogata koruzna polja so bila na več krajih kakor pokošena in zravnana z zemljo.

Sredi najhujše teme, strahovitega grmenja in žvižganja orkana, so udarjale neprestano po hribih strele, ki so odmevale, kakor da bi bil v vsemirju peklenski orkester. Strela je udarila sredi vasi Oroslavja v bogato hišo Tomičev, ki se nahaja nedaleč tvornice. Nenadoma so se dvignili iz poslopja ognjeni zublji in je bila hiša v trenotku v plamenu. Požar je objel tudi sosedno stajo in se razširil od tam po ogromnem dvorišču. V četrt ure so bile v plamenu slamnate strehe sedmih gospodarskih poslopij, polnih letine, sena in poljskega orodja. Vsaka rešilna akcija je bila zaman, ker je plamen kakor na mah objel od vseh strani celo dvorišče. V hlevu, v katerega je treščilo, so bile štiri krave, ki so žive zgorele. Gasilci sosednih krajev so gasili celo noč in še v torek, vendar kljub temu njihovo delo še ni bilo končano.

Kakor v samem Oroslavju, tako je tudi v najbližji okolici napravil orkan ogromno škodo na polju. Pšenica je bila k sreči že požeta in pospravljena, tem bolj uničena pa so bila koruzna polja. V vasi Tomiči, Kneziči, Peštaji, Gmazi in Mokrice, ki so znane po najlepši koruzi, je bilo uničeno vse. Po sadovnjakih je nevihta drevje poruvala s koreninami vred. Pri Stubičkih toplicah je potok Vidak stopil iz bregov in poplavil sadonosnike in koruzna polja. Pri Dolnji Stubici so hudourniki na več krajih izpodkopali cesto in opustošili vsa vaška pota.

Po poročilih iz Krapine je tudi tamkaj v pondeljek divjala grozna nevihta, spremljana s silno ploho in grmenjem, kakršnega ljudje ne pomnijo. Po neurju so bila polja kakor razorana. Zagorci imajo nepopisno škodo in jih more skraj ne bede rešiti le nujna državna pomoč.

Maksimalne cene za življenske potrebščine v Celju

Po zaslišanju izvedencev objavlja mestni magistrat celjski, da se smatrajo od 20. julija naprej za prodajo nastopnih življenskih potrebščin v mestu Celju sledeče cene kot dopustne:

I. MESO:

1.) Za 1 kg mesa volov in telic: a) za sprednje dele do 16 Din; b) za zadnje dele do 18 Din. Pri kvalitetnih komadih (pljučna pečenka in Rostbeaf) se sme pri 1 kg pribiti maksimalno 3.50 Din. 2.) Za 1 kg kravjega mesa in mesa bikov: a) za sprednje dele do 12 Din; b) za zadnje dele do 14 Din. 3.) Za 1 kg telečjega mesa: a) za sprednje dele do 16 Din; b) za zadnje dele do 18 Din. Pri kvalitetnih komadih se sme pribiti pri 1 kg maksimalno 3.50 Din. — Običajna privaga sme znašati maksimalno 10 odstotkov. Cena govejih vampov in pljuč ne sme presegati polovice za meso določene cene. — Prodaja mesa po višjih kot navedenih cenah se bo smatrala kot navijanje cen. Vsak mesar mora imeti na vidnem mestu označene cene mesa tako, da jih vsakdo lahko vidi. Nujno se svari pred označbo ali pa prodajo mesa slabše kvalitete kot mesa boljše kvalitete. (Tako na pr. označbo ali prodajo mesa krav kot volovskega mesa itd.)

II. KRUH.

Za 1 kg belega kruha 7 Din, črnega 6 Din, za male žemlje, ki morajo tehtati 5 in pol do 6 dkg 0.50 Din, za velike žemlje (11 do 12 dkg) 1 Din. Vsak pek mora imeti na vidnem mestu označene cene kruha, tako, da jih vsakdo lahko vidi.

III. MLEKO.

Mleko, ki se prodaja na trgu, liter 2.50 Din, v trgovinah 3 Din.

Tržni nadzornik in policijski organi imajo nalog ovaditi vsakogar drž. pravdništvu, ki bi prodajal navedene življenske potrebščine po višjih kot pa zgoraj določenih cenah, ali pa bi na drug način izigraval intencije zakona o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije z dne 30. dec. 1921., Ur. l. št. 6 iz l. 1922. Mestni magistrat opozarja, da cit. zakon predvideva kazni do 3 mesecev in denarne globe (torej oboje obenem) do 10.000 Din. Osebe, ki bi bile radi zgoraj navedenih prestopkov ponovno kaznovane, se bodo ovadile tudi obrtni oblasti s predlogom, da se jim prepove nadaljno izvrševanje obrti. Občinstvo se pa v lastnem in javnem interesu opozarja, da vsak prestopek gornjih odredb nemudoma prijavi ali trž. nadzorniku za mesto Celje ali pol. oddelku, ali pa drž. pravdništvu. Pri ovadbah, ki se tičejo mesa, odnosno kruha, se je po možnosti izkazati s kosom mesa, oziroma kruha, radi katerega se prodajalca ovaja, ker je sicer uspešno zasledovanje krivca zelo otežkočeno, če že ne izključeno.

Celje, dne 20. julija 1925.

Župan dr. Juro Hrašovec.

Radi skorajšnjega zaključka sezone

nudi najfinejše toalete po globoko znižanih cenah

Modni atelje M. Šarc, Ljubljana

Kongresni trg 4/I.

Tatvina angleških funtov v vlaku

Te dni se je vozil v beograjskem brzovlaku po prostrani slavonski ravnini Aleksander Hauzer, trgovec z Dunaja, ki je imel pri sebi pravcato bogastvo, večinoma v tuji valuti, ki je predstavljala v naši veljavi okoli pol milijona dinarjev. Trgovec je spal mirno v vlaku in ni niti domneval, da bi mu kak malopridnež mogel odvzeti veliko vsoto denarja. Spal je skoraj celo noč in se je prebudil šele v bližini beograjskega kolodvora. Nič hudega sluteč si je oblekel suknjo ter segel nato v žep, da si prižge cigareto. Na svoje veliko začudenje pa je opazil, da doze ni več v žepu. Trgovec Hauzer je začel pregledovati vse žepe, a našel ni niti doze niti denarnice z ogromno vsoto denarja. Postal je silno nervozen ter o tatvini obvestil sprevodnika vlaka, s katerim je skupno pregledal vse kupeje. Pozneje je trgovec postal tako vznemirjen, da je dobil celo srčni napad. Trgovec Hauzer je imel v svoji listnici 2 novčanici po 10 funtov, 8 novčanic po 5 funtov, 3 novčanice po 1 funt in 11 novčanic po 10 šilingov in razen tega še celo kopico čekov po 100 in 180 funtov.

O veliki tatvini je bila takoj obveščena tudi policija, ki pa nikakor ni mogla ugotoviti, kako je bila tatvina izvršena. Vrata spalnega kupeja so bila celo noč zaprta in ravno tako tudi okno. V kupeju samem tudi ni bilo nikakih znakov, po katerih bi so dalo sklepati o načinu izvršitve dejanja. Domneva se le to, da je zločinec imel ključ od kupeja in se tiho utihotapil ter spretno izvršil tatvino. Policija je uvedla obširno preiskavo in obvestila vse oblasti, naj postopajo skrajno natančno in rigorozno z vsemi sumljivimi osebami, ki bi skušale operirati z angleškimi funti.

Hrastniški pralni prašek tako brzo pere da gospodinja hvali ga čez vse mere.

ELITNI KINO Matica
Telefon 124.
Predstave ob: 1/25., 1/28. in 9.
Umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Prvič v Jugoslaviji! Prvič v Jugoslaviji!

Madame X

Velezanimivi pustolovni film v dveh delih, polnih zabave. — Ellen Richter, Georg Alexander, Carl Huszar na zemlji, na vodi in v zraku — na lovu za srečko . . .

Kulturni pregled

Koncert delavskih pevskih društev iz Slovenije in Zagreba se bo vršil v soboto 1. avgusta t. l. ob 20. zvečer v veliki dvorani »Unione«. Skupno nastopi 9 delavskih pevskih zborov in to: iz Zagreba, Celja, Kamnika, Hrastnika, Jesenic, Dobrave in Ljubljane. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni v Ljubljani in v trafiki nasproti glavne pošte.

Naš operni pevec g. Kovač v Baški. Poročajo nam: Ljubljanski operni tenorist g. Kovač je priredil v Baški na otoku Krku koncert, ki je prav dobro uspel. Koncert je bil od tamošnjih letoviščarjev prav dobro obiskan in to predvsem radi tega, ker je nastopil Slovenec s precej izbranim sporedom. G. Kovač je pred zbranim občinstvom zapel več arij iz raznih oper in nekaj novejših slovenskih komadov. Opernega pevca je spremljal na klavirju prof. ljubljanskega konservatorija g. Švajger.

Sarajevska opereta, ki je z velikim uspehom gostovala v srbskih mestih Užice in Niš, se je sedaj podala na daljše gostovanje v Dubrovnik. Od tu se operetni ansambl vrne zopet v Sarajevo, kjer prične študirati za novo operetno sezono.

Nova operna sezona v Beogradu. Beograjska opera namerava v začetku prihodnje sezone vprizoriti nekaj novih opernih predstav. Na repertoarju so med drugimi Wagnerjev »Lohengrin«, Musorgskega »Boris Godunov«, Rubinsteinov »Demon« in Verdijev »Othello«.

Mistr L. Kuba, znani češki slikar in največji prijatelj lužiških Srbov, pri katerih preživi vsako leto nekoliko mesecev ter proučuje njihovo narodno življenje, je odpotoval v južno Srbijo v svrho študija narodnih pesmi in narodnih noš. Nekoliko zanimivih člankov mistra Kube o lužiških Srbih je prineslo svoj čas tudi »Jutro«.

Spomenik Gui de Maupassantu. Te dni so v luksuriznem dvorcu Meromesnili na svečan način odkrili spomenik slavnemu francoskemu pisatelju, zvanemu »kralju novelistov« Gui de Maupassantu. Svečanosti povodom otvoritve spomenika je prisostvovala skoro cela literarna Francija, osobito mlajše generacije, ki je imela v pokojniku svojega velikega učitelja.

Gledališka občina na Dunaju. Znano je, da je večina dunajskih gledališč v težki finančni krizi, ki potrebuje nujne sanacije. Razni merodajni faktorji so že na razne načine skušali dobiti finančna sredstva, ki bi omogočila nadaljne redno delovanje gledališč, a vsi uspehi so bili le trenutni in niso zadostovali za daljšo dobo. Sedaj pa je socialno demokratično zadružništvo gledaliških uslužbencev prišlo na idejo, naj se osnuje posebna gledališka občina, ki bi štela 100.000 ljudi. Vsi člani bi se abonirali in plačali po 1.80 šilingov za sedež. Predstave bi se vršile večkrat, tako da bi prišli vsi na vrsto in tako računajo, da bo obstoj gledališča zasiguran za daljšo dobo. Načrt je vzbudil mnogo pozornosti in je upati, da se bo v kratkem realiziral, kajti sezona je tudi na Dunaju že pred vrati.

Glasbena razstava v Salzburgu. V študijski knjižnici v Salzburgu je bila te dni otvorjena glasbena razstava, na kateri so lepo razvrščeni rokopisi, miniature, slike in instrumenti iz zgodnjega srednjega veka pa do današnje moderne dobe. Razstava vzbuja veliko zanimanje in je zelo dobro obiskana.

Višja glasbena šola g. Savina v Ameriki Nedavno je zaključila svoje sezonsko delo višja glasbena šola našega umetnika g. Aleksandra Savina v Newyorku. Zaključek šole je bil proslavljen z umetniško akademijo, pri kateri je sodeloval celoten zbor »Opera Aleksandra Savina« in je tudi orkester pokazal velike sposobnosti. Časopisje se o g. Savinu zelo pohvalno izraža, ker je tekom enega leta glasbeno izpopolnil okoli 40 mladenčev, ki so obiskovali njegovo šolo. Glasbenik Savin zastopa torej v ameriški metropoli prav častno naš narod in njegovo glasbeno kulturo.

„LUKULO“ dišave v zavojčkih so najboljše.

Domače vesti

M. A. C. na počitnicah

V bližini Triglava je majhna vila. Tu sedim in samo vsak teden enkrat dobim pošto. Zato pa igrajo pri sosedu rve ljubljanski gospodični vsak dan trikrat na klavir.

*

Samo vsak teden enkrat pošto. To se pravi, da moram vse dnevnike pogoltniti naenkrat, in šele mnogo pozneje prične počasno prežvekovanje. Letoviščar živi kakor teliček tja v božji dan. To je njegova najbolj simpatična stran. — Vsak večer imam s sosedovim Jakom veliki kurz v politiki. On predava, jaz poslušam. To je dopolnitev k enkratni tedenski pošti.

*

O RR smo tudi v našem zatišju izvedeli. Sosed Jaka mi je takoj povedal, kako je to. Vejo, pravi, Kinezarji so imeli nekoč velikega morskega razbojnika. Lovili so ga, pa ni šlo. Nazadnje so ga napravili za admirala. Vejo, zdaj je pa Radić admiral. Pri Kinezarjih gre vse. — Hm, mu ugovarjam, toda pri Kinezarjih je bilo takoj nato vse v redu! E nu, se odreže Jaka, mi bomo pa dokazali, da kljub admiralu mi le nismo Kinezarji . . .

*

Vidim, da Jaki ne pridem do kraja. Zato se lotim zopet starih dnevnikov. Najdem «Jutro» od 14. julija, ki pravi, da je danes francoski dan in da ga praznujejo vse šole. Hu, hu, 14. julija so res že vse šole praznovale, ravno 14 dni . . .

Zmajujem z glavo in vzamem v roke «Narod». «Pašić ode, pa fala bogu,» je reke! Radić. To prevaja kolega, v Rastovi odsotnosti, tako-le: «Hvala bogu, da je Pašić odšel.» Nikoli še nisem branil Radića, tokrat ga pa moram. Tako nehvaležen kakor mu imputira kolega iz «Slov. Naroda» pa vendar ni. Njegove besede pomenijo seveda le: «Odšel je, pa bohpomagaj.»

Potem pa Ravniharjev znameniti dnevnik! Ta je bolj plodovit in originalen, kakor vse druge novine. O Rifkabilih ima dolgo reč. «Skoraj so zavzeli ves Egipt, nakar so jih Egipčani imenovali Libijce. Dobro, da niso zavzeli res celega Egipta, nakar bi jih imenovali še lepše. Praktični pa ti Kabili niso. Ne samo, da je «padel proti njim Ronseval« (najbrže v dolini Roland, če tega imena ne bo «Dnevnik» poslovenil z «deželo surovežev»), — marveč imajo Kabili ali Rifovci navado, da «nikdar ne preneso gospostva tujca, ampak se vedno zvežejo z novim osvojevalcem proti staremu gospodarju». Dokaz Jugurta, Massinissa in Abd el Krim.

*

V soboto nas je v zatišju obiskala botra Milena, ki si je na Triglavu ožulila peto. Moji punčki je prinesla lepo račico na štirih kolesih in z rdečimi perotmi, zelenim vratom, žoltim kljunom in belo škofijo. Igračka je imenitna. Kadar jo mala vozi, račica zadaj piska s prodirnim glasom. Slovesna izročitev se je vršila pod oknom, zgoraj sem pa sedel jaz in čital dnevnike in lenaril. «Veš,» pravi botra ženi, «če bo račka prehudo piskala in če ti pojde na živce, kar košček papirja vtakni v škofijo, pa bo mir!» «Hoho, hvala lepa,» zavpijem skozi okno, «še nocoj preizkusim ta recept, da bodo pri sosedu nehali s klavirjem!»

Dalje prihodnjič. **M. A. C.**

---

* **Z ljubljanske univerze.** Na juridični fakulteti ljubljanske univerze so razpisana naslednja mesta: mesto izrednega profesorja, eventualno docentsko mesto za materialno in formalno kazensko pravo; mesto stalnega asistenta s fakultetsko izobrazbo. Pravniki, ki se zanimajo za katero teh mest, naj pošljejo do 15. septembra prijave rektorju univerze. Prijave naj se opremijo s potrebnimi listinami.

* **Osebna vest.** Ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič je včeraj odpotoval v Gornji grad na oddih in zaradi uprave tamkajšnjih škofijskih posestev. V Gornjem gradu ostane več tednov.

* **Dr. Kocian — državni podtajnik v finančnem ministrstvu.** Kakor poroča »Zagreber Tagblatt«, je predsednik finančno-upravnega sodišča dr. Samuel Kocian izjavil svojo pripravljenost, da sprejme mesto državnega podtajnika v finančnem ministrstvu. Dr. Kocian pa ostane baje kljub temu še nadalje član Davidovićeve demokratske stranke in se hoče v prvi vrsti posvetiti poenostavljenju davčnega sistema, posebno direktnih davkov.

* **Iz zdravniške službe.** Dr. Jože Gostiša sekundarni zdravnik v državni bolnici v Ljubljani, je imenovan za asistenta na oftalmološki kliniki medicinske fakultete v Zagrebu.

* **Na meščanski šoli v Slovenski Bistrici** v mariborski oblasti je razpisano ravnateljsko mesto. Prošnje, naslovljene na ministrstvo za prosveto v Beogradu je do 30. julija vložiti pri velikem županu v Mariboru.

* **Izpremembe v državni službi.** Centralni inspektor pri direkciji državnih železnic v Ljubljani Franc Arko je iz 4. skupine I. kategorije pomaknjen v 3. skupino I. kategorije. Poštni uradnik Anton Klemenčič je iz Beograda premeščen k poštnemu uradu 1 v Mariboru. Srezki tajnik Mirko Pleteršek je po službeni potrebi od glavarstva v Slovenjgradcu premeščen k velikemu županu v Mariboru.

* **Izboljšanje telefonskih zvez z inozemstvom.** Ministrstvo pošte in brzojava je odredilo, da se čimprej prične s polaganjem telefonskih kabljov od Beograda preko Ljubljane in Subotice, katerimi se ustavi-jo nove direktne telefonske zveze z inozemstvom. Kabli se bodo izkoristili tudi za izboljšanje naših domačih telefonskih zvez.

* **Poštna vest.** Zaradi premestitve pošte in brzojava iz Krčke vasi v Cerklje se je izpremenilo ime pošte Krčka vas v Cerklje ob Krki. Ob premestitvi pošte so bili izločeni iz poštnega okoliša Sv. Križ pri Kostanjevici kraji Stojanski vrh, Vinji vrh, Vrhovska vas, Poštena vas, Bušeča vas in Veliko Mraševo in priklopljeni pošti Cerklje ob Krki. Iz okoliša te pošte sta bila izločena kraja Krška vas in Velike Malence in priklopljena pošti Brežice. Do vseh naštetih vasch se bo vršila selska dostava.

* **Obrtna razstava v Ljutomeru.** Priprave za to razstavo, ki se bo vršila od 9. do 16. avgusta, so v polnem teku. Prijavilo se je toliko obrtnikov, da bodo vsi prostori meščanske šole zasedeni. Polovična vožnja je zasigurana. Dne 15. in 16. avgusta je tudi 50 letnica Kola jahača in vozača z dirko. Na večer 16. avgusta vozi poseben vlak do Pragerskega. Kdor si hoče ogledati Ljutomer in njegove slavne gorice, ki ima sedaj ugodne železniške zveze na vse strani, posetiti obrtno razstavo in s tem podpreti obrtništvo, kdor hoče končno prisostvovati tudi znanim konjskim dirkam, naj ne zamudi te ugodne prilike.

* **Kaj se godi v Beogradu.** Beograjski policiji povzroča mnogo skrbi dejstvo, da na nepojasnjen način izginjajo mladenke in mladenči in celo nedoletni otroci. Mislilo se je na neki center trgovine z belimi sužnji ki da vrši svoj nelepi posel v v Skoplju, Bitolju in Carigradu, vendar se ni moglo v tem oziru dognati ničesar pozitivnega. Med otroci, ki so v zadnjem času brez sledu izginili, se nahajajo šestnajstletna hčerka Metoda Horizanovića ter dečki Miloš Savić Svetozar Plavšić, Nemanja Timotić in Živan Mitrović. Tudi iz »Doma za vzgojo mladoletnikov« je izginilo nekoliko otrok. V zadnjih dneh so na zagoneten način izginili gimnazijalca Aleksander Matenjak in Petar Šimić ter 13 letna deklica Marija Straus. Njihova usoda je neznana.

* **Jugoslovenski izseljenci v Kanadi.** Iz ameriških listov posnemamo, da je naših izseljencev w Kanadi približno 12.000, raztresenih od Atlantskega oceana do Pacifika. V britanski Kolumbiji so zaposleni večinoma v rudokopih in gozdovih, nekoliko pa se jih bavi z ribarstvom. V drugih pokrajinah Kanade so jugoslovenski rojaki ponajveč zaposleni na farmah (kmetijah). Mnogo pa je tudi takih, ki čakajo na ugodno priliko, da se utihotapijo v Zedinjene države. Velike neprilike takih utihotapljencev v Zedinjene države naših rojakov še vedno niso spametovale.

* **Darovi za Jugoslovensko Matico.** Podružnica Jugoslovenske Matice v Breznici pri Žirovnici je nakazala pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice znesek Din 4000 kot prebitek veselice z dne 12. t. m. podružnica v Radovljici znesek Din 3212.25 kot čisti donos tombole, podružnica v Metliki Din 272.80 kot prebitek igre »Kovačev študent«. 8. razred osnovne šole v Metliki je po učenki Marti Guštnovi nabral za Jugoslovensko Matico Din 100; na uradni učiteljski skupščini je nabrala gdč. M. Zornova Din 81.25. Vesela družba pri Kralju na Holmecu pri Prevaljah je nabrala Din 50, Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru je poslala 11 kg rabljenih poštnih znamk, večje število znamk je poslalo tudi vodstvo osnovne šole v Kostrivnici. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice izreka vsem darovalcem svojo globoko zahvalo.

* **Zabavni večer »Jadranske Straže« na Bledu** v soboto je izpadel naravnost sijajno. Arangement večera so vodili gg. dr. Obrad Simić, odvetnik iz Beograda in član glavnega odbora Jadranske Straže, naš slikar Marčič in Aleksander Molnar ter to tako sijajno, da je do zadnjega kotička napolnjena divna kavarna Toplice valovala v veselem razpoloženju do ranega jutra. Za »Jadransko Stražo« se je nabralo ob tej priliki čez 3800 Din, kar je najlepši dokaz popolnega uspeha. Zbrana je bila najfinejša družba letoviščarjev in to vseh mogočih narodnosti, domačine pa je v prvi vrsti zastopal blejski župan g. Kenda. Ena najzanimivejših točk vzporeda je bila plesna tekma, za katero je daroval akademični slikar g. Marčič oljnato sliko z našega Jadrana kot prvo nagrado, ki je bila prisojena paru gdč. Jordani Dimović iz Zagreba in g. Pavlu Gregoriču iz Beograda. Drugo nagrado sta dobila gdč. Gomes z Dunaja in g. A. Löwi iz Beograda, tretjo gdč. Mara Vovk z Bleda in S. Lewi iz Beograda, četrto gdč. Tea Hartman in g. Niko Hartman iz Ljubljane. Te tri nagrade je darovala kavarna Toplice. Občinstvo je glasovalo samo, ožjo razdelitev nagrad pa je izvedla jury sestavljena iz profesijonalcev umetnikov, novinarjev in dveh delegatov občinstva. Med šaljivo pošto, bitko s cvetlicami, loptami in serpentinami plesalo se je naravnost navdušeno narodne in moderne plese. Umetne plese pa sta izvajala ljubka gospodična Marjana z gospodom Georgeom. V imenu »Jadranske Straže« se zahvaljujejo prirediteli vsem darovalcem cvetlic, kakor vsem damam in gospodom, ki so na ta ali oni način pripomogli k tako lepemu uspehu. Mali ali agilni odbor pa je s tem šele začel svoje delo. Želimo, da bi imel v bodoče še večje uspehe.

* **Znojenje nog** in neprijeten vonj odstrani Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 in »Salus«, d. d. v Mariboru pa lekarna Sv. Areh, Glavni trg 20.

* **Stenicol,** najboljše sredstvo proti stenicam. Glavna zaloga: drogerija Ante Kanc, sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.

* **Zoper mole** najboljše sredstvo »Tarmol« izdeluje Chemotechna, Mestni trg 10.

* **Po 15 letih odkrit zločin.** V vasi Borčec pri Stenjevcu je bil l. 1910 umorjen neki Stjepan Šimunjak. Celih 15 let zločincu niso mogli priti na sled. V vasi so se sicer razširiale vsemogoče govorice, ki pa ih seveda ni bilo mogoče kontrolirati. Šele pred nekaj dnevi je zvedel Šimunjakov oče nekaj določnejšega. Obrnil se je takoj na orožnike, ki so v spremstvu vaškega starešine in občinskega tajnika zaslišali razne priče in one osebe, ki so osumljene umora. Preiskava je imela popoln uspeh in sta brata Mijo in Juro Birač ter neki Peter Kuharič priznali, da so oni umorili Šimunjaka.

* **Dve žrtvi strele.** V vasi Sv. Jurij v osiješki okolici je v torek ubila strela dva seljaka. Roko Dolinčević je delal s svojim sinom in sinaho na polju. Za časa nevihte se je zatekel pod bližnji hrast, v katerega je čez nekaj minut treščilo. Strela je zadela kmeta Roka v glavo in skočila nato še na njegovega sina Marka ter ga usmrtila. Sinaha pa se je zgrudila nezavestna na tla.

* **Težka nesreča na železnici.** N[illegible]džah pri Sarajevu je predvčerajšnjim dva orožnika še ne 20 letnega Franca Klančarja iz Kamnika pri Preserju, ki je nujno osumljen, da je zavratno umoril in oropal posestnika Antona Župca iz Iške vasi. Fant se je na cesti pridružil omenjenemu posestniku, ki je vozil deske v Podpeč in je prisedel k njemu. Nedaleč od Anzelčeve gostilne v Podkraju so našli drugo jutro Župca mrtvega ob cesti. Kot ubijalca so takoj osumili Klančarja ter ga aretirali. Župec je imel popolnoma zdrobljeno lobanjo. Udarjen je bil s trdim predmetom po glavi. Kakor se je dognalo je imel pri sebi 900 Din, ki si jih je brezdvomno morilec prisvojil.

Iz Ljubljane

u— **Tretje porotno zasedanje v Ljubljani.** Za tretje letošnje porotno zasedanje je pri deželnem sodišču v Ljubljani imenovan za predsednika g. dr. Oton Papež, za namestnike pa gg. Fran Rekar, Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser, dr. Ivan Modic, Peter Keršič in Jakob Antloga.

u— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Po podatkih mestnega fizikata se je v dobi od 15. do 21. julija rodilo v Ljubljani 36 otrok (19 moškega, 17 ženskega spola), med njimi 1 mrtvorojenec, umrlo pa je 11 moških in 9 žensk, skupaj torej 20 oseb in sicer: 3 osebe za jetiko, 3 za rakom, 2 za boleznijo na srcu, 1 za vnetjem možganske mrene, 1 za boleznijo na želodcu, 1 za ostarelostjo, 6 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 2 vsled slučajne smrtne poškodbe, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih so 4 osebe dosegle starost nad 70 let. Prijavljen je bil v tej dobi le en slučaj nalezljive bolezni. Ena oseba je obolela na dušljivem kašlju. Ostala je v domači oskrbi.

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 sum tatvine, 1 pretep, 2 telesni poškodbi, 1 izgred, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 nezgoda, 19 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 prestopek obrtnega reda. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer radi nedostojnega vedenja.

u— **Ponesrečen kolesar.** V torek okrog 23. ure so našli ljudje v bližini mitnice na Tržaški cesti na tleh nekega moškega in poleg njega kolo. Hoteč ga dvigniti, so opazili, da se nahaja v nezavesti. Prenesli so nato ponesrečenca, v katerem so spoznali brivca Mirka Zaletela, na mitnico in ga tamkaj močili s kisom, da je prišel zopet k zavesti. Kakor se je dognalo, se je Zaletel ponesrečil s kolesom na ta način, da je v temi zadel z glavo v brzojavni drog. Ponesrečenca je prepeljal neki mimo vozeč šofer z avtomobilom v javno bolnico.

u— **Ukraden prstan.** Gostiničarki Mariji Zgonc na Cesti v Rožno dolino je zmanjkal iz predala v umivalniku v spalni sobi zlat prstan s sedmimi brilijanti, vreden 3000 Din. Zanimivo je, da se tat ni lotil ostale okrog 7000 Din vredne zlatnine, ki se je enako nahajala v predalu, marveč se je zadovoljil samo z enim prstanom.

u— **Rafinirano izvedena tatvina.** Ko je sedela v torek družina gostiničarke Helene Magistrove iz Most pri kosilu, se je splazil v hišo neznan tat, ki je moral zelo dobro poznati domače razmere. Uzmovič je kmalu našel ključ od vrat, ki vodijo iz veže v trgovino. V trgovini je poiskal nato pod papirjem skrit ključ od predala, v katerem se je nahajal denar in pobral iz istega 4000 Din gotovine. Pri odhodu je pustil tat vsa vrata na stežaj odprta.

Spirit denat.
firnež, oljnate in suhe barve, pleskarske in slikarske potrebščine
Ravhekar & Derganc
Pred škofijo 20.

NOGAVICE KLJUČ
so najboljše in najcenejše kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ"
je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 93-a 1
Kupite in prepričajte se!

Iz Celja

c— **Tožba proti erarju.** Te dni je šla po raznih listih novica, da toži neki odvetnik v Senti državo radi ekspenzarja, ki mu ga noče plačati. Da bi zadeva ne bila preveč enostavna, si je najel orožništvo in je z njim pri davčnem uradu hotel priti do svojega zaslženega denarja. Tam pa je že našel finančno stražo, ki je čuvala blagajno. Da se ni udal modri predstojnik urada bi gotovo bilo prišlo do krvi. Tako pa je odvetniku bil račun vendar le poravnan. Nekoliko sličen in neprijeten slučaj imamo v Celju, kjer mestna občina tožl in rubi vojaški erar za 302.000 Din, kojo vsoto terja kot zaostalo najemnino za vojašnice, ki so njena last. Vse je radovedno, kako bo s plačilom, zlasti ker je vsota med tem narasla še za kakih 70.000 Din. Za sedaj si je občina pomagala tako, da je za svoje delno kritje zarubila vojaškemu erarju precejšnjo količino premoga, ki bo na dražbi prodan.

Iz Maribora

a— **Zborovanje trgovcev radi carine.** V torek zvečer je sklical Trgovski gremij k posvetovanju trgovce radi novih carinskih postavk. Sestanka, ki je bil zadovoljivo obiskan zlasti od manufakturistov, se je udeležil tudi iskreno pozdravljen tajnik Trgovsko - obrtne zbornice g. Ivan Mohorič, ki je izčrpno poročal o novih carinskih določbah in njihovih nalogah glede sosednih držav. O težnjah naših interesentov bo gremij še zbiral materijal in ga nato vposlal zbornici v Ljubljano v nadaljno uporabo. Nekateri trgovci so pri torkovem sestanku navajali prav drastične slučaje, v katerih se je carina horendno zvišala, čeprav v dotični stroki še nimamo lastne produkcije, katero bi bilo treba s carino ščititi.

a— **Prosta stojnica.** Danes od 7. ure naprej se bo na prosti stojnici na sejmišču pri mestni klavnici prodalo ca. 270 kg zmrznjene bržole (Beiriede) in pljučne pečenke po ceni 10 Din za 1 kg.

a— **Gledališko poslopje** je dobilo s prenovljenjem dokaj čedno zunanje lice. Intendant gledališča g. dr. Brenčič vrši sedaj službo okrajnega komisarja v Gornji Radgoni, ker je odšel njegov namestnik na dopust. V kratkem pa se povrneta v Maribor intendant gledališča in operni ravnatelj g. Mitrović, ki biva na oddihu na morju, da pričneta s pripravami za jesensko sezono.

a— **Obisk kmetijskega referenta iz Beograda.** V Maribor je prispel iz ministrstva poljoprivrede sekretar g. Avramović ter si kot referent za kmetijske šole ogledal mariborsko srednjo kmetijsko šolo ter vinarsko - sadjarsko šolo. Iz Maribora se poda g. Avramović v Prekmurje skupno s člani tozadevne komisije ministrstva poljoprivrede, to je okrajnim ekonomom g. Šego in načelnikom kmetijskega oddelka pri velikem županu inž. Zidanškom, da v Rakičanih prevzamejo razlaščeno veleposestvo z gradom vred, ki bo služilo za prekmursko kmetijsko šolo, ki se otvori prihodnjo jesen. Komisija si bo ogledala še razne druge kmetijske naprave v Prekmurju, zlasti drevesnico v Beltincih.

a— **Ekskurzija vinarsko - sadjarske šole.** Z današnjim dnem se podajo učenci mariborske vinarsko - sadjarske šole pod vodstvom ravnatelja g. Žmavca in učiteljev na tridnevno gospodarsko poučno ekskurzijo v mariborski oblasti. Obiskali bodo Haloze in tamošnje drevesnice, mlekarne, kmetiške zadruge, dalje Strnišče in Sv. Lovrenc

a— **Socijalistični protestni shodi.** Za soboto dne 25. julija sklicuje mariborska organizacija socijalistične stranke v Delavskem domu veliko ljudsko zborovanje pod devizo: veliko izdajstvo naroda. Govorili bodo o sprecbrnitvi radićevcev in zahteval splošno amnestijo za politične zločine. Okrožni odbor socijalistične stranke v Mariboru pa bo priredil v bližnjih dneh še 21 enakih shodov v okolici Maribora. — Priznati je treba, da skušajo socijalisti zadnji čas, ko je posegel v politiko bivši mariborski župan g. Grčar, zopet prav marljivo izrabljati aktualne dogodke, da pridejo zopet med ljudstvo. Uspeh pa doslej ni bil baš velik, kar znači, da vlada med delavstvom deloma še vedno apatija do politike, deloma pa ga obvladajo še klerikalni demagogi. Socijalistom tudi manjka v Mariboru slovenskega krajevnega glasila. Sedaj imajo namreč samo «Volksstimme», ki izhaja dvakrat tedensko. Iz ostalega delovanja mariborskih socijalistov še omenjamo, da imajo vsako sredo predavanje g. Grčarja o «krizi marksizma», ob nedeljah skupne zlete otrok v naravo ter ob pondeljkih sestanke žen in deklet v Delavskem domu. Tudi v Studencih pri Mariboru, kjer je delavnica državnih železnic, se precej pridno gibljejo.

a— **Osebni napadi.** Današnja «Straža» nadaljuje s prostaškimi napadi na velikega župana dr. Pirkmaierja, proti kateremu niti klerikalci nimajo nobenih pritožb, temveč ga samo nekateri poslanci strastno osebno sovražijo. Kot izvemo iz krogov uradništva pri mariborskem velikem županstvu, so ti izpadi najbolj mučni uradnikom pristašem SLS, ker «Straža» napade tako zlobno stilizira kot bi izhajali iz neposredne bližine velikega župana, to je uradnikov, ki so SLS mišljenja, pri katerih pa uživa veliki župan dr. Pirkmaier isto spoštovanje in simpatije kot pri vseh ostalih uradnikih, s katerimi ga veže od vsega početka odkrita in iskrena kolegijalnost.

Iz Trbovelj

t— *Po trudapolnem iskanju* se je našel akt o novi stavbi vodenske šole pri srezkem glavarstvu v Laškem. Skrajni čas je že, da pride ta akt slednjič v prave roke.

t— *Zaključek prikrojevalnih tečajev.* Danes popoldne se bo zaključil prikrojevalni tečaj za krojače, v soboto zjutraj pa za šivilje. Udeleženci obeh tečajev prirede v soboto zvečer ob 7. v gostilni pri Ternovicu poslovilni večer svojemu strokovnemu učitelju iz Ljubljane. Tega večera se bo udeležil tudi delegat urada za pospeševanje obrti. Obrtniki, zlasti oni oblačilne stroke, se vabijo, da se ga udeleže v čim večjem številu.

t— *Nepravilnost pri delu.* Ivanu Dolancu iz vzhodnega okrožja II. je njegov tovariš nasekal s sekiro nogo, tako, da so ga morali oddati v bolnico, ki pa jo je že zapustil, ker si je zaželel domače oskrbe.

t— *Zasledovana prostitutka.* Okrožno sodišče v Celju zasleduje že precej časa 18letno Justino Škodavo, ki se preživlja zgolj s tatvinami in prostitucijo. Kljub neumornemu iskanju je dosedaj še niso prijeli, ker se drži bolj ob periferiji Trbovelj in prenočuje v raznih kozolcih in gozdih. Škodava je bila kot znana delomržnica komaj pred mesecem dni izgnana iz Trbovelj, vendar ni vzdržala v Bučki pri Raki, kamor je pristojna. Pritepla se je nazaj v Trbovlje, kjer je kakor nalašč kraj za take tičke, in izvršila več tatvin, še več pa v Savinjski dolini.

t— *Nehajte z anonimnimi ovadbami.* V zadnjem času se je v Trbovljah razpasla manija anonimnih in prav tako tudi psevdonimnih ovadb na različne oblasti. Tisti, ki pišejo take ovadbe, se zelo motijo, če mislijo, da delajo oblastim usluge s svojim zaplotniškim ravnanjem. Kdor je o čem prepričan in ima za svoje navedbe tudi dokaze, naj se podpiše s svojim pravim imenom in naj se ne boji, da se bo njegovo ime razglasilo. Kajti če dela drugače, potrjuje s tem, da ima pri stvari nečedne namene. To se je pred kratkim pokazalo, posebno pri psevdonimni ovadbi, ki jo je podpisal neki Jože Tratar, rudar katerega pa živ krst ne pozna. Takih in podobnih vzgledov pa je še nebroj.

Proti odebelosti
deluje s kolosalnim uspehom samo „Vilfanov čaj". Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah. Proizvaja: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Ilica 204.

Tajinstvena graščakinja

Francoski listi poročajo obširno o čudni aferi, ki je vzbujala med prebivalstvom male pontoaške občine Châtenay-en-France že dlje časa veliko pozornost in nemir.

Pred nekaj dnevi je policija bližnjega mesta dobila anonimno pismo, v katerem ji nepodpisani pisec javlja, da se na gradu Châtenay-en-France gode čudne stvari, da je tam zaprta neka ženska, ki ji lastnik gradu nikdar ne dovoli niti izprehoda itd.

Policijski komisar se je takoj po prejemu pisma napotil proti gradu. Medpotoma je izpraševal ljudi, kaj se govori med ljudstvom. Izvedel je, da stanuje v gradu neki Charles Soler, star 67 let, po poklicu literat, ki pa se včasih nazivlje tudi za inženjerja. Soler da je bil velik prijatelj nekega bivšega predsednika republike, ki mu je ob neki priliki podaril dragocenega konja. Oženjen da je z 51letno Marijo, rojeno Chanot, sestro pred leti umrlega visokega policijskega uradnika. In Soler da ima ženo zaprto v gradu.

Vse to je izvedel policijski komisar. Dalje so mu ljudje pripovedovali, da se Soler peča z okultnimi vedami in da mu pri tem poslu pomaga 51letna gospodična Berta Delaplanque, o kateri trdi, da je njegova tajnica, v resnici pa da nima drugega dela kot da nadzira njegovo zaprto ženo, kadar on, Soler, odide v Pariz. To pa se zgodi vsak dan.

Ko je policijski komisar prišel na grad, je najprej opazil, da so vsa vrata opremljena z močnimi zapahi in z debelimi verigami. Soba, v kateri je bivala Solerjeva žena, je bila majhna, in okno zastrto. Te sobe ni smela nikdar zapustiti. Hranila se je izključno samo z mlekom in jajci, vsled česar je tako shujšala, da je bila bolj podobna okostju kakor živemu človeku. Sosedi so izjavili policijskemu komisarju, da so ponoči večkrat čuli iz gradu obupne klice na pomoč.

Soler je dal poklicati tri zdravnike, ki naj bi ugotovili, da je njegova žena blazna. Hotel je na ta način pomiriti razburjenje ljudstva, ki je že opasno narasto. Zdravniki so ženo preiskali in izjavili, da je sicer res v visoki meri živčno razdražena, blazna pa vendar še ni.

Ko je policijski komisar nabral vse te podatke, je odšel in obvestil sodišče. Državni pravdnik je takoj začel preiskavo. Solerjeva žena mu je potožila, da se je poročila s svojim možem pred petindvajsetimi leti proti svoji volji, ker so jo starši prisilili v zakon. Pristavila je, da jo je mož prisilil podpisati oporoko, v kateri zapušča vse svoje imetje po smrti njemu.

Soler je ženinim izjavam ugovarjal. Dejal je, da ni res, da bi se hotel iznebiti svoje žene. Pač pa je opazil, da v njeni glavi ni vse v redu, in zato jo je dal zapreti v samotno sobo.

Sodišče je odredilo, da se Solerjeva žena prepelje v bolnico. Proti Solerju in gdč. Delaplanque pa je državni pravdnik dvignil obtožbo, češ, da sta Marijo Solerjevo oropala osebne svobode in jo s silo imela zaprto. Provizorično je sodišče oba obtoženca pustilo na svobodi.

Afera je, kakor omenjeno, dvignila v Franciji mnogo prahu, in senzacij žejno občinstvo nestrpno pričakuje, kako se bo stvar razpletla.

Iz življenja in sveta

Proslava osvobojenja Amerike

V Newyorku so se začetkom tega meseca vršile velike svečanosti v proslavo obletnice osvobojenja Amerike. Američani se prav radi spominjajo onega velikega dne, ko je George Washington ujedinil 48 državic ter jih rešil angleškega gospodstva. Amerikanci sploh ljubijo parade in manifestacije, a svečanosti, ki se vrše vsako leto dne 4. julija imajo za njih poseben pomen in sloves.

Letos so bile svečanosti nad vse sijajne in se jih je udeležila naravnost ogromna množica ljudi. Pri povorki, ki je korakala po newyorških ulicah je sodelovalo poleg vojaštva še okoli 500 privatnih organizacij v raznih uniformah. Niso manjkali tudi klubi številnih zamorskih plemen. Prebivalstva je bilo v povorki 485.000, 10.193 častnikov in vojakov regularne vojske, 6286 častnikov in vojakov nacijonalne garde, 11875 rezervistov ter 33.828 dobrovoljcev. Skupaj se je torej pomikalo po mestnih ulicah nad pol milijona ljudi. Tudi v drugih mestih je pri teh proslavah sodelovalo po več stotisoč ljudi.

Na to ogromno množico je imel velik govor predsednik Zedinjenih držav Coolidge, ki je naglašal, da je Amerika najboljši dokaz, kako daleč se pride s kooperacijo in kako opasni so za vsako državo notranji konflikti. Želi, da bi Amerika prevzela vodstvo nad vsemi narodi. Ako vlada med evropskimi narodi nezaupanje, naj se zavarujejo s posebnim paktom, ki ga je treba strogo izpolnjevati. Ako pa vladajo med njimi spori, ki se ne morejo momentano rešiti, tedaj naj se poslužujejo svetovnega sodišča. Samo pod temi pogoji more Evropa računati na pomoč Amerike glede finančne obnove. Izkušnje kažejo, da se z vojnami ne more doseči velikih uspehov. Edino upanje za uspeh je pravičnost in mir. To edino je dostojno duha Amerike, kar odgovarja tudi duhu njenega velikega osvoboditeljai Georgea Washingtona.

Ali pride vročinski val tudi k nam?

Glede vremenskih prilik in nenavadnih sprememb v atmosferi je letošnje leto unikum. Tako hladne pomladi in poletja v nekaterih deželah in tako občutne vročine v drugih, kakor smo jo imeli letos, že dolgo ni bilo. Poleg tega smo beležili še nebroj poplav in drugih vremenskih nezgod, tako, da lahko rečemo, da tudi nad oblaki ni vse v redu. V juniju je zahtevala neznosna vročina v Ameriki več človeških žrtev, v Evropi in celo v južnih krajih smo pa malone zmrzovali. Že takrat so nekateri inozemski listi napovedovali ta vročinski val tudi v Evropi. Veselile so se ga zlasti dame, ki so računale, da bodo lahko že itak skromno toaleto še bolj reducirale. Veselili so se ga pa tudi pivovarnarji, ki jim je poletna vročina vedno dobrodošla. Žal je ta vročinski val menda v zadnjem hipu utonil v morju in Evropa je dobila z malimi izjemami v nadomestilo zelo hladno poletje. Šele zadnje dni se je vreme zboljšalo in vročina v Ameriki zopet zahteva svoje žrtve. Dame in pivovarnarji se pa zopet tolažijo, da pride ta poletni gost iz Amerike tudi k nam.

«Kassai Ujsag» poroča, da so se pojavili v Angliji, zlasti v severnih in zapadnih krajih, znaki fatalne vročine, ki je cvrla doslej samo Američane. Po meteoroloških poročilih je na Angleškem zadnje dni res zelo vroče. To je vročinski pas, ki se vleče preko severne Evrope. Po najnovejših poročilih imajo v severnih krajih, tako n. pr. v Revalu 19 stopinj C, kar je za tamošnje razmerje nekaj izrednega. Vendar pa iz tega še ne moremo sklepati, da se nam obeta stalno lepo in toplo vreme. Ta vročinski pas se vleče pedaleč na severu. Tako nastanejo veliki ekstremi in meteorološke nepravilnosti, val se pretrga in še nam pride od severa hladno vreme. Nevarnosti, da dobimo val z vsemi njegovimi katastrofalnimi posledicami, za enkrat še ni. Ni pa izključeno, da nam splošno hladno poletje za slovo tako zagode, da se bomo prav pošteno potili.

Civilizacija?

Daytonski proces je končan. Profesor Scopes bo plačal 100 dolarjev, ker je učil, da se je človek do sedanje svoje višine povzpel iz nižjega stanja. To se je zgodilo v Severni Ameriki, v Zedinjenih državah, ki se tako rade ponašajo z visoko svojo kulturo, civilizacijo in prosvitljenostjo.

Bogme, svet res napreduje. V Ameriki celo prehitro, kajti zdi se, da je z viška nakrat telebnil globoko dol v temne srednjeveške inkvizicije. Kako bi neki sicer bilo mogoče, da se pripeti kaj sličnega, kakor je daytonski proces, v tretjem desetletju dvajsetega stoletja? In to ne morda v centralni Afriki ali na malajskem otočju, ampak baš v deželi, ki tako visoko dviga prapor svobode in duha? Naši tam preko toli prezirani evropski možgani daytonskega škandala ne morejo pojmiti. Pomislite, ljudje božji, in čudite se, kaj je v deželi čudežev vse mogoče: Bryan, propadli kandidat za predsedstvo Zedinjenih držav, še danes verjame bibliji, da je Bog ustvaril svet doslovno v šestih dneh, da je prerok Jona tri dni živel v ribjem želodcu in se je pri tem prav dobro počutil, da je bil vesoljni potop natančno pred 4000 leti, kakor tudi, da je Noe v ladjo vzel samo tiste živali, ki jih sveto pismo izrecno omenja, drugih pa ne. Kje so se vzele razne kače, mrčes in druga golazen, ki jih na Noetovi ladji še ni bilo, tega gospod Bryan ne vpraša. Ga tudi ne zanima. Prepričan pa je sveto, da je naša zemlja ravna ploskev, ker biblija nikjer ne omenja zemeljske krogle. A vse to bi še bilo; toda gospodom iz prosvitljene Amerike je lastne borniranosti še premalo; oni bi hoteli, da bi ves narod Zedinjenih držav taval v temi, zakaj, že vedo. Obljubljajo, da bodo odslej ne samo v državi Tenenssee nego v celi Uniji dovoljene le tiste učne knjige, ki so v popolnem skladu z doslovno razlago sv. pisma. Učenci bodo seve zadovoljni, se jim vsaj ne bo treba več toliko učiti. Komu bo to v korist? Do tega vprašanja se neevolucijonirani možgani daytonskih sodnikov še niso povzpeli.

Amerika je pljunila sebi v obraz. Daytonski škandal bo ostal neizbrisljiv madež na človeštvu dvajsetega veka.

Zamorec v Parizu

Pred dvema mesecema je pripeljal v Pariz gospod Mizraki, nadzornik v francoskih kolonijah, mladeniča Kuahija, mladega zamorca plemena Kvabejev iz okrožja Grand Bassam ob Slonovinski obali v Afriki. V Parizu so ga vozili z avtomobilom, da bi si ogledal mesto in ga primerjal s svojo domačo vasjo.

Ko je videl zamorec vse čudeže, ki mu kar niso hoteli v kodrasto glavo, ga je popadla naravnost besnost. Baje so ga tako zelo vznemirili avtomobili. Vsekakor je postal Kuahi melanholičen in ni hotel več govoriti. Svoje službe ni mogel odpovedati in se vrniti domov, ker ga je gospod Mizraki kratkomalo importiral in si ga vzel za slugo.

Kuahi je bil mlad in si je vzel stvar zelo k srcu. Povešal je glavo in se plazil okrog kot senca. Polastilo se ga je neodoljivo domotožje. Sedel je po cele ure, da, cele dneve v svoji sobici in mrmral v zamorščini nerazumljive besede pred se. Civilizacia mu ni imponirala, zaničeval je avtomobile in radio. Zaprl se je v svojo sobo, si tiščal ušesa in se tresel po vsem telesu. Ako je na cesti zatrobil avto, je skočil pokonci, kot bi dobil udarec z bičem. Bil je pač zamorski divjak, ki se s civilizacijo nikakor ni mogel sprijazniti.

Lepega popoldneva, ko gospoda Mirakija ni bilo doma, se je zamorčku nenadoma posvetilo. Vstal je iz svojega kotička in začel razbijati po razkošnem stanovanju svojega dozdevnega mučitelja. Vse, kar mu je prišlo pod roko, je razbil in vrgel skozi okno na cesto, težko pohištvo pa je polil s petrolejem in ga zažgal. Po stanovanju je divjal kot gorila, in pri tem tulil, da je vso hišo popadala groza. Tako se je zamorec maščeval nad civilizacijo, ki mu je ukradla domovino.

Konec storije je popolnoma evropejski. Hitro je bila policia na mestu, pa ni mogla ukrotiti divjaka. Kuahi se je bojeval kot Masajec, ki je tudi zamorec, četudi ne prebiva baš ob Slonovinski obali. Črnec je bil naravnost veličasten v svojem boju za svobodo, da, dobesedno za svobodo. Prevračal je pisalne mize in omare in jih metal na sovražnike z orjaško močjo zbujene sile orjaka iz Afrike. V jedilnici svojega gospodarja se je junaško in viteško boril proti tujcem.

Policija je prinesla aparate in omamila zamorca s solze zbujajočim plinom. Na kaj takega ni bil Kuahi pripravljen. V okrožju Grand Bassam doma v Afriki te vrste plin še ne spada med običajna bojna sredstva. Kuahi se je moral udati. Prinesli so ga v bolnišnico, in tri dni potem se je njegov duh preselil k velikim bogovom Kvabejev.

Pasje meso kot hrana

Pasje meso kot hrana, zelo čudno, kaj ne? Pri teh besedah si pač masikdo misli, da velja to za kak otok v Pacifiku ali pa za kraje v Centralni Afriki. Temu pa ni tako. Tudi v srcu Evrope so pokrajine, kjer se prebivalstvo hrani s pasjim mesom. Te pokrajine so mesta na Saksonskem. Največ pasjega mesa pojedo namreč v glavnem mestu Saksonske v Chemnitzu. Obstojajo pa tudi take vrste mesnice, ki prodajajo samo pasje meso. Ob sobotah se zbirajo pred takimi mesnicami velike gruče ljudi, večinoma revnejši sloji, ki si hočejo za nedeljo ali praznik privoščiti boljšo pečenko in kupijo kilogram pasjega mesa, ker jim sredstva ne dopuščajo, da si nakupijo kos telečje pečenke ali govejega mesa.

Med vojno se je pasje meso prodajalo tudi v boljših restavracijah. Računajo, da so v samem Chemnitzu pojedli na leto med vojno do 30.000 psov. Po Saksonskem potujejo vsak dan trgovci s psi, ki kupujejo te nesrečne živali, da jih nato pokoljejo in prodajajo kot pasje meso prebivalstvu. Pasje meso se veliko ne razlikuje od navadnega govejega mesa ali od divjačine. Nima pa skoro nobenega okusa in vsled tega ni prijetno. Najboljše so pečenke na maslu.

Predno zakoljejo psa, ga preiščejo zivinozdravniki in tudi meso, ki pride na stojnice, se dobro preišče. Na Saksonskem pojedo še danes na leto do 50.000 psov. V Chemnitzu pa je v najnovejšem času prodaja pasjega mesa nazadovala. Tudi v Berlinu je cvetela prodaja pasjega mesa med vojno, danes pa je seveda skoraj popolnoma izginila.

Saksonsko prebivalstvo je sila revno in se prehranjuje le z živili, ki se dobijo poceni. V glavnem se peča prebivalstvo z izdelovanjem nemških igrač, ki se pošiljajo po vsem svetu. Repi na konjičkih izhajajo iz zaklanih psov. Mast teh psov pa se prodaja farmacevtom. Prebivalstvo, ki izdeluje te igračke, je od velikih tvrdk zelo slabo plačano in zato je čisto naravno, da si težko privošči kaj drugega kot pasje meso.

× *Mešan zakon v italijanski vladarski hiši.* Kakor znano, se je druga hči italijanskega kralja zaročila s hesenskim princem Filipom, ki je protestantovske vere, kar je seveda velik zadržek pri sklepanju zakonov, ako je nevesta katoliške vere. Zaročenca sta morala prositi papeža, naj dovoli sklep zakona po katoliških ceremonijah. Papež je to dovolil, toda s pogojem, da bodo otroci iz tega zakona vzgojeni v katoliškem svetovnem naziranju.

× *Evropo bodo «izsušili».* Na letošnjem kongresu ženskih abstinentov v Edinburghu je izjavila miss dr. Gardon po naročilu ameriške organizacije, da nameravajo Američani zbrati tekom leta fond v znesku nekoliko milijonov za protialkoholno kampanjo v Evropi. Za delegate v Evropi so predlagani Stockholm, London, Pariz, Köln, Hamburg, Berlin in Dunaj.

× *Gledališka cenzura na Angleškem.* V Angliji se vrši cenzura gledaliških predstav na podlagi starega zakona iz dobe kraljice Elizabete. Cenzura je precej ozkosrčna. Sedaj pap ripravljajo angleške cerkvene organizacije protestno spomenico, v kateri zahtevajo poostritev cenzure! Svojo zahtevo podpirajo s trditvijo, da so se v zadnjem času v londonskih gledališčih igrale predstave, ki se bavijo z normalno in abnormalno ljubeznijo in da so bili mnogi prizori zelo kočljivi za angleško pojmovanje javne morale.

× *Kitajski bojkot.* Kitajska trgovinska zbornica je proglasila najstrožji bojkot vsega angleškega in japonskega blaga. Trgovci, ki bi ne uvaževali tega ukaza, bodo kaznovani z visokimi globami.

Vročina vedno huša!

Potrebno je, da imate lahno oblačilo. Moderno obleko iz „Tropical" sukna (specialiteta za poletje) Vam dobavi tvrdka

Drago Schwab - Ljubljana

Socijalna politika

Vpliv sleposti na socijalno stanje

Ker mnogokrat ne pojmimo pravilno posledic sleposti na socijalno stanje slepčevo, smatram za potrebno in koristno, ako si jih pobliže ogledamo.

Predvsem poudarjam, da vzbuja slepost zanimanje in sočutje kakor vsaka druga nesreča. Trdim celo, da ne sočustvujejo ljudje z nobenim nesrečnikom bolj nego ravno s slepcem. To srčno, iskreno sočutje je za slepe pravi blagoslov. Brez njega ne more nihče uspešno delovati zanje.

To zanimanje in sočutje ima pa tudi svojo senčno stran. Res je, da dobro de človeku, ako sočustvujejo ljudje z njegovo nesrečo. Istina je pa tudi, da postane to sočutje mučno, ako se kaže v preveliki vsiljivosti in postrežljivosti. Saj vemo, da nihče rad ne sliši svojih napak, tudi slepec ne. Vendar se pa to prerado dogaja zlasti povodom raznih obiskov v zavodih za slepe. Tedaj ni glasnega pomilovanja vpričo gojencev konca ne kraja. S tem slepcu nehote in nevede škodimo, ker ga opozarjamo na njegovo nevoljo, ki bi se je sicer niti ne zavedel. Da se vidci ob vstopu v zavod za slepe ne spozabijo, vise po stenah tablice s primernim svarilom. Tudi v našem zavodu za slepe te opozarjajo tablice z besedilom, ki ga je priredil prof. A. Funtek. Glasi se:

Kdorkoli naše zavetišče
kot dobrodošel gost obišče
in ginjen gleda, kaj je beda,
naj zraven tudi se zaveda,
da njim, ki mrak oči jim krije,
v tem domu luč prosvete sije.

Še huje žali slepca zapostavljanje in zasmeh, kadar mu spričo sleposti kaj izpodleti. Privzgaja se mu tako malodušnost, ljudomrznost, zavidljivost, škodoželjnost in še druge zlobe. (Bežek). Hočemo mu pomagati, pa ga ponižujemo; govorimo o njegovi osamosvojitvi, pa oviramo njegovo pridnost in veselje do dela z miloščino in podporo, s čimer ponižamo slepca na najnižjo socijalno stopnjo. Podpora je sicer potrebna, a priti mora o pravem času in po pravi poti.

Dalje poudarjam, da ne stori nobeno drugo telesno pohabljenje človeka bolj odvisnega od drugih ljudi kakor slepost. Slepec se ne more sam orijentirati v neznanih krajih. Hočeš, nočeš, mora prositi pomoči za taka opravila, ki bi jih vidci ogorčeno odklanjali. Pomislimo le na čitanje naših knjig, ki jih slepec sam ne more čitati, na pisanje pisem itd. Le malo je del in opravil, ki jih more vršiti slepec samostojno. Zato lahko pojmimo njegovo globoko bol.

Vsled težke telesne hibe je slepcu oteženo tudi njegovo duhovno izobraževanje. Navezan je edino le na zavod za slepe in na specijalne knjige v točkopisu, ki si jih pa zaradi vsokih cen ne more nabaviti. Z izposojevanjem so pa združene razne sitnosti in težkoče. Res je, da ne zaostaja izobrazba, ki jo dobivajo po šolah za slepe, mnogo za ono normalnih šol. Pomislimo pa, koliko stane to izobraževanje, knjige, učilo itd. Višje izobrazbe na srednjih in visokih šolah se priprosti slepci niti posluževati ne morejo, ker stanejo knjige v točkopisu naravnost ogromne vsote. V našem jeziku jih sploh nimamo. Zato so deležni višje izobrazbe le slepci bogatih družin. Iz njih je pa razmeroma jako malo slepcev. In kaj po končanih študijah? V največ slučajih ne more dobiti inteligenten, visokonaobražen slepec z vsemi mogočimi izpiti nobenega primernega mesta. Res je, da so zavzemali slepci visoka, odlična mesta. A zaradi današnje nadprodukcije vidcev v vseh poklicih je naobraženemu slepcu le težko dobiti primerno službo. Saj se pomišljajo celo prosvetne oblasti, da bi nameščale slepe učitelje na zavodih samih. Še največ sreče imajo danes slepi učitelji-glasbeniki. Najbolje izhajajo danes dobro izurjeni slepi obrtniki kot pletarji, ščetarji, vrvarji, knjigovezi, uglaševalci klavirjev in še nekaj drugih. Slepa dekleta vrše poleg navedenih obrtov za moške še pletenje in kvačkanje na roko in stroj. V Berlinu v obširnih Siemens-Schuckertovih tvornicah porabljajo slepe kot tovarniške delavce prav s pridom. Večina teh delavcev zasluži ob stroju celo več nego njih tovariši — vidci. Sploh skrbe v nemških pokrajinah za slepe v socijalnem oziru vzorno in posnemanja vredno.

Kot državljan naleti slepec na razne ovire. Le redkokdaj vrši kako častno službo v občini. Kot porotnik ne more delovati. Njegovo pričanje pri sodiščih je skoro v vseh slučajih izključeno. Njegova oporoka, ki jo je sicer sam spisal in podpisal, je neveljavna. Veljaven tudi ni njegov podpis na javnih listinah. V navedenih primerih kakor tudi v drugih bi moral zakonodajalec natančno precizirati razne državljanske pravice, ki naj bi jih imeli slepci. Kljub svoji hibi so vendale državljani.

Ustanovitev lastnega ognjišča je skoro izključena. Sploh moramo vedno in povsod zakonsko zvezo le odsvetovati, ker postoje resni pomisleki, tudi z ozirom na potomstvo, čeprav je en del popolnoma zdrav. Le ako so dani pri normalnem dekletu vsi pogoji, zlasti premoženje in ljubezen, mož-slepec pa je zdrav, izurjen obrtnik, je zakon lahko srečen.

Navedel sem le glavne momente. Izčrpno pisati o naslovu ni bil moj namen.

Jos. Kobal.

Dečji dom v Ljubljani je kulturni zavod, na katerega smo Slovenci po vsej pravici lahko ponosni. Ta zavod je prvi svoje vrste v naši državi. Hrvatje so uvideli njegov veliki pomen za bodočnost naroda zato zidajo zdaj tudi v Zagrebu svoj dečji dom. Zgradbe dečjih domov so eminentne važnosti, zakaj v njih se poučuje in kaže, kako je treba ravnati z dojenčkom, da se ohranijo pred boleznimi. Nikdar ni namreč človek tako ogrožen od bolezni kakor v prvem letu življenja. Neverjetno mnogo otrok umrje v prvem letu in to po veliki večini samo vsled nepravega ravnanja ž njimi. Pred svetovno vojno je umrlo od 100 novorojenčkov, preden so dočakali starost enega leta na Ruskem 30, na Hrvaškem 25, na Kranjskem 18 na Angleškem 10, na Norveškem 8. Odkod ta razlika? Ali so ruski in hrvaški novorojenčki slabše narave kakor angleški in norveški? Nikakor! Razlika je vsled tega tako velika, ker na Angleškem in Norveškem matere bolj skrbijo za dojenčke, ker rajše same doje, zlasti pa vsled tega ker so na Angleškem in Norveškem žene mnogo bolj poučene o pravilnem negovanju dojenčkov kakor pa na Ruskem in pri nas na Hrvaškem in Slovenskem. Glede na zgoraj navedene žalostne statistike v slovanskih državah, moramo zidanje dečjih domov z veseljem pozdravljati.

Osemurni delavnik v Franciji. Francoski parlament je na seji 8. t. m. po temeljiti razpravi odobril od vlade predloženo ratifikacijo washingtonske pogodbe. Predlog, naj se izvede ratifikacija istočasno z ratifikacijo nemškega parlamenta, je bil odklonjen s 420 glasovi proti 150.

Georges Pourcel:

Zvonar

Mala Yvette, ki so jo starši poslali na polje zapret kokoši, je pritekla domov bleda in brez sape. Urno se je zagrebla v materino naročje in s presekanimi besedami razkričala novico:

— «Mamica! stari očka se je povrnil . . . da, da, na našem polju . . . štiri sveče so že prižgane . . . za živo mejo, poleg jablane . . .»

Mati je dvignila roke proti nebu in nenadna razburjenost ji je pozelenela dolgi obraz ,pod svetilko.

— Moj Bog! kaj bo zdaj z nami? . . .

Pričela je trepetati.

— Saj smo vendar že toliko dali za maše, je pristavila . . .

Soseda, ki je bila zraven, je pripomnila:

— «Še ne dovolj, brezdvomno še ne dovolj! Letos mrtveci niso zadovoljni! Svetujem vam, pojdite hitro v župnišče . . .

Že četrtič so se umrli vrnili v vas. Najprej se je prikazala Roumégousova hči, potem Foucrasova žena, nato stari Gaspard — in zdaj je vrsta na dedu Brugelu.

Ta reč se je vršila vedno na isti način: ko se je naredila noč, so se štiri čudežne sveče prižgale na pokojnikovem polju, dokaj daleč od prebivališča. Iz zemlje se je prikazal mrtvaški oder, na katerem je ležal mrtvec, ogrnjen v potni prt. Tu se pač nihče ni mogel motiti: vas je bila prokleta in edino molitve in vnete maše so mogle zaklinjati zlo usodo. Zakaj, ko so odmolili priprošnje in odslužili maše, se je mrtvec umiril . . . Ampak vse dotlej se je stran nastanil ob ognjišču, kamor je vstopila nezgoda.

Zdajci je prišel mož Brugel z enim svojih prijateljev. Oba sta bila močno vznemirjena. Toda preživela sta svetovno vojno in se nista pustila rada voditi za nos. In ker sta dolgo životarila med mrtveci takorekoč po bratovsko, sta dobro vedela, da so njih usta za vedno nema.

Brugel je vzel eno od govedarjevih palic, koje spodnji konec je bil oborožen z železno ostjo.

— S to - le, je dejal bahavo, bom do dobra prebudil truplo.

— Molči, brezbožnež, ga je prosila žena in se vsa tresla.

Noč je bila čisto mirna in nalahno prosojna v mesečini.

— Ali si opazil, je dejal Brugel tovarišu, kako mrtveci našega kraja ljubijo lepe večere? Pa bi jim vendar morale biti ljubše temne zimske noči ali pa viharni in neurni mrakovi. Toda, veš, dež zmoči mrtvaški prt in veter pogasi sveče . . .

— Dragi moj, je z neodločnim glasom odvrnil tovariš, nikar se ne šali . . . o teh stvareh ničesar ne vemo. Končno je naše znanje . . . in če mi hočeš verjeti . . .

Prišla sta pred polje in se za trenutek naslonila na ogradno pleter. Deset metrov pred njima so tiho in skoro nepremično z visokim plamenom gorele štiri v zemljo vtaknjene sveče. Bela postava je bila stegnjena med te tragične baklje.

— Dragi moj Brugel, saj ti pravim . . . če bi mi kaj verjel . . . je z globokim glasom sopihal tovariš, bi že kar zvečer nesel denarja v župnišče in bi se z menoj vrnil v vas . . . Nikar se ne zabavaj z mrtvaki . . .

Ko ni več slišal prijateljevega glasu, se je Brugel okrenil in opazil, da jo je tovariš popihal. Čutil se je čisto osamljenega in onemoglega. Pot ga je oblil in noge so se mu vdajale.

Okorel je. Toda, kaj! Dvajsetkrat se je zagnal nekoč v ogenj karteč in zdaj naj bi se umikal pred to rečjo? . . .

Uprl se je na palico, ki se je vgrezala v zemljo, kroteč v sebi žival, ki je hotela ubežati. Srce se mu je stiskalo, grlo ožilo, toda ustavil se ni, dokler ni bil že čisto blizu . . .

Vas se je motila, mrtvaškega odra ni bilo nikjer. Stegnjeno truplo je zelo enostavno počivalo kar na zemlji.

— Papa, je zaklical Brugel s slabotnim glasom.

Nihče mu ni odgovoril. Le lahen dih je zagibal svečne plamenčke.

— Papa, je ponovil z višjim glasom.

Zdajci se mu je zazdelo, da mrtvec živi. Rjuha, v katero je bil zavit, se je dvigala in nižala, kot da truplo pod njo diha.

Ko še na tretji poziv mrtvak ni ničesar odgovoril, je Brugel z nervozno roko potisnil železno ost v razprostrto stvar . . .

Nekaj je od bolečine zastokalo. Nato se je truplo skobacalo pokonci in pokojnik je žurno odgrnil svoje obličje.

— Tiho bodi, Brugel! Jaz sem . . . zvonar . . . vaški mežnar . . .

Brugel ni mogel spraviti besede iz sebe.

— No, saj razumeš . . . življenje je zdaj težko . . . vse je tako drago . . . Zato sem si izmislil to zvijačo . . . Za vsako mašo dobim po štirideset soldov . . . Nikar me ne izdaj... sicer sem ob službo . . .

In ker Brugel še vedno ni prišel do sape:

— Nikar me ne izdaj, Brugel! Delila si bova dobiček . . . Vsakikrat ti bom odštel dvajset soldov . . . več ti ne morem dati . . . Prisegam ti, da ob tej draginji sveč skoro nič ne zaslužim . . .

Nenadna besnost je popadla Brugela. Tega nesramnega goljufa se je torej ravnokar bal, on, možak iz strelskih jarkov, in zastran njega je že šest mesecev vsa vas živela v takem strahu in ženske ter otroci so ponoči videli plašne strahove v sanjah . . . Vrgel se je na bandita, ga zgrabil za vrat in mu vtisnil vanj silovite prste, dokler grgranje ni potihnilo . . .

To pot je bilo res truplo, pravo truplo zleknejo pred njim. Ko je Brugel popolnoma dognal, da se zvonikar ne bo več prebudil, ga je zavil spet v mrtvaški prt, prižgal dvoje sveč, ki sta ugasnili med borbo, in počasi odšel s polja.

«Malo preveč sem ga potipal,» je pomislil, «nisem tako nameraval, ampak kar je — je . . . Sicer pa boljšega itak ni zaslužil.»

* * *

Neverjetna reč se je zgodila.

Stari oče Brugel, ki se je tisto noč vrnil na svoje polje, ni hotel več oditi. Ne molitve ne maše mu niso mogle vrniti večnega miru. Treba ga je bilo drugič pokopati.

Ti dogodki so zmedli v vasi mnogim vaščanom možgane. Zlasti seveda zvonikarju, ki je tisti večer izginil, da nikdar nihče ni mogel izvedeti kam...

(P. K—n.)

Gospodarstvo

Davki v Sloveniji in Vojvodini

Enako kakor Slovenija plačuje tudi Vojvodina nerazmerno visoke davke. Kakor pri nas vsi sloji protestirajo proti previsokemu in še prekoproračunskemu obdavčevanju, tako se je tudi v Vojvodini vršila cela vrsta protestnih shodov gospodarskih krogov proti brezobzirnemu izterjevanju davkov, ki tlači predvsem trgovino, obrt in industrijo, a tudi kmetijstvo.

Nedavno smo poročali, da plačuje Slovenija davke visoko nad proračunom, sedaj objavljamo še podatke o plačevanju davkov v Vojvodini. Iz poročila finančnega ministrstva je razvidno, da je plačala Vojvodina na davkih v času od 1. aprila 1924 do 31. marca 1925 okrog 237.44 milijona dinarjev, dasiravno je proračun za to dobo predvideval le okrog 179.06 milijona dinarjev. Vojvodina je torej plačala v tem času za okrog 58.38 milijona dinarjev preko proračuna. Le za prve tri mesece t. l. je bilo po državnem proračunu predvideno, da plača Vojvodina okrog 44.77 milijona dinarjev, a plačala je v resnici okrog 65.36 milijona dinarjev, to je za 20.59 milijona preko proračuna.

Razumljivo je, da so davki po vojni večji, toda davčno obremenjenje ne sme uničevati produkcijo in povzročati bedo. Nešteto je pri nas v Sloveniji zlasti malih obrtnikov, ki delajo le za borno življenje in za davke. Vojvodinci imajo glede na davke značilno prislovico: Ovca, ki daje mnogo volne in ki se more dvakrat na leto striči, se ne sme zadaviti.

Ne gre pa tu samo za prekoproračunsko izterjevanje davkov, temveč je sedaj že čas, da se davčna bremena izenačijo in da se čim prej spravi pred Narodno skupščino zakon o neposrednih davkih, ki bo, kakor se je nedavno poročalo, v kratkem končnoveljavno redigiran. Ako bodo tudi potem še davčna bremena previsoka, bo vendarle lažje spraviti davke na pravično mero, ker bo interes vseh jugoslovenskih davkoplačevalcev enak.

Malodušnost naših pridobitnikov

Vladajoča kriza in poslovna stagnacija zelo vplivata na naše industrijce, trgovce in obrtnike. V svoji malodušnosti mislijo, da so zaman vsi koraki za povzdigo podjetij. Tako izgubljamo naše odjemalce, ki krijejo svoje potrebe pri izvenslovenskih tvrdkah, ki delajo še reklamo in propagando za svoje izdelke in skušajo z največjim naporom prekoračiti krizo.

Konjunktura se bo sigurno izboljšala v jeseni zaradi **zelo dobre žetve** in velikega izvoza, ki se bo začel po mlačvi. Ljubljanski velesejem je započel z najobsežnejšo propagando za koncentracijo velikega števila kupcev iz vseh krajev ob priliki svoje prireditve od 29. avgusta do 8. septembra v Ljubljani.

Slika letošnjega velesejma naj bi bila slika oživljajočega se gospodarstva. Pozivamo vse industrijce, trgovce in obrtnike, da nemudoma prijavijo svojo udeležbo. Le v slogi in v skupnem, organiziranem delu je moč. Naj nihče ne izostane, ker s tem ne škoduje samo skupnosti, marveč največ samemu sebi. Malodušnežev ne sme biti med vrstami naših pridobitnikov.

Odbirajmo seme za setev

Da je taka razlika pri letošnjem pridelku žita, zlasti pri pšenici, v istem kraju v raznih legah z enako zemljo, bi ne verjel, če bi tega ne videl.

Vobče je letos pšenica prav dobro uspela; pričakuje se povprečno osemkratni pridelek posevka, vendar pa se dobijo mnogi kmetovalci, ki bodo imeli tudi desetkratni in celo 14kratni pridelek na ha; to znaša v tem primeru 14.40 metrskega stota, odnosno 18 do 25.20 metrskega stota na ha. Tudi kvalitativno je pšenica prav dobra: 1 hl bo povprečno tehtal 76 kg. Vendar pa se opaža, da bo pridelek jako plevelast, osobito ljulike je mnogo — ponekod skoro do tretjine.

Čas mlačve se bliža. Naša skrb naj bo sedaj, da si pripravimo in nabavimo najboljše seme za setev. Kolikor si ga nismo sami že na njivi, oziroma iz snopov odbrali, skrbimo in pazimo vsaj sedaj predvsem na to, da se bo odbralo za seme popolnoma čisto, najbolj debelo, klenasto in kalivo zrnje ter da bo odgovarjalo glede uspevanja popolnoma dotičnim podnebnim in zemeljskim (talnim) razmeram. Na najlažji in najbolj praktični način se semensko zrnje čisti s trijerji.

Naloga vseh kmetijskih činiteljev je, da vsak v svojem okolišu skrbi in poišče semensko žito — **najboljše izmed dobrega** — ter ga skuša vsaj v dotičnem okraju razpečati. Gledati je na to, da bo imel tak producent čim večji trgovinski efekt in da se mu bo to delo v istini izplačalo. **Znano je, da dobro seme ni nikdar predrago.** Če se bomo zanašali v tem oziru na tujezemstvo in njene semenogojske postaje, bomo doživeli še marsikatero razočaranje, in sicer toliko časa, dokler ne bodo domače na novo osnovane semenogojske postaje producirale semena, ki bodo v vsakem oziru popolnoma odgovarjala našim razmeram.

Za enkrat bi bilo važno, da se stvar resno vzame v roko in skuša doznati predvsem: **1.) ime producentov najboljšega semena; 2.) izbira in razstava vzorcev z navedbo cene in količine; 3.) ugotovitev kvalitete (event. ime semena), upoštevajoč pri tem podnebne, krajevne in zemeljske (talne) razmere, kjer bi isto najbolje uspevalo; 4.) skrb za čistost semena in za čim večje razpečavanje istega; 5.) temeljit pouk o razkuževanju semena in racijonalni uporabi umetnih gnojil; 6.) opozoritev na največje napake pri setvi.**

Fr. Kafol.

Vinogradi v ljutomersko-ormoških goricah

Trta je letos dobro prerinila in lepo pognala. Nastavek je bil zelo povoljen in je navzlic precej neugodnemu vremenu z malimi izjemami zadovoljivo odcvetel.

Peronospora se je tu in tam v manjši meri pojavila. Vsi vinogradniki so pa letos proti tej opasni bolezni takoj energično nastopili, tako da je njihova podjetnost naravnost občudovanja vredna. Delalo se je izključno z galico ter škropilo najmanj štirikrat, sem in tja pa tudi po 5 do 6 krat. Oidij se pojavlja mestoma v malenkostni meri. Tudi proti temu se dela z vso vnemo, in to največ z žveplom, ponekod pa tudi z sulikolom in saloidinom. Najboli se je bati sedaj baš oidija in tu bo trebalo biti dobro na straži. Proizvajalni stroški bodo letos zelo veliki. Toča je nekatere dele žal že precej poškodovala.

Nasproti dobrim vinskim letinam smo za okrog 10 do 14 dni zaostali. Glede kvalitete pa se seveda danes še ne more izreči kaka zanesljiva ocena. Po sedanjih izgledih pa vsaj lahko pričakujemo kvantitativno nadsrednjo trgatev.

Letnika 1924. se še nahaja tukaj okrog 3 do 4000 hl vseskozi izvrstnih kvalitet (nad 12 stopinj Malliganda). Cene so po 9 Din in višje franko nakladalna postaja. Trgovina se je zadnji teden nekoliko poživela, ker se splošno sodi, da letošnji letnik ne bo dosegel izvrstne kvalitete. Letnika 1923. se še najde tu in tam kaka mala množina, medtem ko sta letnika 1921. in 1922. popolnoma izginila iz kleti.

Hmeljski nasadi v žateškem okrožju

Stanje se je poslabšalo.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Žalcu nam poroča:

Žatec (ČSR), 18. julija. Ugodno vreme in zadostne padavine minulih dni so povzročile, da je rastlina lepo napredovala v razvoju, da je polna cvetja, ki že tudi prehaja v kobule. **V začetku prav dobro stanje se je pa sedaj v toliko izpremenilo, da se prikazujejo posledice ponovne pomnožitve hmeljskih ušic in posledice hladnih noči.** Poleg medene rose se pojavlja v posameznih nasadih tudi črna rosa. Tudi bakreni palež se pri hudi vročini bolj prikazuje.

Zaradi navedenih škodljivcev se stanje naših hmeljskih nasadov ne more več označevati kot tako zadovoljivo, kakor smo to javili v našem zadnjem poročilu. Od vremena bodočih treh tednov je odvisna množina letošnje letine ali bo le-ta obilna ali pičla polovica normalne množine. Sedanje stanje kaže bolj na d r u g o polovico.

Cene od 2400 — 2600 Kč za 50 kg. Zaradi silne vročine se je konzum piva povečal in je upati, da se bo tudi zboljšalo razpoloženje na hmeljskem trgu.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (22. julija.) P š e n i c a: baška, 2 vagona 305; baška, za avgust, 5 vagonov 300; za avgust-september, 3 vagoni 300. T u r š č i c a: baška, 2 vagona 183; baška, glavna proga, 2 vagona 190. O t r o b i: baški, pariteta Ljubljana, 1 vagon 215; sremski, 3 vagoni 180. Tendenca mlačna.

Zagrebški tedenski sejem (22. julija.) Zaradi včerajšnjega živinskega sejma v Veliki Gorici in današnjega v Sesvetah je bil dogon v Zagreb slab. Inozemskih trgovcev ni bilo, le neki zagrebški izvoznik je kupoval teleta za izvoz. Cene v glavnem brez sprememb. Dovoz krme je bil obilen. Cene za kg žive teže: voli I. 8 — 10, II. 7.50 do 8, III. 6.50 — 7, krave I. 6.50 — 8, II. 4.50 do 5.50, III. 3 — 4, junice I. 7 — 8.50, II. 5 — 6, junci I. 8 — 10, II. 7 — 8, teleta 9 do 10, svinje domače mesne 12 — 13.50, pitane domače 16 — 17 (sremske zaklane 19 do 20) Din. Konji 2000 — 7000 Din komad po kakovosti. Krma: detelja navadna 100 do 120, lucerna 100 — 130, seno I. 75 — 80, II. 55 — 70, stisnjeno 80, slama 75 — 100 Din za kg.

Dunajski svinjski sejem (21. julija.) Dogon 11.628 komadov. Zaradi zelo zmanjšanega dogona so se podražile mesne svinje za 20 do 30 grošev, debele svinje pa za 20 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo v šilingih: mesne svinje 2.10 — 2.80, debele 2.30 — 2.60.

Dunajska borza za kmetijske produkte (21. julija.) Ponudba na dunajskem tržišču je vedno večja. Kupčija pa je majhna, ker kupci računajo na daljnje oslabljenje cen. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: p š e n i c a: s Potisja, nova 46 — 46.50, Manitoba III 56 do 56.50; r ž: domača 46 — 46.50; t u r š č i c a: 32 — 33; o v e s: severnoameriški 44 do 45.

= **Stanje Narodne banke SHS.** Po izkazu z dne 15. t. m. se je v tednu od 8. do 15. t. m. zmanjšal obtok novčanic za 58.38 milijona na 5678.78 milijona Din. V istem času pa se je zmanjšala tudi kovinska podloga, in sicer za 933.12 milijona na 464.86 milijona Din zlate in neznane vrednosti.

= **Občni zbori.** Lesna industrijska d. d. »Drava« v Mariboru bo imela 6. avgusta ob 14. redni občni zbor v Mariboru, Meljska cesta 91. Drugi občni zbor ima 2. avgusta ob 10. Hranilno in posojilno društvo v Konjicah, ki bo sklepalo o razidu društva.

= **Konec poravnalnega postopanja.** Sklep s katerim je bilo ustavljeno poravnalno postopanje Ivana Severja, trgovca v Velenju, je pravnomočen. Isto velja za poravnalno postopanje o imovini Ivana Končana trgovca v Šoštanju, ter o imovini Rudolfa Kebluška, mehanika na Gomilskem.

= **Likvidacija.** Čevljarska gospodarska zadruga, r. z. z o. z. v Tržiču se je razdružila in prešla v likvidacijo. Upniki se pozivajo na priglasitev terjatev.

= **Konkurz** je razglašen o imovini ležeče zapuščine Maksa Kopitarja, trgovca in posestnika v Cerknici, (prvi zbor upnikov 28. t. m. ob 10.) ter o imovini Antona Britovška trgovca v Slovenjgradcu (prvi zbor upnikov 31. t. m. ob 9.)

= **Nova madžarska valuta.** Iz Budimpešte poročajo, da se je madžarsko finančno ministrstvo v sporazumu z Madžarsko narodno banko izreklo za uvedbo angleškega šilinga kot valutne enote. Obenem z valutno reformo se bo v Madžarski dovolila tudi svoboda valutnega in deviznega prometa.

= **Za poset češkoslovaških velikih sejmov ni treba vizuma.** Češkoslovaška ministrstva so izdala odredbo, po kateri inozemski posetniki češkoslovaških velikih sejmov ne potrebujejo vizuma, temveč morajo imeti samo sejmsko legitimacijo, overovljeno od kakšnega češkoslovaškega konzulata.

= **Pogajanja za ustanovitev mednarodnega lesnega kartela.** Z Dunaja poročajo: Kakor se doznava se vrše pogajanja za ustanovitev mednarodnega kartela, ki bi obsegal zaenkrat Rumunijo, Jugoslavijo, Češkoslovaško in Avstrijo. V mislih je organizacija, ki bi regulirala cene za različne izvozne pokrajine za celokupno lesno industrijo. Na ta način bi bila produkcijska področja, ki zelo trpe pod pritiskom razmer, zaščitena pri naraščujočih produkcijskih stroških. Izgledi za stvoritev takšne kooperacije so baje zelo ugodni, ker že koncern velikega obsega pod vodstvom bratov Rosenbergov podpirati ta prizadevanja.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **V r e d n o t e:** 7% posojilo 67.50—0, Celjska posojilnica 200—205, Ljubljanska kreditna 225—245, Merkantilna (100) Praštediona 805—808, Kreditni zavod 175—185, Strojne 104—130, Trbovlje 342—360, Vevče 100—108, Stavbna družba 165—180, 4½% zastavni listi Kranjske dež. banke 20 0, 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20—0. — **B l a g o:** l e s: doge hrastove, s pokrovi 1 hl, ½ hl, ¼ hl, fco meja 0—185, 0—140, 0.90, smrekovi drogi, 4, 5, 6, 7, 8 m dolž., 8.50, 9 in 10 cm na glavi debeline, ravni suhi, zdravi, fco nakl. postaja 210—0, lipovi hlodi Ia, od 25 cm debeline, fco nakladalna postaja 250—0, bukovo oglje Ia, fco meja 1 vagon (86); p o l j s k i p r i d e l k i: pšenica Hardwinter II., fco Postojna trans 0—405; turščica slavonska, fco Postojna trans., 2 vagona 238—240, (238); otrobi pšenični, fco Ljubljana 180—0; laneno seme Ia, fco Ljubljana 560—0.

ZAGREB. V e f e k t i h je položaj nespremenjen. V večji meri se je od bančnih vrednot trgovala Jugo, kateri se je tečaj popravil na 98. Eskomptna je po včerajšnjem skoku na 110 padla danes na 107. Hipo se je okrepila na 57.5. Od industrijskih papirjev je obdržala čvrsti tečaj 45—50. Slavonija je oslabela. Promet v Vojni škodi je bil precej živahen in je tečaj za promptno blago porasel na 245.5—246. — D i n a r je bil v Curihu nespremenjen. Zato tudi v Zagrebu ni bilo nikakih sprememb. Edino Italija je zaradi mednarodne oslabitve popustila tudi v Zagrebu ter se trgovala po 210—210.5 (zaključki). Blaga dovolj; tudi Narodna banka je pokrivala povpraševanje po čekih na London in Prago. Skupni promet je znašal 6.3 milijona Din. Notirale so d e v i z e: Amsterdam 2270—2300, Dunaj 797.5—809.5, Berlin 1351—1366, Budimpešta (zaključki 0.0803—0.08035), Italija izplačilo 208.9—211.9, London izplačilo 276.2—279.2, ček 276.125—279.125, Newyork ček 56.7—57.5, Pariz 267.5—272.5, Praga 167.9—170.3, Švica 1105—1115; v a l u t e: šilingi 800—812, Kč 166.05—168.45; e f e k t i: bančni: Eskomptna 107—109, Kreditna Zagreb 104—105, Hipo 57—57.5, Jugo 97.5—98, Ljubljanska kreditna 235—0, Praštediona 810—815, Etno 170—187.5, Slavenska 66—67, Srpska 130—131; industrijski: Eksploatacija 47—50, Dubrovačka 560—570, Šečerana Osijek 505—510, Isis 58—61, Nihag 41—45, Gutmann 410—415, Slavonija 47—48.5, Trbovlje 350—360, Vagon Osijek 87—90, Vevče 100—0, državni: 7% posojilo 68, agrarne 38—40, Voma škoda 245—246.

BEOGRAD. Tečaji so ostali na včerajšnji višini. Narodna banka je dala nekaj blaga v devizah na London, Švico in Newyork. Večji promet je bil le v devizi na Prago. Posamezne devize so bile dražje kakor v Zagrebu. Notirale so d e v i z e: Dunaj 804—805, Berlin 1360—1365, Italija 210.5—211, Newyork 56.2—57, Pariz 277.25—277.6, Praga 270—271, Sofija 169—169.5.

CURIH. Beograd 9.05, Newyork 515, London 25.03, Pariz 24.30, Milan 18.975, Praga 15.25, Budimpešta 0.007255, Bukarešta 2.50, Sofija 3.75, Dunaj 72.55.

TRST. E f e k t i: obligacije Julijske Krajine 68.25, Živnostenska 310, Assicurazioni Generali 8550, Riunione Adriatica A 3750, Riunione Adriatica B 3780, Cosulich 318, Dalmazia 200, Libera 511, Lloyd 5300, Ozeania 188, Tripcovich 425, Dalmazia cement 620, Split cement 475, Krka 410. D e v i z e: Beograd 47.50 — 47.90, Dunaj 380 — 390, Budimpešta 0.0375 — 0.0390, Praga 80.10 do 80.60, Bukarešta 12.75 — 13.25, Pariz 127.75 do 128.50, London 132.10 — 132.35, Newyork 27.10 — 27.30, Curih 526 — 531. V a l u t e: dinarji 47.25 — 47.75, 20 zlatih frankov 104 — 108, zlata lira 519.98.

DUNAJ. Beograd 12.425 — 12.465, Berlin 168.76 — 169.36, Budimpešta 99.70 — 100.10, London 34.4975 — 34.5975, Milan 26.06 do 26.18, Newyork 709.35 — 711.85, Pariz 33.48 do 33.64, Praga 21.025 — 21.105, Varšava 135.15 — 135.65, Sofija 5.14 — 5.18, Curih 137.75 — 138.25; dinarji 12.39 — 12.45, dolarji 705.10 — 709.10, marke 168.05—169.05, lire 26.15 — 26.35, švicarski franki 137.80 do 138.60, češke krone 21.01 — 21.13, madžarske krone 99.65 — 100.15.

PRAGA. Beograd 59.12, Dunaj 475.50, Berlin 804.50, Rim 124.375, Budimpešta 4.6662, Pariz 159.62, London 164.10, Newyork 33.75, Curih 656.50.

BERLIN. Beograd 7.36, Dunaj 5.9062, Milan 15.43, Praga 12.43, Pariz 19.80, London 20.391, Newyork 4.195, Curih 81.44.

LONDON. (Ob 11.10) Beograd 277, Italija 131.5, Newyork 486.125, Pariz 103, Švica 25.03.

NEWYORK. (Ob 18. po našem ob 24.), Beograd 1.76, Italija 3.70, London 4.86 in ena osminka, Švica 19.42.

Sokol

Bratje Sokola I. na Taboru! Vabim Vas vse, ki imate slavnostne kroje za danes zvečer ob pol 20. na Tabor, da predelamo redovne vaje, s katerimi nastopi okrožje Lj. II. kot posebna točka na župnem zletu 2. avgusta. Pozivam Vas, da se odzovete vsi in točno. — P. Capuder, okr. nač.

Sokolska župa Ljubljana. Lepake za župni zlet, ki se vrši 2. avgusta v Ljubljani na Taboru, smo razposlali na posamezna društva. Bratom tajnikom naročamo, da lepake javno izvesijo sicer isti ne dosežejo svojega namena in veljave. Vabila s podrobnim sporedom razpošljemo te dni. — Zdravo! — Župno starešinstvo. 1518

»Sokol I.« Ob župnem zletu na Taboru bo dne 2. avgusta posloval posebni reditelji ski zbor. Da bo svoji nalogi kos, rabi najmanj 60 oseb. Odbor vabi vse brate člane, ki imajo dobro voljo in hočejo ob zletu na Taboru pomagati, da vstopijo v reditelji ski zbor. Prijave sprejema brat podstarosta III. V petek 24. t. mč je prvi sestanek reditelj ev na Taboru ob 8. zvečer v pisarni. Zdravo! Odbor. 1519

Kamniško sokolsko okrožje priredi na praznik dne 15. avgusta svoj prvi celodnevni okrožni izlet v Radomlje, zvezan s naraščajsko tekmo in veliko vrtno veselico. Toliko v vednost radi eventualnih drugih na ta dan namenjenih prireditev. — Zdravo!

Sokol v Logatcu. Eno najmlajših društev v ljubljanski sokolski župi, to je sokolsko društvo v Gor. Logatcu, proslavi dne 15. avgusta pokritje svojega lastnega sokolskega doma z javnim nastopom in veliko ljudsko veselico. Pričakovati je, da se bodo slavja udeležila bratska sokolska društva od blizu in daleč v največjem številu. Prošnja za polovično vožnjo po železnici je že vložena.

Sokolsko društvo Rogaška Slatina praznuje dne 2. avgusta svojo petletnico z zletom celjskega sokolskega okrožja. Opozarjamo vsa včlanjena društva, da pravočasno javijo Sokolskemu društvu Rog. Slatina število udeležencev (članov, članic, naraščaja, moške in ženske dece). Prosimo vsa društva, ki so prejela prijavnice, da nam jih takoj vrnejo. Društva izven Celjske Sokolske župe, ki se nameravajo udeležiti zleta prosimo da nam javijo število udeležencev. Za polovično vožnjo je preskrbljeno. Tozadevne izkaznice odpošljemo takoj po prejemu prijav. Dohod v Rog. Slatino dne 2. avgusta z jutranjim, odhod z večernim vlakom. Spored zleta je razviden iz lepakov. Zdravo! Odbor.

Sport

Juniorske pokalne tekme. Danes, v četrtek ob 20. seja medklubskega odbora v sobi Sportne zveze, Narodni dom. K seji se pozivata kapetana Hermesa in Marsa. Sodniki, ki so vodili igre I. kola se nujno naprošajo, da takoj, še tekom današnjega dneva, oddajo sodniška poročila na naslov S. K. Ilirija, Miklošičeva c. 13/III. — Predsednik M. O.

S. K. Ilirije juniorji igrajo danes ob 18. s Hermesom, jutri, v petek z Marsom. Naraščajski trening jutri ob 10. dopoldne. — Nogometna sekcija.

Prvenstvena tekma Slovan : Ptuj se vrši prihodnjo nedeljo na igrišču Ilirije, da se odloči komu pripade definitivno prvenstvo II. razreda. S. K. Ptuj, ki nastopi prvič v Ljubljani, ima dobro moštvo, ki je odigralo mnogo tekem s sosednimi hrvatskimi klubi in z uspehom tudi že nekaj internacionalnih tekem. Za odločilno borbo se pridno pripravlja tudi Slovan, da si pribori zmago in s tem prehod v I. razred. Z ozirom na momentano dobro formo in borbenost obeh klubov, je pričakovati zanimive tekme. Dolžnost sportne publike je, da v čim večjem številu poseti tekmo, da podpre provincijalne klube, ki še v težjih razmerah kot v večjih centrih propagirajo sport med narodom.

A. S. K. Primorje — plavalna sekcija. Opozarjam bivše članstvo LASK-a, ki je prestopilo v A. S. K. Primorje, da ima vstop na klubov plavalni prostor s staro Laskovo legitimacijo. — Načelnik.

Kaj je z ljubljansko nogometno reprezentanco? V nedeljo, 15. avgusta se odigra prvo kolo nogometnih tekem za kraljev pokal med reprezentancami posameznih podsavezov. Iz zagrebških in beograjskih časopisnih poročil posnemamo, da se vrše za tekme pri posameznih podsavezih že marljive priprave. Podsavezi so pridno na delu in že se sestavljajo provizorične reprezentance, ki pridno trenirajo, da pri teh tekmah čim častnejše zastopajo barve svojih podsavezov. Za to nas zopet navdaja bojazen, da bo Ljubljana tudi pri teh tekmah pokazala, da se še nikakor ne more meriti z drugimi sportnimi centri naše države. Tekme so pred durmi a ljubljanski podsavez še ni ničesar ukrenil, da bi se med posameznimi klubi vršili redni treningi, na podlagi katerih bi podsavezni kapetan mogel sestaviti čim močnejšo reprezentanco ljubljanskega podsaveza. Zavedati se moramo, da igramo z zagrebško reprezentanco, ki bo gotovo najboljša in za naše igralce prav trd orch. Treba je torej nujno na delo, lepo vreme vabi in omogoča baš sedaj v večernih urah prijetne treninge. Podsavezni kapetan g. Bloudek pojdite na delo in storite, svojo dolžnost!

Ilirija : Adria 14 : 5. V nedeljo je gostovala v Trstu hazena družina naše Ilirije, ki je predvedla zelo lepo igro ter sigurno zmagala s 14 : 5. V napadu se je odlikovala zlasti Omanova, ki je sama zabila 7 golov. Dobra je bila tudi branilka Vidrova, vratarica pa bi lahko ubranila 3 gole. Domačinke Iliriji niso bile dorasle in so predvedle slabšo igro nego v Ljubljani. Družina Ilirije je bila od slovenskih rojakov v Trstu zelo gostoljubno sprejeta.

Ljubljanski plivački podsavez. V petek, 24. t. m. ob 21. uri, seja upravnega odbora v kavarni Emona.

Ljubljanski plivački podsavez. Na zahtevo Saveza se za prvenstvo Slovenije razpisuje še sledeče točke: seniorji: 400 m prosti stil, 400 m prsno, 200 m hrbtno, seniorke stafeta 4 × 50 m (predpisana), prsno 100 m. — Na svoji seji z dne 18. t. m. je odbor LPP. sklenil, da se letošnje tekmovanje za prvenstvo Slovenije vrši na Ljubljanci (prostor LSK.) in ne na Bledu. Rok prijav je določen do 25. t. m. do 12. ure. — V ponedeljek, dne 27. t. m. ob pol 21. uri se vrši v damskem salonu kavarne «Emona» seja sodniškega zbora. Vsak klub mora v sodniški zbor imenovati pet svojih članov, ki morajo prisostvovati omenjeni seji. — Tajnik I.

Turneja državnega prvaka S. K. Jugoslavije. Upravni odbor Jugoslavije je na svoji zadnji seji sklenil, da priredi moštvo Jugoslavije meseca septembra daljšo turnejo po naši državi. Ob tej priliki nastopi Jugoslavija v Zagrebu, kjer odigra tekmo s Haškom, nato v Splitu, kjer tekmuje s Hajdukom in končno v Sarajevu, kjer igra s Saškom in Slavijo.

Kolesarski in motociklistični klub v Sarajevu. V soboto se je vršil v Sarajevu sestanek sportnikov v svrho ustanovitve kolesarsko-motociklističnega kluba. Sestanek je bil zelo dobro obiskan in so bila sprejeta tudi pravila. Klub ima povsem sportni značaj. Že pri tem prvem sestanku se je vpisalo v klub okoli 40 kolesarjev in motociklistov, ki bodo gotovo storili vse, da se tudi ta lepa panoga sporta razvije v Bosni.

Medmestna tekma Budimpešta : Zagreb. V nedeljo 9. avgusta se vrši v Zagrebu medmestna tekma med reprezentancama Budimpešte in Zagreba. Zadnja tekma med obema reprezentancama je končala v Budimpešti z zmago Madžarov v razmerju 3 : 1. Madžari pridejo sedaj v Zagreb z najboljšimi igralci in vlada za to tekme velik interes. Upamo, da se bodo Zagrebčani dobro odrezali, ker so Madžari baš v zadnjem času doživeli v inozemstvu precej ne baš častnih rezultatov.

Dunajski Slovan v Beogradu. Dne 8. in 9. avgusta nastopi I. moštvo dunajskega Slovana v Beogradu, kjer odigra dve tekmi z BSK.

Lahkoatletsko prvenstvo Vojvodine: 100 m Seneši (Obilić) 11.2 sek.; 800 m Mišković (Srbija, Kikinda) 2:08 min.; 5000 m Tribunac (Jugoslavija) 17.34; disk: Ambrozy 43.48 m jug. rek.; krogla: Ambrozy 13.60 m; kopje obe roke: Plavšič (Sombor) 70.61 jug. rek.

Kolesarski podsavez Slovenije. Vsi podsavezni kolesarski klubi, kakor tudi posamezni kolesarji, ki bodo razstavili kolesarsko sportne predmete o priliki letošnjega ljubljanskega velesejma, v času od 29. avgusta do 8. septembra, naj blagovolijo omenjene predmete izročiti upravi velesejma, ki jih bo hranila do razstave. Pismena vprašanja naj se naslovijo na: Kolesarski podsavez Slovenije, referent za sportno razstavo v Ljubljani.

Zvezdna dirka v Celje. Upravni odbor KPS. je sklenil prirediti zvezdno dirko in kolesarski zlet v Celje dne 9. avgusta. Ob tej priliki se bo vršilo tudi zborovanje celokupnega kolesarstva Jugoslavije. Kakor vsako leto, naj tudi letos vsak klub oz. vsaka kolesarska sekcija priredi v lastnem delokrogu iz svojega sedeža v Celje kolesarsko dirko (prvenstveno, skupinsko, parno, handicap itd.) Na cilju je poskrbljeno vse potrebno, kakor skupni maserski lokal, zdravniška pomoč, skupni cilj itd. Vsi kolesarski klubi se naprošajo, da sigurno do 28. t. m. javijo podpisanemu odboru značaj dirke, oddaljenost v kilometrih, število dirkačev. Dne 29. t. m. bo sestavljen razpored, ki bo za vsak klub obvezen. Kakor vsako leto, naj se tudi letos snide v Celju polnoštevilno kolesarstvo Jugoslavije ter s tem pokaže jakost in velik napredek na kolesarsko sportnem polju. — Vsi dopisi naj se naslovijo na g. Franc Ogrin, blagajnik KPS., Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.

Odprto pismo gg. Puclju in Prepeluhu

Podpisani izjavljam, da odklanjam vaš časopis, ki ste mi ga vsilili brezplačno. Bil sem poprej Radićev pristaš, kakor Vi. Poznam pa ga bolj kakor vi dva. Radić nas je sleparil s svojo republiko sedem dolgih let. Že pred enim letom sem spoznal, da je republikanstvo pa naj bo hrvatsko ali slovensko, brezplodno in škodljivo za gospodarski napredek naše države. Odklanjam vsako sodelovanje z vami in vašimi političnimi spletkarjami. Izjavljam, da sem in bom podpiral edino stranko, ki dela za nas v parlamentu in to je samostojna demokratska stranka. — Milan Čeh, posestnik v Mačji vasi, občina Sv. Ema.

„Ljudska univerza" v Mariboru

Pri nas se je že večkrat in z raznih stališč razpravljalo o tipu ljudsko-izobraževalnega zavoda, tipu, ki bi v zadostni meri upošteval vzgojna načela in ki ne bi bil zgolj s tujih tal presajena rastlina, ampak bi bil prilagojen našim razmeram in našim potrebam. O tem so pisali prof. Ozwald, dr. Žgeč in drugi. Imamo «Ljudsko visoko šolo» v Ljubljani, «Ljudsko univerzo» v Mariboru, «Ljudsko vseučilišče »v Celju, «Pučko vseučilište» v Zagrebu, «Narodni univerzitet» v Beogradu, «Pučko sveučilšte» v Sarajevu itd. Videti je, da se pri nas pojavlja živa potreba takega načina ljudsko-izobraževalnega dela, doslej pa še nismo pokazali nič drugega ko posnemanje tujih vzorcev. Najdalje je šel Vidović v Sarajevu. Drugod se vrše predavanja navadno brez določenega učnega načrta, brez izrazitega smotra, po vekod celo tjavendan. Vse je več ali manj «slučajno», «predavanje radi predavanja.» Do takega nesmotrenega, zgolj umstvenega «izobraževanja« množic imajo vso pravico razna kulturna društva, medtem ko je gibanje ljudsko-izobraževalnega šolstva nekaj čisto drugega. Kaj — o tem ne bomo razvijali na tem mestu dolgih in odvisnih teorij. Upamo pa, da se bo počasi izcimil enotnejši, našim razmeram prikladnejši tip «ljudskega vseučilišča». Tip, ki bo rezultanta našega kulturno-vzgojnega dela v vseh oblikah in smereh. Zanj je pa pogoj: globoka reforma našega šolstva. Vse to pa so danes zgolj zasnove: vse je le tipanje in iskanje.

Tako je tudi delovanje «Ljudske univerze» v Mariboru daleč od onega ideala. ki bi ga postavila teorija. Tudi njena predavalnica še ni postala šola, učilišče in vzgojevališče odraslih ljudi v pravem pomenu besede. Vendar pa se nam zdi, da ima zdravo rast in da počasi to postaja. Ni se še začela kristalizacija našega tipa «ljudske univerze», kaže pa se prvo, primitivno nastajanje ljudskega učilišča, v katerem dobiva besedo prleg suhega umstvenega znanja tudi srčna kultura. Predavanja se združujejo z godbo in petjem. To je že nova oblika vzgajanja odraslih ljudi. Oblike seve še nimajo trajnega značaja, a namen, da se «Ljudska univerza» povzpne nad običajen društveni nivo, se da videti. Za sedaj je še precej blizu dunajski «Uraniji», a se že naglblje k tipu «Husove škole pro vyšší vzdelání a národni vychovu», ki deluje s tolikim elanom na Češkem. Premotrimo tedaj njeno delovanje v minulem šolskem letu!

•

V letu 1924-25 se je gibalo delovanje mariborske «Ljudske univerze» v treh smereh: 1. tečaji, 2. predavanja, 3. glasbeni in mladinski večeri.

Tečaji so se vršili takole: Vodstvo je razglasilo, da naj se prijavijo oni, ki bi hoteli obiskovati tečaje iz slovenščine, matematike, zgodovine, risanja i. dr. Oglasilo se je 30 do 50 ljudi. Vsi brez izjeme iz «nižjih slojev». Delavci sluge, poduradniki. Izbrali so si predmete in se vpisali. Plačati je bilo treba malenkostni znesek — 2 ali 3 Din na uro — zakaj predavali so srednješolski profesorji in pravično je, da se jih nagradi s primernim honorarjem. Slušatelji so prihajali dvakrat na teden v predavalnico v Kazini in poslušali — oni, ki so imeli več predmetov — po tri ure profesorje, ki so jih uvajali v svet znanja. Uk je napredoval dokaj razveseljivo, ob koncu so nekateri položili meščanskošolske izpite, da so se lahko pomaknila za klin višje na lestvici državne hijerarhije, večina pa si je pridobila temeljitejšo podlago za nadaljnje izobraževanje in bodo nadaljevali tečaje še iz drugih predmetov. Važno je, da se mimo praktičnega znanja slovnice, računstva itd. navzamejo tudi logičnega mišljenja ter dobe več veselja do izobrazbe.

Predavanja so bila deloma podana v okvirju enotno zasnovane serije; tako sta bili v minulem poslovnem letu na vrsti seriji: «Črtice iz slovenske zgodovine, kulture in umetnosti» ter «Češkoslovaška». Ostala predavanja so bila več ali manj izpopolnjevalna. Naj navedemo po kronološki vrsti letošnja redna predavanja:

13 oktobra: Kake so naloge «Ljudske univerze» (inž Kukovec). 27. oktobra: O alkoholizmu (dr. Marinič). 3. novembra: O spolnih boleznih (dr. Robič). 10. in 17. novembra: O duševno zaostalih otrocih (R. Skala). 24. novembra: Pariz nekdaj in sedaj s skioptičnimi slikami (prof. dr. Kotnik). 2. in 5. decembra: Francoske gotske katedrale (s skioptičnimi slikami, inž. Kukovec in arh. Jelenc). 5. januarja: Uvod v pedagogiko (A. Koprivc). Ciklus: *«Črtice iz slovenske zgodovine kulture in umetnosti»*. 12. januarja: Pregled slovenske zgodovine (rav. Pirc). 19. in 22. januarja: Kmetski upori (prof. Teply) 4. februarja: Razvoj slovenskega jezika (dr. M. Kovačič). 16. februarja: Pregled slovenske književnosti (dr. Ivan Lah). 19. februarja: Slovenska pokrajina (ravn. Pirc). 23. februarja: Prešeren (pred. prof. Teply, z recitacijami članov mariborske drame). 1. marca: Gregorčič (priredili gimnazijci). 9. in 16. marca: Slov. moderna lirika (prof. Janko Glaser). 23. in 26. marca: Slovenska umetnost (dr. Stelé). Vmes je bilo predavanje prof. Favaja: «Zmisel življenja» (26. januarja). 30. marca se je začel *češki ciklus*, skoraj vsako predavanje s skioptičnimi slikami. Vršila so se sledeča predavanja: 30. marca: Češka zgodovina (rav. Pirc). 2. aprila: Češke pokrajine, I. del (prof. Gruntar). 6. aprila: Masaryk (B. Borko). 16. aprila: Češko stavbarstvo in kiparstvo (dr. Mesesnel). 20. aprila: Češka literatura do Husa (prof. dr. Burian). 23. aprila: Češko slikarstvo (dr. Mesesnel). 30. aprila: Češke pokrajine, II. del (prof. Gruntar). 4. maja: Češka literatura, II. del (prof. dr. Burian). 7. maja: Češko narodno gospodarstvo (prof. Gruntar).

S tem je bila češka serija zaključena. Sledili sta še potopisni predavanji: V Carigrad (Ljudmila Poljančeva in V Siamu inž. Lupša.)

Vrhu tega so se vršile razne vmesne prireditve, tako na pr. prvi radio-koncert (dvakrat) s predavanjem inž. Tomšiča, otroški večer: I. s čitanjem pravljic (dramski ravnatelj Bratina), II. z muzikalnimi in recitacijskimi točkami, dalje komorni koncert kvarteta Michl, koncert češke glasbe (v okvirju češkega cikla) ter večer slovenske narodne pesmi v okvirju cikla o Slovencih.

•

Ali je to *ljudska univerza?* V nekem ljubljanskem časopisu je nekdo ironično omenil, da se pri nas vrši ljudsko visoko šolstvo v znamenju radio koncertov. *Teoretično*, z visokega idealnega in načelnega piedestala je ta opazka upravičena. *Praktično* pa je seđaj, ko še nimamo nikjer pravega ljudskega vseučilišča čisto postranskega pomena, ali društvo, ki se bavi s problemi ljudskega visokega šolstva zainteresira občinstvo zase s kako — da povemo v jeziku reklame — atrakcijo. Besede «Ljudska univerza» pri nas ni mogoče vzeti bukvalno, zato tudi ne smemo zahtevati od nje več ko nam lahko daje. Zdi se nam, da je življenje, gibanje, aktivnost in praksa več vredna nego mrtvilo, teoriziranje, zanikanje. Boljše nekaj ko nič — pravi naš narod.

Prvo primitivno nastajanje ljudskega učilišča vidimo v *tečajih*, ki jih prireja mariborska «Ljudska univerza» in v *serijah* javnih predavanj. Tečaji poglabljajo znanje, vplivajo pa tudi — pod pogojem, da jih vodijo dobri ljudsko-izobraževalni pedagogi na srce in voljo. Tečaje bo treba razširiti v pravo seminarsko delo, kjer se bodo čitali spisi znamenitih pisateljev. To bodi hrbtenica ljudskega vseučilišča! Predavanja v serijah imajo to prednost pred nevezanimi predavanji, da razsvetljujejo kak predmet z več strani in z večjo intenzivnostjo. Segajo širje in zato tudi več zajemajo. V tečajih in v predavalnih ciklih so prvi poskusi sistema, učnega načrta, učilišča. Posebno mesto imajo muzikalne prireditve, ki so vedno združene s predavanji; tako petje ali godba ilustrira govornikovo izvajanje in prireditev dobi prisrčnejši značaj. Ljudsko učilišče, ki zahajajo vanj od poklicnega dela utrujeni ljudje, ne sme biti hladna učilnica in mrka delavnica, temveč kraj veselega duševnega dela, ki navdušuje, tolaži in prepričuje.

Tako se polagoma pojavljajo iz *izkušenj* elementi *bodočega* ljudskega visokega šolstva v *našem* narodu. *Uspeh*, ki ga je dosegla mariborska «Ljudska univerza» s takim delom, se kaže v znatno naraslem povprečnem posetu in v splošnem zanimanju, ki vlada zanjo v javnosti.

Upati je, da se bo v novem poslovnem letu pod vodstvom svojega programatičnega in stvarnega voditelja g. inž. Kukovca še dalje razvijala k idealu one institucije, ki jo umevamo pod njenim imenom.

B. Borko.

Dopisi

HRASTNIK. V nedeljo večer je priredilo izobraževalno društvo «Edinost» iz Ljubljane igro «Navaden človek». Ker je bilo to nedeljo izjemoma enkrat lepo vreme, je odhitelo nebroj naših ljudi na Mrzlico in zlasti na tombolo v Trbovlje, tako, da je bil obisk jako pičel, kar pa je jako škoda z ozirom na prav zabavno igro in pa tudi z ozirom na to, da je bila to prva prireditev «Edinosti», ki naj bi dobila z lepim obiskom vspodbudo za nadaljne delo. Igralo se je prav čedno, boljše so pa bile zasedene ženske vloge od moških. Zorka je bila prav korajžna in je svojo vlogo prav dobro izvršila, tako tudi Miličević in Dušan. Žarko Damjanović je bil pretih in prenagel, zlasti v početku, a se je v naslednjih dejanjih nekoliko zboljšal. A tudi ostalim ni odrekati zmožnosti in dobre volje. Tudi tamburaši so se dovolj dobro odrezali. Le krepko naprej!

MOZIRJE. V nedeljo dne 26. julija priredi Udruženje vojnih invalidov, podružnica Šoštanj, v dvorani hotela Goltnik v Mozirju trodejansko burko «Davek na samce». Z ozirom na to, da je čisti dobiček namenjen onim, ki se po pravici imenujejo najbednejši med bednimi, to je vojnim invalidom, se pričakuje obilne udeležbe. Po predstavi, ki prične ob 15. uri (3. pop.), zabava z godbo, plesom itd. Iskreno vabljeni!

ROG. SLATINA. Pomemben dan za Rog. Slatino in za njene goste bo letošnji 2. avgust. Tega dne bo naše zdravilišče pozdravilo v svoji sredini odlične goste Jugoslovensko - češkoslovaške lige, ki zboruje letos v Rog. Slatini ter priredi Masarykovo proslavo. Istodobno praznuje tukajšnje sokolsko društvo petletnico svojega obstanka. Celjsko sokolsko okrožje bo počastilo ta dogodek s svojim zletom, ki obeta biti prav veličasten. Kratka je doba te obletnice, toda polna požrtvovalnosti in narodnega dela v teh. nekdaj tako ogroženih krajih. Zato pohitite vsi, ki Vam je sokolsko delo ideal in bratstvo češkega sokolskega naroda na srcu v našo lepo Rog. Slatino, da manifestiramo skupno za bratstvo in ljubezen slovanske domovine. Zdravo!

PRISTAVA. Demokratska smisel pri nas zelo lepo napreduje. Preteklo nedeljo je imela tukajšnja krajevna organizacija SDS odborovo sejo, na kateri so se prijavile za enodnevni tečaj dne 2. avgusta v Celju štiri, za politično šolo od 25. do 28. avgusta pa tri osebe, in sicer iz občin Roginska Gorca, Sv. Ema in Nezbiše. Prepričani smo, da se bo pri nas še marsikaj predrugačilo, ako bo krajevna organizacija SDS še v naprej razvijala tako živahno delavnost Prihodnjič kaj zanimivosti o našem Zupančevem nemškutarskem brlogu, posebno o njegovem knjigovodji. Nismo več kimovci, ampak hočemo biti ljudje!

Es-ka Jogo Torpedo Bianchi kolesa so to najboljša najceneje pri

J. Gorec Palača Ljubljanske kreditne banke in Gospovsvetska c. 14

Vsi na domestni deli in oprema.

SREDIŠČE OB DRAVI. V «Naši Straži» je poskusil dobro znani dopisnik zvaliti krivdo na nekem fantovskem nočnem pretepu na tukajšnje Orjunaše. Ugotavljamo, da je grda laž, da bi pretepli Orjunaši kakega Sokola. Med Orjunaši in Sokoli vlada kot povsod, tako tudi v Središču najlepše soglasje. Skovati tako lažnivo in hudobno poročilo v «Straži», je zmožen samo središki dopisnik, ki se pa s častikrajo in blatenjem svojih nasprotnikov slabo pripravlja na zvišeni duhovniški poklic.

ZIBIKA. V nedeljo so imeli samostojneži in prepeluhovci shod. Pri cerkvi so oznanili, da bodo govorniki poročali o davčnih zadevah. Toda naši ljudje so hudomušni in nočejo imeti nobenih stikov s pucljevci in prepeluhovci. Kobilice, ki skačejo od biljke do biljke, so škodljive, škodljiva je tudi Pucljeva politika. Drugič pa nekaj bolj zanimivega!

MURSKA SOBOTA. Do sobote se še mudita v našem mestecu na svojem študijskem potovanju znamenita slikarja Belgijec Adgar Foletti in Madžar Evgen Czapo. Njuni oljnatobarvni umotvori so jima pridobili po zapadnih državah sloves prvovrstnih umetnikov. Ko sta se nedavno mudila v Švici, kjer sta po večjih mestih razstavila svoja tihožitja in pokrajinske slike, je prineslo švicarsko časopisje o razstavljenih delih zelo ugodno oceno. Prof. Fink, ravnatelj umetniškega muzeja v Winterturu, smatra, da se ju mora šteti med svetovne umetnike. Dočim slika Czapo po večini tipična tihožitja, si izbira Foietti slike iz prirode. Slike so na ogled v hotelu Dobraj v I. nadstr. Od slik, ki sta jih izdelala umetnika v Murski Soboti, ugajajo razen tihožitja zlasti grad od zahodne strani, tipična koča tik Slavenske banke, Lendavska cesta z evangeljsko cerkvijo, živali in živi bojni orjaški šopek klinčkov. Imovitejši meščani so nekaj slik že pokupili. Škoda, da mnogi odlični Sobočani niso bili obveščeni, oziroma niso imeli volje, da bi si slike vsaj ogledali. Dne 25. julija odpotujeta slikarja čez Budimpešto na sever, prihodnje mesece pa na Dansko, Norveško in Švedsko.

Izdajatelj in lastnik: Konzorcij «Jutra»
Odgovorni urednik: Andrej Ražem
Tisk «Narodne tiskarne» v Ljubljani

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. **Najmanjši znesek Din 5·—.**

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. **Najmanjši znesek Din 10·—.**

Obrt

Zahtevajte pokalice (Kracherl) z zajamčeno čistim sladkorjem, katere izdeluje EMIL MORE, sodavičar, Kette - Murnova (Martinova) cesta štev. 11. 17035

Vulkanizira vse vrste gumija parna vulkanizacija P. Skafar v Ljubljani, Rimska cesta 11. 270

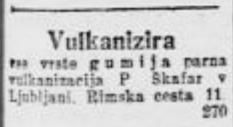

Najnovejša dirkalna dvokolesa «Frera», lahka, luksus, so došla

«Tribuna» F. B. L. Ljubljana, Karlovška c. 4. Motorji po znižanih cenah. 246

Pouk

Poceni daje pouk iz vseh predmetov — beden akademik-tehnik. Naslov v upravi «Jutra». 17089

Službe (dobe)

Dve pletilki zmožni vseh del, se sprejmeta. Hrana in stanovanje v hiši. Služba stalna. — Zglasiti se je osebno v upr. «Jutra» v soboto med 14. in 15. uro. 17075

Hišnico ali star zakonski par sprejme A. Kunc, Gosposka ul. št. 7. 17051

Kontoristinja zmožna vseh pisarn. del — predvsem pa nemške stenografije in italijanščine ali francoščine, se sprejme v tovarno na deželi. — Ponudbe pod šifro «Avgust» na upravo «Jutra». 17014

Kuharica samostojna, z dobrimi spričevali, se sprejme v hotel v zasedenem ozemlju. Nastopiti je takoj. Naslov v upravi «Jutra». 17094

Spreten žagar lahko tudi oženjen, se takoj sprejme. Mimi Brtoncelj Vinice, pošta Sodražica — Dolenjsko 17095

Nameščenci vseh vrst lahko dobe v najkrajšem času službo v Sloveniji, Hrvatski ali kje drugje. — Obrnite se samo takoj na Oglasno-Namještbeni Odsjek «Delta-Stan», Zagreb, Ilica 11. 15378

Izvežbano kuharico 25—45 let staro, išče M. Spreitzer, trgovec v Ljubljani, Tabor. 17116

Trg. pomočnika železničarja, ki je dober prodajalec ter popolnoma vešč srbohrvatskega jezika, išče veliko trgovsko podjetje v Slavoniji. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Veliko podjetje». 17136

Postrežnica zdrava in poštena, se išče k obitelji z 2 otrokoma, starima 2 in 3 leta, za nekaj časa dopoldne in popoldne. s hrano. Oglasiti se je v Ilirski ulici št. 22, levo, druga vrata. 17140

Vajenec s potrebno šolsko izobrazbo, se sprejme v špecerijsko trgovino v Ljubljani takoj. Naslov pove uprava «Jutra». 16956

Železninar zmožen slovenskega in nemškega jezika in sposoben pisarniških del, se sprejme. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Navedba plače». 17160

Kontorist zmožen slovenščine in nemščine v govoru in pisavi ter stenografije, ki ima vsaj par let prakse v kaki večji tovarni, se sprejme v tovarno ne daleč od Ljubljane. Ponudbe pod «Stalna služba 8» na upr. «Jutra». 17016

Službe (išče)

Pisarniška moč s trgovsko prakso, vešča slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, želi mesto in gre tudi kot skladiščnik ali kaj sličnega. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Zanesljiv 8966». 17002

Mesto blagajničarke ali pomočnice v špecerijski ali manufakturni trgovini, iščem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Blagajničarka». 16607

Podjetja, veletrgovci in industrijalci — pozor!

Knjigovodja prvovrsten in popolnoma samostojen, korespondent za slovenski, srbohrv., nemški in italijanski jezik, dober organizator — z večletno prakso, sprejme primerno mesto. Ponudbe pod šifro «Točna in jasna uprava» na upravo «Jutra». 16720

Ekonom samec, izvežban v vseh kmetskih panogah, vajen tudi lastnoročnega dela — išče službo na veleposestvu Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Upravnik 8469». 17137

Kontoristinja absolventinja trgovske šole, z dvoletno prakso, ki obvlada popolnoma slovenščino in nemščino, deloma srbohrvaščino, zmožna strojepisja, slovenske in nemške stenografije in vseh drugih pisarniških del, išče primerno mesto. Dopise se prosi pod šifro «Zanesljiva 8455» na upravo «Jutra». 17139

Krojaški pomočnik išče službo za malo delo v mestu ali na deželi. Naslov v upravi «Jutra». 17085

Prodam

Pohištvo vsakovrstne moderne spalnice in jedilnice, prodaja po zelo znižanih cenah Matija Andlovic, zaloga pohištva, Komenskega ul. 28. 17038

Avto srednji, štirisedežen, malo rabljen, se proda za Din 16.000 Naslov pove uprava «Jutra». 16961

AIDO sivo, lepo semensko blago in **inkarnat detelio** nudi najceneje Sever & Ko., Ljubljana. 16175

Stroje prodamo po ugodnih cenah — stroj za dimna kolena, razne klepar. stroje, «Universal - Fräsmaschine», tri brzovrtalne stroje, smirkovke, stružnico, Scheuertrommel, razno kovaško, ključavničarsko in strojno orodje, štance in Schnitte, pisarn. in skladiščno opremo in drugo, vse v najboljšem stanju. Dopise na upravo «Jutra» pod značko «Hitra prodaja». 16879

Avto prve italijan. znamke, šestsedežen, elektrika, skoraj nove gume in rezerva, zajamčeno v najboljšem stanju, naprodaj. — Ponudbe pod «Posebna znamka» na upravo «Jutra». 16169

20 slik velikih renes. slikarskih mojstrov, v bakrotisku, naprodaj. Na ogled pri firmi Babka, Ljubljana, Aleksandrova cesta. 17117

Avtomobil «Austro Daimler», 30 HP, s 6 sedeži, v zajamčeno perfektnem stanju, luksuriozno, moderno karosiran (odprt), z vsem komfortom, se proda pod ugodnimi pogoji. Plačljivo ev. tudi v blagu (les). Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Avto A. D. 662». 17109

Pozor! Vsakovrstne pletene opanke (sandale), rdeče, zelene, rjave in modre, dobite po najnižjih cenah pri tvrdki Maher & drug, Mirje št. 2. 17122

Avto znamke «Puch», 6sedežen, v zelo dobrem stanju, se poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra». 17118

Sobna oprava masivna, orehova, politirana, se radi selitve po zelo nizki ceni proda, kakor tudi 2 čevljarska šivalna stroja «Singer» in 1 ženski — vsi še malo rabljeni. — Naslov pove uprava «Jutra» 16946

Motorno kolo lahko, v najboljšem stanju, se radi odpotovanja proda za 4200 Din. Ogleda se lahko pri Ivanu Kobalu Bevško 49, Trbovlje. 17126

Fotoaparat 10 × 15, kasete in stojalo, se proda. Na ogled v upr. «Jutra». 17106

Moško kolo proda za 1400 Din Hren v Štepanji vasi pri Ljubljani. 17088

Dvovprežni voz (Sommerlandauer) črn, pokrit, dobro ohranjen, prvovrstno delo iz mirnega časa in črna prsna oprema za par konj, se ugodno proda. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Voz». 17099

Lepa spalnica in kuhinja, poceni naprodaj Naslov pove uprava «Jutra» 17129

Kupim

Pisarniško omaro z rolo, kupi tovarna «Pekatete», Glince. 16986

Pridelki

SIR liptavski v lesenih zabojčkih po 5, 10, 15 in 20 kg, dnevno svež, 1 kg 15 Din in trapistovski v zavojčkih po 1 kg. polnomasten, 1 kg 28 Din, maslo (paketi po ¼, ½ in 4 kg) dnevno sveže, 1 kg po 40 Din, razpošilja po povzetju mlekarna in sirarna I. Herman, Končanica v Slavoniji. 16451

Lokali

Suh lokal na prometnem kraju, za zelo snažne predmete, se išče za mesec november. Plača se po dogovoru. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Snažen predmet». 17045

Lokali v sredini mesta v Ljubljani, se oddajo takoj v najem. Velika restavracijska, kavarniška dvorana, kuhinja, sobe za uslužbence, z inventarjem ali brez, vporabna tudi za skladišča ali drugo obrt. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «6000». 16983

Pisarna Odda se 1 del pritlično ležeče, jako lepe pisarne, na zelo prometnem kraju, z velikimi izložbenimi okni in event. telefon, za takoj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Lepa pisarna». 16977

Trgovino z mešanim blagom, v večjem kraju na Dolenjskem, se radi družinskih razmer takoj pod ugodnimi pogoji odda v najem. Naslov pove uprava «Jutra». 17082

Dobroidoča trgovina starovpeljana, z mešanim blagom, v Mariboru, na prometni cesti, se pod zelo ugodnimi pogoji proda. — Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Proti takoj». 16877

Lokal na prometnem kraju v Ljubljani, vzamem v najem Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Obrtni lokal 8296». 16830

Manjša klet pripravna za delavnico ali trgovino, se takoj odda. — Hribar, Ulica na grad 5. 17107

Majhen lokal na prometnem kraju, iščem za takoj ali pozneje. — Cenjene ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Dobra točka». 17108

Trgovina z mešanim blagom, vpeljano, prevzamem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Dober promet». 17079

Mala klet se odda v Sp. Šiški, Celovška cesta 41. 16845

Hlev s pritiklinami, išče zasebnik za ekvipažo. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «V mestu». 16620

Posest

Majhna hiša se proda v Zasipu pri Bledu. Pojasnila daje Žvan, čevljar, Bled. 16924

Enonadstropna hiša velika, skoraj nova, z mešano trgovino in gostilno, v zelo prometnem trgu na Hrvatskem blizu štajerske meje, se pod ugodnimi pogoji proda. Sobe vse parketirane ter sploh vse v najboljšem stanju, lep velik vrt in gospodarska poslopja, cena iste 325.000 Din, takoj potrebno samo 25.000 Din, drugo na šestletno odplačilo. Naslov v upravi «Jutra». Posredovalci izključeni. 16554

Hiša v Celju velika, dvonadstropna, blizu kolodvora, se po zelo ugodni ceni proda. Samo spodnjega prostora 480 m², prostori so prazni, ter kupcu takoj na razpolago. — Pripravno za vsakovrstno podjetje. Reflektanti naj se blagovolijo obrniti na lastnika: Ig. Toplak, Celje-Breg 14. 16427

Štulen mlin v dobrem stanju in z več kamni, se vzame v najem za več let. Ponudbe pod «Stalna voda» na upravo «Jutra». 16917

Trgovska hiša z vsem inventarjem, župo, svinjskem hlevom, vrtom in njivo, ob prometni cesti na deželi, se proda. Hiša je primerna tudi za lesnega trgovca, ker leži v bližini več gozdnih kompleksov in žag. Naslov pove uprava «Jutra». 17097

Stanovanja

Majhno stanovanje z 2 sobicama in kuhinjo, se išče za september. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «500 Din nagrade». 17060

Stanovanje v novi vili, z 2 sobama, kuhinjo, verando, shrambo in vodovodom, takoj na razpolago. Naslov v upravi «Jutra». 17057

Dijak išče stanovanje s popolno oskrbo, ako mogoče pri boljši nemški rodbini. — Naslov pove uprava «Jutra» 17000

Stanovanje majhno in čisto, s kuhinjo in vodovodom, pod enim ključem, v vili ali novi hiši, za 2 inteligentni osebi, se išče s 1. avgustom ali kasneje. Najemnina mesečna. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Mirno in čisto 8362». 16945

Velika soba prazna ali opremljena, ev. s souporabo kuhinje, se odda. Naslov pove uprava «Jutra». 17114

Prazno sobo večjo ali tudi manjšo, event. tudi opremljeno, išče za takoj ali s 1. septembrom, boljši, solidni gospod, za stalno. — Ponudbe z zahtevo najemnine do 1. avgusta pod značko «Sam 8443» na upravništvo «Jutra». Soba naj ima separiran vhod. 17124

Opremljeno sobo priprosto in snažno, išče s 1. ali 15. avgustom soliden gospod, na Sv. Petra, Resljevi, Poljanski cesti, ali v bližini istih. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Miren 8439». 17098

Prazno sobo s posebnim vhodom, išče soliden gospod. Dopise pod «Prazna soba 8483» na upr. «Jutra». 17086

Stanovanje obstoječe iz velike sobe in kuhinje, v mestu, se zamenja takoj z večjim (2 sobama) in kuhinjo, v mestu ali bližnji okolici. — Reflektira se na stanovanje v pritličju ali I. nadstropju. Pismene ponudbe je poslati pod «Zamenjava 8429» na upravo «Jutra». 17083

Poletno stanovanje na Bledu (vila Lipa), 3 sobe z vso opremo ter velikim vrtom, se odda proti nizki najemnini. Pri domači preskrbi življenje na Bledu ni dražje kakor doma. — Vpraša se istotam ali pri društvu hišnih posestnikov v Ljubljani, Sodna ulica 4. 17080

Soba se odda boljšemu gospodu na Sv. Jakoba trgu št. 8/I, desno. 17081

Kapital

1500 Din posojila išče fiksno nastavljeni uslužbenec proti vračilu po 100 Din tedensko. Za nagrado da srebrno uro. Nahaja se vsled bolezni v hudi stiski. Naslov dobrotnika naj se pošlje v upravo «Jutra» pod «1500 Din».

Milijone si lahko prislužite v kratkem, če kupite prvovrstne patente. Interesenti zahtevajte ponudbe. Naprodaj je več brezkonkurenčnih patentov od 25—200.000 Din. Iščejo se izumi za tekstilno in kemično industrijo. «Vak», vnovčevalnica patentov in izumov, družba z o. z. v Ljubljani (palača Jadransko-Podunavske banke, soba 23). 17110

5000 Din posojila proti popolni zemljeknjižni varščini in najvišjim obrestim, rabim nujno do 1. avgusta, da plačam terjatev finančne prokure in se rešim s tem neznosnih neprijetnosti — ki se vežejo s to zadevo že čez 5 let. Globočnik-Golk, Kranj. 17093

Ženitve

Večji posestnik na Dolenjskem, uradnik — želi znanja v svrho ženitve. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Življenje 27». 17104

Dopisi

Dve učiteljici želita zamenjati mesto v mariborski oblasti z mesti v ljubljanski oblasti. Kateri učitelj (telja), event. učiteljica (telj) bi zamenjal z mesti? Naslov pove upr. «Jutra». 17125

Odpusti 16.871 Ne odpustim, ker se ne izplača odpuščati. — I. 4444. 17105

Diskret. znanstva iščem s samostojno damo, najraje na deželi. Svrha bivanje na krajšem dopustu — Materijelno izkoriščanje izključeno. — Dopise pod «Takoj» na Aloma Company, Ljubljana. 17113

«Oženjen 220» Dvigni pismo! 17142

Tiha sreča šifra P. G. poštno ležeče ni dovoljeno, prosim toref za polni naslov ali pa na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Samec». 17161

492

je **nova** telefonska številka inseratnega oddelka „Jutra". Radi oglasov kličite **samo to** številko, na številko 36 se kliče le uprava „Jutra", ne pa inseratni oddelek.

Glasba

Gramofon avtomat velik, s lepim in čistim glasom ter 50 plošč, še dobro ohranjenih, se proda ali zamenja za trivrstno harmoniko. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Godba». 17141

Izgubljeno

Ročni računar (Rechenschieber) se je zgubil. Pošten najditelj naj ga proti nagradi odda v upr. «Jutra». 17138

Uboga žena je izgubila torbico z nekaj denarja, od mesarskih stojnic do cestne železnice pred Mestnim domom. — Odda naj se proti nagradi v trgovini Vrečar - Mehle, Ambrožev trg. 17134

Razno

Na hrano dobro domačo, v inteligentni družbi, v centru mesta, se sprejmejo še 4 osebe. Naslov pove uprava «Jutra» 17092

Za 15 Din dnevno priporoča buffet univerze «Dvorec», okusen obed in večerjo. 15775

Vrtnarju se odda na Glincah pri Ljubljani velik, še ne obdelan vrt v najem. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Vrtnar». 16564

Lepa vrtna uta solidno izdelana, pripravna tudi za trafiko, se proda. Ogleda se jo na Gosposvetski cesti 5. 16694

Pljuča! Zdravniški zavod dr. Pečnik, na gori Janina, občina Sečovo, pošta Rogaška Slatina. Za lahke pljučne bolezni. Prospekt 3 Din. 15365

Dopust želim preživeti v manjšem kraju na deželi. Stanovanje priprosto, hrana dobra, ne predrago. Dopise pod «J. K.» na Aloma Company v Ljubljani. 17112

Pisalni stroj iščemo v posojilo za približno 2 meseca. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Pisalni stroj». 17067

Na dobro in zelo izdatno **domačo hrano** se sprejme več gospodov. Meso dvakrat dnevno, trikrat v tednu močnata jed. Po kosilu kava. — Cena zmerna. Naslov v pisarni Florenini, Trbovlje. 17127

Kdor hoče spoznati mesta in kraje v Hrvatski, Bosni, Vojvodini, Srbiji, Dalmaciji itd., naj naroči

A. Melik: Jugoslavija

Zemljepisni pregled. II. del.

Na 524 straneh podaja knjiga, ki ji je priložen tudi zemljevid, podroben popis naše države. Knjiga velja s poštnino vred 52 Din, boljša izdaja 67 Din 50 p.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54

Dr. Ivo Šorli: 2

Antikrist v Trsteniku

VI.

Živela pa je v vasi prelepa ženska z imenom Matejčeva Neža, ki je Bog tudi ni ustvaril, da s prekrižanimi rokami gleda tok življenja, kadar se ji je zdelo treba, da ga obrne tako ali tako.

Ta žena prav za prav ni bila iz teh krajev. Prišla je z rajnkim župnikom Oračem pred več nego dvajsetimi leti še čisto majčkeno dekletce iz spodnjega dela dežele in so povedali, da je gospodu nečakinja. Po njegovi smrti je šla gospodinjit vikarju v bližnje Škoflje, lepemu, veselemu in že kar elegantnemu možu. Ko je nekaj let nato moral tudi ta na oni svet, zapustivši Neži, še ne trideseletni devici, lepe denarce, se je Jernej Rekar, po domače Matejec, popraskal za ušesi in stopil snubit.

Matejec je imel lepo belo hišico sredi vasi, pri hiši čeden vrtec, nad vasjo na najlepšem pologu nekaj njivic in prekrasen sadovnjak, pri ljudeh tu tam na krščanske obresti celo malo kapitala. Vrh vsega je v dolenjem pritličju v breg zidane hiše izvrševal mizarsko obrt, po kateri je slovel daleč naokrog.

Ko se je raznesla novica, so se ljudje zelo čudili. Ne da bi bil Matejec prestar; njegovih štirideset let proti nevestinim tridesetim se je zdelo primerno razdobje; tudi bi rekel, da je njegova snažnost in ličnost kar klicala žensko, ki se je po župniščih naučila bolj gosposkega reda. In je moralo kmečki pameti goditi še posebej, da so jima njeni groši in njegovo premožence zagotavljali brezskrbno življenje. Ampak tista brezdvomno pristna in globoka pobožnost, ki je dičila Jerneja, ni nikakor hotela v sklad z mislijo, da bi mogel deviški mizar živeti, kakor žive v zakonu drugi ljudje, imeti celo otroke. Kajti čeprav Matejec ni bil pred ženskami plah in neroden, kakor so radi taki ljudje, nikoli ni z nobeno spregovoril norčave besede ali jo pogledal drugače nego brat sestro, da se je zdaj marsikatera zamislila, kako bi sama v tihi kamrici ž njim.

Zato so tem laže drug za drugim verjeli, ko so si tik pred poroko začeli šepetati, da imata zaročenca v mislih le zakon svetega Jožefa. Niti tega niso vprašali, kdo je besedo prvi razustil in odkod ve, Neža, so pravili, je sprejela Jernejevo snubitev šele potem, ko je ženin obečal, da je nikoli ne bo silil v pregrešne neumnosti, češ da se je že pri gospodu vikarju zaobljubila tako; on pa je od veselja poskočil, ker mu je Bog namenil nevesto takisto po njegovi želji in čudi.

Ampak, vprav, ker je bila Neža tako goreča v cerkvenih stvareh, da je vsak dan po sveti maši toliko časa preklečala na golih cerkvenih tleh ter še druge naganjala k svetosti, sta si prišla s sedanjim gospodom župnikom navzkriž. Ona je hotela tudi v Trsteniku družnico tretjega reda sv. Frančiška, on pa, da rajši zbeži, nego bi si še več tercijalk nakopal na vrat. Pozneje sta se izmirila — celo tako, da ga je pogostoma posetila in se je marsikak jezik opletel ob nju — toda izraza tercijalke mu lepa Neža v srcu ni več odpustila. In ko je zdaj začutila, da duhovni gospod ni preveč naklonjen «puščavniku» tam gori, se je začela še s posebno vnemo zanj ogrevati njeno srce.

Toda ne samo kakšna kljubovalnost in morda celo maščevalnost jo je bojda gnala k tujcu! Kajti ves čas prezidavanja tam gori, je bila prav gotovo med nedeljskimi gledalci in gledalkami. Te gledalke je potem posebej opozarjala na puščavnikove izredno fine in bele srajce s širokimi, pod vratom popolnoma odprtimi ovratniki.

Zelo jo je zanimalo, kdo mu za to žlahtno perilo skrbi. Ona, ki ve še od rajnkega gospoda vikarja, kaj velja in kako ž njim ravnaj, bi se tako rada ponudila. Samo kako priti do odljudnega čudaka?

Da se sporazume z Luko? S črednikom Matejčkova Neža — kako značilno, da je ljudje še vedno niso klicali za Matejčkovko, ampak za Matejčkovo Nežo, kakor da mizarju ni žena ampak hči! — s črednikom Matejčkova Neža dosihmal ni imela zvez. Z možem namreč edina v vasi nista redila lastne živine — Neža je še prešiča rajši kupila — in Luka zato ni prihajal v njuno hišo. Morala mu je škrivši pomigniti, ko je zvečer šel mimo njenih vrat, misleč si, da je starec o puščavnikovem življenju in vseh njegovih navadah še najbolje poučen.

Luki je Bog dal toliko razuma, da res nikomur ni povedal, kako trdo ga je bil takrat odpravil Bogataj. Ko je zdaj spoznal, da ga namerava Neža poveriti z nekakimi naročili, se je najprej zelo razveselil, da pride morda spet s puščavnikom v stik. Toda že se je spomnil, da ga skoraj gotovo čaka isti nevljudni sprejem, tega poguma pa ni imel, da bi potem lagal, češ puščavnik je vprav Nežino postrežbo odklonil. Tako je rajši odkrito priznal, da se k dedcu že dlje časa več ne upa in ona — še vesela, da se ni bolj izdala — je sklenila, da bo o priliki pa kar sama vzela stvar v roké.

VII.

Bogataj je često sedel med vrati svoje ograje, široko odprtimi na nekak pomol, ki si ga je priredil v prijazen vrtec. Tudi danes je tu ven prinesel belo mizico, zasadil v stojalo velik solnčnik ter se zagledal v dolino, vso žarečo v tem svežem zelenju, ki jo je zadnje dni v končni bohotnosti popolnoma zagrnilo.

Potem je počasi nadaljeval pismo na prijatelja Pipana:

«Tako torej sem ti v kratkih potezah naslikal to svoje neveselo detinstvo ob trdem očimu in vanj besno zaljubljeni, pet let starejši materi. Mogoče tiči že v tem ranem trpljenju cime, iz katerega se je razvilo moje «čudaštvo» — tebi samo malo bolj razumljivo, kakor sem vedno tako dobro občutil.

Ne vem, zakaj me nekaj sili, da ti ga nekoliko pojasnim — mogoče prav pride vsaj po moji smrti, ako bo kdo prisiljen ščititi svrhe, katerim sem namenil, kar mi ostane. Od čudaka do norca je ljudem tako blizu!

Ne bom ti razgaljal «svojega srca globin». To ne sodi v okvir te razprave, pravimo. Dva, tri refleksе, prej zunanje celo!

Ne vem, ali se ti ne bo zdelo še najbolj čudno, ako trdim, da niti nisem čudak. Kvečjemu posebnež, drugačnež... Ne, nisem zbežal od ljudi zato, ker bi jih mrzel — tudi od svoje žene ne! Prav posebno moram tudi ugovarjati, da se sem se «počudačil» šele v zadnjem času. Ušel sem sedaj ex tunc ne ex nunc; to je: izognil bi se bil ljudem že davno ne samo v tujino, ampak, kakor sedaj, naravnost v «puščavo», da sem imel sredstev. Ko sem jih tako nenadoma dobil, sem zato pribežal tu sem iz takratnih razlogov, če kdo hoče: iz takratnega razpoloženja, ta moj sklep je treba pritakniti naravnost tisti noči, v kateri sem se brez slovesa ukradel od svoje speče žene na vlak proti Pragi. Vsa ta leta vmes so značila le nekakšno čakanje, čeprav še sanjati nisem smel, da se mi tako obnese.

Nisem čudak, pred vsem nisem mizantrop, pravim. Naravnost pravo in pravcato družabno bitje sem temveč in tudi danes, sredi te zapuščenosti trdim, da je na svetu ni slajše stvari, nego sladek razgovor. O, zlat spomin na tiste mlade dni, ko smo...

Oho! Kmalu bi bil nekaj zapisal, kar ni res! Le radi daljine, davnine se ti v srcu in glavi napravi tak spomin na sladko uro — v resnici je ni bilo!

Dà, saj to je in zato sedim sedaj tu gori nad to samotno vasjo in še bolj samotno hosto, v ti samotni koči. Res, včasih, ko potem pozabiš bolestne disonance, se ti zazdi, da si doživel tako uro neskaljenega ugodja; toda treba je samo trdo nazaj priklicati teh bežnih trenutkov pravi in resnični obraz, z vsemi sencami, z vsemi spakami, pa moraš priznati, da si občutil svoje trpljenje morda le nekaj manj kruto ta čas. Posebno potem, ko se mi je poženilo še tistih dvoje, troje resničnih prijateljev, navezalo svoje usode, svoja srca, svoje duše na druge ter je ubijalo in ubilo vsako prisrčnost tuje lice, če samo ne, vsaj njegova slika... Ne, tedaj ni bilo več mogoče, ni bilo več mogoče... Govorili smo znabiti še iste, vsaj približno iste besede, ali čutili smo preveč jasno, da to, o čemer govorimo, ne tvori več pravega bistva našega življenja. Le odmev nekdanje pesmi je bilo še vse to...

A znabiti z žensko, s svojim dekletom?... Ah, dà, ali le zato, ker smo hote varali same sebe! Da ti je bilo dano na stežaj odpreti njeno dušo, kaj bi bil zagledal v njej? O ne rečem, da vedno ukano in izdajstvo; toda: ali je tudi ona videla pokrajino v isti mehki barvi, slišala cvetlic glavice šepetati isto sladko govorico, občutila šumenje dreves tako, kakor si ga ti?

Domača, najmodernejše urejena TEKSTILNA TOVARNA prevzema sirovi molino v belenje in apretiranje proti nizki ceni, hitri dobavi — in najboljši izdelavi. —

Za gospode najcenejši nakup:

Srajce barv. z 2 ovr.	Din 79, 84
srajce barv. z 2 ovr.	Din 98, 115
srajce Panama	Din 98·-
srajce bele s pique prsi	Din 90·-
hlače sp. kratke	Din 42·-
pasovi usnjeni	Din 25·-
lopice mrežaste	Din 24·-
nogavice modne	Din 24·-

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS

NARODNA TISKARNA

IZVRŠUJE TISKARSKA DELA V VSAKI MNOŽINI IN SICER: URADNE TISKOVINE · CENIKE KUVERTE · RAČUNE · HRANILNE IN ZADRUŽNE KNJIŽICE · POROČNA NAZNANILA · VABILA · CIRKULARJE · VSTOPNICE · ETIKETE · MRTVAŠKA NAZNANILA · LAVITKE · ČASOPISE IN VSA V TISKARSKO STROKO SPADAJOČA DELA · OKUSNO IN CENO · NAROČILA SPREJEMA TUDI »NARODNA KNJIGARNA« PREŠERNOVA ULICA ŠTEVILKA 7 TELEFON ŠTEV. 309

LJUBLJANA · KNAFLJEVA UL. 5

Zastopnika išče tovarna za pločevinaste izdelke.

Ponudbe z navedbo referenc ter dosedanjim delovanjem pod šifro „BODOČNOST" na upravništvo „Jutra".

Samostojnega, prvovrstnega strojnega ključavničarja išče tovarna „Titan" d. d. v Kamniku.

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani

Brzojavi Hipotekarna — Telefon 173

(prej Kranjska deželna banka)

izvršuje vse bančne posle in transakcije

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

ter daje vsakovrstne kredite in predujme. Nakup in prodaja valut in deviz.

58 a

Išče se za vstop s 1. avgustom zanesljiv in priden

:šofer:

kateri pa mora biti izučen ključavničar. Prednost imajo taki, ki so se učili strugarstva. Ponudbe z navedbo referenc na Konzervno tovarno „Globus" d. d. na Vrhniki pri Ljubljani. 3950-a

Hotel „BRISTOL" Beograd

V bližini železniške postaje. Hotel prvega reda, :-: primerna čistost in prvorazredna kuhinja :-:

CENE ZA SOBE:

Soba z eno posteljo Din 51, 59 in 64.
Soba z dvema posteljama Din 75 in 85.

brez vsakršnih dodatkov, razven občinske takse.

3627a Hotelirja Popara i Ratiborović.

Sijajno sadno in vinogradno posestvo

10 minut do železnice in do večjega mesta v znamenitem vinorodnem kraju v SHS, prijazen gradič z dvorano, 10 gosposkih sob, kuhinja, sobe za služinčad, kopel itd., zelo solidno, v najboljšem stanju, ves komfort, gospodarsko poslopje, velike kleti, 16 johov zemlje, od tega 5 johov amerikaniziranega vinograda plemenitih trt, ca 1000 plemenitih sadnih dreves, bogat inventar, se le vsled preselitve zelo ugodno proda po Wiener & Komp., Graz, Jungferngasse 1. (1692. G.) 3876-a

„LIA" kremo za čevlje zahtevaj povsod!

Tvorniška zaloga dalmatinskega portland cementa pri glavnih zastopnikih za Slovenijo Ivan Pestotnik in drug Ljubljana, Resljeva c. 3 — Telefon 949 Na vagone! Na posamezne vreče!

HIŠA z vrtom in travnikom

ležeča ob glavni cesti na Vinici štev. 30, v kateri je nastanjena orožniška postaja in finančna kontrola, pripravna za vsako obrt, se takoj proda najboljšemu ponudniku. 3980-a

Reflektanti naj se obrnejo na lastnika JUREJ ŠTERKA, trgovca na Vinici pri Črnomlju.

Inženjer, arhitekt

z dolgo stavbeno prakso išče primerno stalno nameščenje. — Ponudbe pod „Inženjer" na raklamno pisarno Florenini, Trbovlje.

PRODA SE:

1.) enonadstropna, na prostem ležeča, lepa stanovanjska hiša s pritiklinami, velikim dvoriščem in obširnim vrtom;
2.) enonadstropna stanovanjska hiša na vogalu z velikimi poslovnimi lokali, prvovrstna zgradba.

Obedve sta v neposredni bližini glavnega kolodvora v Mariboru.

Ponudbe na Ludvik Mayer, Maribor.

20.000 m² smrekovega in macesnovega gozda lepe debelosti, 2 uri od Mozirja naprodaj.

Resne ponudbe pod „Veleposestvo pri Mozirju" na upravništvo „Jutra".

«Jutrov» roman LUCIFER

katerega skozinskoz napeta vsebina, prepletena s fantastičnimi zapletljaji od začetka do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju z interesantnim razmotrivanjem vsak hip presenečenja, ki mu še sledi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi «Jutra» v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

Bolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Vezana stane . . . . 55 Din
Broširana za . . . . 45 Din

Kreditni zavod za trgovino in industrijo LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopju).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzojavke: Kredit Ljubljana Telefon 40, 457, 548, 805 in 806 51-a